Proletarci vseh dežel, združite se!

Ljubljana, sreda, 12. avgusta 1959 ● Leto L., štev. 101 ● Cena 10 din

DELO

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 4. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA SLOVENIJE, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK RUDI JANHUBA

ODGOVORNI UREDNIK IVAN ŠINKOVEC

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

DOBRE PERSPEKTIVE

za gospodarsko sodelovanje z Bolivijo

Jugoslovanska misija dobre volje je zaključila svoj obisk v Boliviji

LA PAZ, 11. avg. (Tanjug). Jugoslovanska misija dobre volje je danes zaključila svoj obisk v Boliviji. Pred odhodom misije v Urugvaj je njen voditelj Vlado Popović položil venec na spomenik velikemu nacionalnemu revolucionarju Simonu Bolivarju.

V čast jugoslovanski misiji dobre volje je bivši predsednik bolivijske republike in voditelj vladajočega nacionalnega revolucionarnega gibanja Paz Estensoro priredil sinoči sprejem, na katerem so bili tudi predsednik senata Lata, predsednik predstavniškega doma Ovando, poslanci in drugi predstavniki političnega življenja Bolivije.

Predsednika senata in parlamenta Plata in Ovando sta izrazila pripravljenost bolivijskega kongresa, da pošlje svojo delegacijo v Jugoslavijo.

Zasebni sprejem na čast jugoslovanski misiji je priredila v svojem domu tudi jugoslovanska kolonija v La Pazu.

Predsednik društva jugoslovanskih izseljencev Domič je pozdravil člane jugoslovanske misije in jim zaželel uspeh pri delu za zboljšanje sodelovanja med Jugoslavijo in Bolivijo.

Vodja misije Vlado Popović se je v svojem odgovoru zahvalil za pomoč jugoslovanskih izseljencev v Boliviji novi Jugoslaviji med vojno in po njenj ter je pozval izseljence, naj ustvarjajo most v razvijanju prijateljstva med Bolivijo in Jugoslavijo.

Člani jugoslovanske misije dobre volje so bili danes v bolivijskem gospodarskem ministrstvu in so imeli z ministrom Ramosom in drugimi visokimi gospodarskimi funkcionarji plodne razgovore o gospodarskem sodelovanju in o možnosti, da bi se zboljšalo.

Minister Ramos in ostali bolivijski predstavniki so izrazili željo po večji trgovinski izmenjavi in tehničnem sodelovanju Bolivije z Jugoslavijo. Na podlagi teh razgovorov bosta obe strani sestavili konkretne načrte o gospodarskem sodelovanju. Bolivijski predstavniki so izrazili željo, da bi navezali tesnejše stike z jugoslovanskimi gospodarskimi ustanovami in poslali v Jugoslavijo svoje delegacije.

Člani jugoslovanske misije so se sestali s predstavniki trgovinske zbornice in obiskali svet za agrarno reformo. Predsednik tega sveta in predsednik zadružnega gibanja sta se zanimala za razvoj zadružništva v Jugoslaviji in izrazila željo po večjem sodelovanju med jugoslovanskimi in bolivijskimi zadružniki.

Etiopski cesar Haile Selasie I bo prispel v Jugoslavijo 15. avgusta

BEOGRAD, 11. avg. (Tanjug). Etiopski cesar Haile Selasie I., ki se bo na povabilo predsednika republike Josipa Broza Tita mudil 10 dni na obisku v naši deželi, bo prispel v Jugoslavijo 15. avgusta. Cesar Haile Selasie, ki mu bodo izkazali vse časti, bo obiskal ljudski republiki Hrvatsko in Slovenijo.

Cesarja Haile Selasija bodo spremljali njegova vnukinja princesa Aida Desta, viceguverner pokrajine Šoa Ras Mesfin Seleši, dvorni minister Tsahahi Tezas Tafara Vork Kidane Vold, načelnik posebnega štaba generalmajor Munugeta Buli, cesarjev pribočnik polkovnik Debebe Hailemaria in osebni tajnik Ato Ketema Ifru. Med obiskom bo etiopskega cesarja spremljal tudi etiopski veleposlanik v Jugoslaviji Dajazmač Amha Abera.

Zigmund Dworakowsky o beograjskih komunalnih napravah

Beograd, 11. avg. V okviru obiska v našem glavnem mestu si je predsednik prezidija Ljudskega odbora Varšave Zigmund Dworakowsky danes dopoldne ogledal beograjsko hladilnico in novo tržnico. Zanimal se je zlasti za obratovanje hladilnice, v kateri doseže temperatura — 40°, za način poslovanja, za njene zmogljivosti in za možnosti, da spravijo v njej sadje in sočivje čez zimo. Po njegovem mnenju je hladilnica zelo koristna naprava, ki na sodoben način ureja preskrbo Beograjčanov čez zimo.

Predsednik Dworakowsky se je seznanil tudi z načrtom izgradnje desnega brega Donave v prihodnjih desetih letih. Potem si je ogledal tržnico na veliko in dela ob gradnji pančevskega mostu.

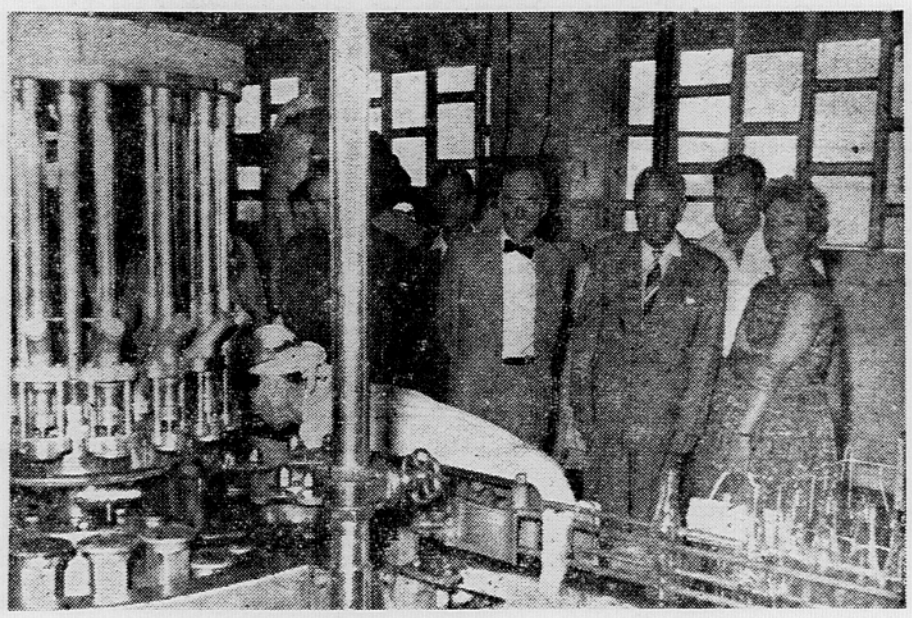

Že drugi dan, odkar je pri nas, je pokazal predsednik ljudskega odbora poljskega glavnega mesta Varšave Zigmund Dworakowsky, veliko zanimanje za napredek našega gospodarstva in komunalnih naprav. Včeraj dopoldne si je ogledal beograjsko hladilnico, kjer so mu obrazložili tudi njeno obratovanje in upravljanje

Odgovor na spomenico

Predsednik sovjetske vlade Hruščev je v odgovoru na spomenico delegacije svetovne federacije znanstvenih delavcev izjavil, da je SZ pripravljena podpisati sporazum o opustitvi atomskih poskusov

MOSKVA, 11. avg. (TASS). Predsednik sovjetske vlade Hruščev je v odgovoru na spomenico delegacije svetovne federacije znanstvenih delavcev izjavil, da je Sovjetska zveza pripravljena podpisati sporazum o opustitvi atomskih poskusov. V spomenici Hruščevu izražajo znanstveniki zaskrbljenost zaradi hude nevarnosti, ki grozi spričo tekmovanja v oboroževanju in poskusnih atomskih eksplozij, ter zahtevajo, da je treba nemudoma skleniti mednarodni sporazum o prepovedi poskusov z atomskim orožjem.

Predsednik vlade Hruščev je v svojem govoru dejal, da je bil na konferenci v Ženevi med predstavniki Sovjetske zveze, ZDA in Velike Britanije dosežen določen napredek, da pa glavnih težav še niso premagali. Poudaril je, da se je sovjetska delegacija na ženevski konferenci zelo trudila, da bi dosegli sporazum o opustitvi atomskih poskusov, pri čemer je naglasil, da je za popoln uspeh konference nujno potrebno, da tudi predstavniki ZDA in Velike Britanije izpričajo željo po sodelovanju in skušajo doseči cilj, ki so si ga na konferenci zastavili.

Spomenico, ki so jo poslali Hruščevu, so podpisali posamezni znanstveniki iz Velike Britanije, Francije, ZSSR, Indije, LR Kitajske, Japonske, Poljske, DR Nemčije in drugi.

»Podatki so izmišljeni«

V Parizu so uradno demantirali pisanje britanskega tiska, da so nemški znanstveniki sodelovali v pripravah za poskusno eksplozijo francoske atomske bombe

Pariz, 11. avg. (Tanjug). V Parizu so nocoj uradno demantirali vesti britanskega tiska, da so nemški znanstveniki in strokovnjaki sodelovali v pripravah na poskusno eksplozijo francoske atomske bombe.

Londonski »Daily Herald« je danes objavil vest o tem sodelovanju in pri tem poudaril, da je »naglo napredovanje del v zvezi s proizvodnjo francoske atomske bombe omogočeno spričo sodelovanja večjega števila nemških strokovnjakov, med njimi tudi nekaterih, ki so se ukvarjali z jedrskimi raziskavami tudi za Hitlerja. List tudi piše, da je Zahodna Nemčija razen tega pomagala z znatnimi finančnimi sredstvi, prizadevajoč si, da bi tudi sama prišla v »atomski klub«, čeprav ji je to prepovedano po pariških sporazumih.

»Vsi ti podatki so povsem izmišljeni,« je izjavil predstavnik francoske vlade. Dejal je, da sodijo te vesti v okvir »nelojalne kampanje«, katere cilj je, pritisniti na Francijo, da bi se odpovedala proizvodnji atomske bombe. Ta načrt pa je eden bistvenih v vladnem programu o »veličini Francije« in »svetovni vlogi« Pete republike.

Vladni demanti so v krogih zahodnih diplomatov v Parizu sprejeli zelo hladno. Poudarjajo namreč, da je podatke britanskega lista zares težko preveriti, da pa jih mora francoska vlada, tudi če držijo, očitno demantirati že zaradi vtisa na francosko javnost.

Poudarjajo pa, da je sodelovanje med Francijo in Zahodno Nemčijo na jedrskem področju vsekakor zelo razvito in četudi obe deželi ne sodelujeta pri neposredni proizvodnji atomskih bomb, vsekakor že sodelujeta v splošnih znanstvenih raziskavah. Že lani je bil v okolici Strassbourga ustanovljen francosko-zahodnonemški atomski center, katerega raziskovalna dela večinoma finansira bonnska vlada. Zelo tesno sodelujeta Francija in Zahodna Nemčija — kakor so svojčas tudi uradno objavili — tudi pri projektiranju in proizvodnji raket na srednjo daljavo, katerih oporišča za preizkušanje so prav v Sahari poleg francoskih atomskih oporišč.

Nemški znanstveniki pomagajo?

DOPIS IZ LONDONA

LONDON, 11. avg. — Današnji londonski »Daily Herald« je objavil vest, da zahodnonemški znanstveniki pomagajo Francozom pri izdelovanju atomske bombe. Francija namerava namreč v kratkem opravit poskusno eksplozijo te bombe v Sahari, vzlic enodušnemu protestu Afričanov.

Predstavnik britanskega zunanjega ministrstva danes tega ni hotel komentirati. Dejal je, da je to stvar obrambnega ministrstva, zanikal pa je, da obveščevalci NATO preiskujejo zadevo. Po sporazumu med zahodnimi silami je Zahodni Nemčiji prepovedano proizvajati lastno atomsko orožje.

Francozi so doslej stalno trdili, da je napredek pri izdelovanju njihove bombe sad njihovega lastnega dela. Njihovo včerajšnje sporočilo, da bo njihova bomba eksplodirala nizko nad zemljo, ter druge podrobnosti o eksploziji so Britance presenetile. Prepričani so namreč, da to pomeni, da bodo Francozi zelo naglo opravili svojo atomsko eksplozijo, kar se jim zdi precej zagonetno. Londonski »Sunday Times« je pisal, da bo predsednik de Gaulle že konec meseca odpotoval v Afriko, da bi prisostvoval eksploziji. Potem bi se vrnil v Pariz, kjer bi imel razgovore z Eisenhowerjem.

Današnji »Daily Herald« trdi med drugim, da Adenauerjeva vlada finančno in tehnično pomaga Francozom in da nemški znanstveniki, od katerih so menda nekateri delali za Hitlerja, živijo in delajo v francoskih atomskih raziskovalnih centrih. Časnik domneva, da je nemški vpliv že tolikšen, da sami proizvajajo plutonij — najbolj važno jedrsko razstrelivo. Iz tega sklepa list, da bi Zahodna Nemčija rada skozi zadnja vrata prišla v »atomski klub« v katerem so zdaj samo ZDA, Sovjetska zveza in Velika Britanija.

Vlado Teslić (»Borba«)

Podpredsednik Kardelj sprejel delegacijo socialistične stranke Burme

Brioni, 11. avg. (Tanjug) — Podpredsednik zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj je včeraj na Brionih sprejel člane delegacije socialistične stranke Burme U Čo Njena, U Hla Aunga in U Či Njuna ter se z njimi prisrčno razgovarjal.

Delegacija kulturnih delavcev ZAR v Ljubljani

Ljubljana, 11. avg. — Danes zvečer je prispela iz Zagreba v Ljubljano šestčlanska delegacija kulturnih delavcev iz Združene arabske republike. Vodi jo član ministrstva za kulturo dr. Moneim. Člane delegacije so v Ljubljani pozdravili predstavniki Sveta za kulturo LRS.

Sredi turistične sezone se gostje iz tujine radi ustavljajo ob Robbovem vodnjaku v Ljubljani. Na sliki: švedska turistka bo imela lep spomin na naše mesto

REZULTATI ANKETE ZADRUŽNE ZVEZE V VOJVODINI

Uspeh kooperacije

Ob letošnji žetvi je znašal čisti dohodek zadruge povprečno nad 42 %, čisti dohodek zasebnih kmetovalcev pa nad 35 %

Beograd, 11. avg. Nedavna anketa Zadružne zveze v Vojvodini je prinesla prve letošnje podatke o pridelovalni ceni, rentabilnosti in višini investicij v pridelovanju italijanskih vrst pšenice v kooperaciji kmetijskih zadrug z zasebnimi kmetovalci. Čeprav so podatki predhodni in ne zajemajo vseh zadrug v Vojvodini, so vendar zelo dragoceni, ker je to edino gospodarsko pomagalo za bližnjo jesensko setev, ko naj bi posejali mnogo več italijanskih vrst pšenice, kakor lani.

V kooperacijskem pridelovanju pšenice je sodelovalo letos mnogo kmetovalcev in sodelovanje je imelo več oblik. V glavnem lahko te kooperacijske odnose razdelimo v dve skupini: kooperacija, kjer razdele pridelek skladno z investicijami in tako imenovana nižja oblika sodelovanja (kontrahiranje), »na tretjino« itd.

Rzpoložljivi podatki, ki se nanašajo na 43 kmetijskih zadrug, pričajo, da so bili uspehi v kooperaciji, kjer so razdelili pridelek na podlagi investicij, večji kakor prejšnja leta. Dohodek je bil v tem primeru ugodnejši za zadrugo in za vključene zasebne kmete. Pri povprečnih donosih 41.5 metrskih stotov je imela zadruga 16.457 din dohodka na ha. Skupni dohodek zadruge je znašal 67.274 din, stroški pa 50.817 din na hektar. Važno je poudariti, da se je dohodek zadruge formiral večidel v samem pridelovanju, manj pa v prometu (kar v prejšnjih letih ni bilo tako). V skupnem dohodku je odpadlo na pridelovanje 54.5%, na promet pa 44.5%.

Tako doseženi dohodek omogoča zadrugam, da dobe na vsakih 100 vloženih din 142.4 din kosmatega ali 42.4 din čistega dohodka. V primerjavi s prejšnjimi leti se je dohodek znatno povečal zlasti pri zadrugah v odnosu do naložb.

Podobni so obračuni za zasebne kmetovalce. — Le-ti so imeli 59.928 din dohodka na hektar, njihove investicije (skupaj z rento) pa so znašale 44.313 din, tako da znaša njihov čisti dohodek 15.615 din. Na 100 din so torej kmetovalci imeli 135.02 din kosmatega ali 35.2 din čistega dohodka.

Na podlagi teh računov lahko sklepamo, da sodelujejo kmetijske zadruge v skupnih investicijah s 53.4%, zasebni kmetovalci, povezani z njimi v kooperaciji z zadrugami, pa 46.6%. Pri razdelitvi dohodka se odnos spremeni. Zadruge sodelujejo z 51,3%, zasebnik pa z 49.7%. Pri dohodku je torej odnos razdelitve za zasebne kmete ugodnejši kakor za zadruge.

Pri drugih oblikah kooperacije sta sestava stroškov in razdelitev dohodka skoraj enaki, kakor pri tej vrsti sodelovanja.

Ti podatki pričajo, da so v rentabilnejšem poslovanju pri kooperaciji precej napredovali. V mnogih zadrugah so nastale lani zlasti pri tako imenovanih višjih oblikah zgube, odnosno razdelitev dohodka je šla bolj v korist zasebnih kmetovalcev. Letos so prinesle vse oblike kooperacije, razen nekaterih, zadrugam akumulacijo. K temu je razen velikih donosov vsekakor pripomoglo tudi to, da so se kmetijske zadruge pravilneje postavile v gospodarskih odnosih, ko so se odločile za sodelovanje z zasebnimi kmetovalci.

Če pa nadalje pogledamo razpoložljive podatke iz te ankete, pridemo do nekaterih drugih ugotovitev. Stroški pridelovanja so bili pri tem načinu dela nestabilni. To lahko vidimo tudi iz razpoložljivih podatkov, ki pričajo, da je znašala vrednost donosa pšenice n. pr. v kmetijski zadrugi Omoljici, 14.49 din, v zadrugi Idjoš pa 31.74 din na kg. Razlika med tema dvema zadrugama je znašala torej nad 100%.

V Vojvodini bodo letos zajeli s kooperacijo pridelovanje italijanskih vrst pšenice približno na 100.000 ha. Na to obsežno delo se že pripravljajo. Letošnje izkušnje in ti podatki bodo nedvomno pomagali kmetijskim zadrugam, da se bodo še bolj ekonomično lotile dela. To bodo prav tako lahko dosegle, če bodo še bolj povečale pridelek na hektar, ki je bil pri italijanskih vrstah pšenice v kooperaciji za 20% manjši kakor na kmetijskih posestvih, čeprav se je mogoče s pravilno agrotehniko ogniti pretiranim investicijam in tako doseči cenejše pridelovanje.

Pravilna usmeritev

bo potrošniškim svetom omogočila uspešno opravljanje njih dejanskih nalog

Beograd, 11. avg. Načrt nove uredbe o potrošniških svetih, ki je že izdelan, bodo bržkone obravnavali že na eni izmed prvih prihodnjih sej Zveznega izvršnega sveta v septembru.

Po načrtu nove uredbe naj bi potrošniške svete ustanavljali predvsem pri stanovanjskih skupnostih, zlasti za posamezna trgovinska in gostinska podjetja. Njihova glavna naloga naj bi bila pospeševanje trgovine in gostinstva. Po določbah nove uredbe naj bi postali potrošniški sveti organi, po katerih bi skupnost nadzirala poslovanje trgovine in gostinstva ter jima nudila pomoč.

Nova uredba je posledica analize dosedanjega delovanja potrošniških svetov. Ugotovili so namreč, da v praktičnem življenju potrošniški sveti niso opravili tiste naloge, ki jim je bila namenjena. Vzroki so bili predvsem v tem, da so se potrošniški sveti doslej pogosto vmešali v izključno pristojnost organov samoupravljanja trgovskih in gostinskih podjetij (v razdeljevanje sredstev za investicije, v ravnanje z osnovnimi sredstvi in celo v uporabo rezervnih skladov). Namesto da bi sodelovali z organi upravljanja, so se postavili v položaj druge stranke.

V DANAŠNJI ŠTEVILKI

Str. 2 – Dva ukrepa, da bo več mesa

Str. 3 – Naraščanje proizvodnje žit

Str. 4 – Upor industrijcev v Avstriji

Str. 5 – Mednarodni gospodarski komentar – O perspektivah trgovine med ZDA in ZSSR

Str. 6 – Ulica šol in univerz v Zagrebu – Ribiški kotiček

Str. 7 – Novo stanovanjsko naselje v Kopru

Str. 8 – Med množičnostjo tudi kvaliteta

VREME

Stanje 11. avgusta: Greben visokega zračnega pritiska, ki se je še dopoldne zadrževalo nad Alpami, je močno oslabel

Napoved za sredo: Ponoči nekaj krajevnih neviht, nato pretežno sončno vreme z zmerno oblačnostjo. Popoldne v alpskem svetu krajevne nevihte. Temperature ponoči med 12 in 16, v Primorju 19, najvišje dnevne do 19, stopinj Celzija.

Dva učinkovita ukrepa za večjo proizvodnjo mesa

Letošnji pridelek krme in uspehi, ki smo jih dosegli v rastlinski proizvodnji, gradnja pitališč, prepoved klanja telet in drugo omogoča, da se bo povečalo število goveje živine in da se bo prihodnje leto občutno zboljšala preskrba z mesom. Na tako trdno podlago smo postavili tudi načrte za živinorejo. Tako pričakujemo, da bomo leta 1960 pitali 800.000 govedi. Zavoljo tako organiziranega pitanja bomo zagotovili proizvodnjo večjih količin mesa, saj bomo dobili tudi od vsakega goveda več mesa. Že letos bomo napravili prvi korak v tej smeri, ko bomo spitali skoraj četrt milijona govedi; povprečno bomo dobili malo manj ko 250 kg mesa od goveda. Leta 1958 je znašalo to povprečje 210 kg, leta 1957 pa od 176 do 184 kg.

Drug pomembni korak za napredek živinoreje je ta, da smo organizirali rejo krav in junic ter plemenskih svinj na zasebnih posestvih in velikih gospodarstvih, za kar skrbi Jugoslovanska kmetijska banka. Ta ne le organizira, temveč tudi kreditira to rejo. Še več, prevzela je obveznost, da bo prodajala prireidek pod pogojem, da bo živina ustrezala standardom, kakor jih zahtevajo.

Banka bo sklepala pogodbe za rejo krav in junic za leto 1960, 1961 in 1962, pogodbe za rejo belih svinj pa samo za leto dni naprej. Kreditirala naj bi vzrejo 70.000 krav in junic na leto in sicer do konca leta 1962, za naslednje leto pa je določeno, da bodo sklenili pogodbe za rejo 40.000 belih svinj. Računajo, da bodo na območju Srbije (hkrati z Vojvodino) kreditirali rejo 36.000 krav in junic in 15.000 belih svinj v Vojvodini, 30.000 krav in junic ter 15.000 belih svinj na Hrvatskem ter 4000 krav in junic ter 10.000 belih svinj v Sloveniji. Banka zagotavlja rejcem predujem v denarju in naturalijah; znaša pa lahko do 39 odstotkov vrednosti prireje, na katero se nanaša pogodba.

To je prvi poskus, da bi se lotili organizirane reje plemenske živine v zveznih okvirih. Je velikega pomena, ker naj zagotovi vzrejo kakovostne živine za nadaljnje napredovanje in pospešeni razmah živinoreje. Kakor je znano, določa perspektivni program za napredek živinoreje, da bo v prihodnjih letih dosegla živinoreja tak skok, da bo v skupni vrednosti kmetijske proizvodnje presegla vrednost poljedelske proizvodnje. Tako bomo zagotovili ne samo gospodarnejše uporabljanje žita, temveč tudi potrebne količine mesa za prehrano prebivalstva in za izvoz.

Letos delamo glede tega prve pomembne korake, namreč za pitanje govedi in kreditiranje vzreje kakovostne plemenske živine. Kmetijske organizacije, zadruge, poslovne zveze in posestva morajo izrabiti te ugodne možnosti in prispevati k ureditvi te pomembne naloge. Tudi same bodo imele korist od tega, ker bodo mogle gospodarsko porabiti veliki pridelek žita in povečani pridelek krme, s čimer si bodo povečale dohodek.

Ivan Stojiljković

POBUDE ZVEZNEGA ZDRUŽENJA REPRODUKTIVNE KINEMATOGRAFIJE

Smotrnejša izgradnja kinematografskega omrežja v državi

BEOGRAD, 11. avg. (Tanjug). Po analizi, ki jo je opravilo Združenje reproduktivne kinematografije, bi morali v Jugoslaviji v prihodnjih letih zgraditi kakih 200 novih kinematografov, ki bi imeli skupaj 83.300 sedežev. Ker se je pokazalo, da stalni kinematografi v krajih z manj kot 5000 prebivalci niso rentabilni, bi potrebovali kakih 1800 prenosnih kinoprojektorjev, da bi zadovoljili potrebe vasi in manjših industrijskih naselij.

Ob koncu lanskega leta smo imeli v Jugoslaviji nad 1500 kinematografov, malone štirikrat več kakor v letu 1939. Spričo neorganizirane gradnje kinematografskega omrežja pa je delovalo nad 800 kinematografov v manjših krajih, kjer sta spričo premajhnega števila obiskovalcev tedensko samo po dve predstavi. V velikih mestih pa zmogljivost kinematografov ne morejo zadovoljiti potreb ljudi, tako da jih pride v nekaterih mestih na en kino tudi po 20.000.

Da bi bili izgradnja kinematografov čimbolj racionalna in ekonomična, bodo na pristojnem mestu pripravili predloge za vključitev gradnje kinematografov v družbene plane federacije, republik in komun. Razen tega bo Združenje reproduktivne kinematografije predložilo pristojnim organom, naj bi za prihodnjih pet let zagotovili investicijske kredite za zgraditev stalnih in nakup novih prenosnih kinematografov v znesku 3.8 milijarde letno.

V Združenju reproduktivne kinematografije menijo, da bi bilo treba združiti samostojne kinematografe v gospodarsko-močnejša podjetja. Nekateri predlagajo, naj bi spremenili predpise o plačevanju podpor domačim filmom, ki so na določen način zavirala to združevanje. Prispevek za domače filme naj bi obračunavali po prometu vsakega posameznega kinematografa, ne pa po skupnem prometu podjetja in po nerealno visokih stopnjah.

Prav tako predlagajo, naj bi dijaške in vojaške predstave in prenosne kinematografe oprostili tega prispevka, ker poslujejo z deficitom. Nerentabilno poslovanje »potujočih« kinematgrafov je napotilo podjetja za predvajanje filmov, da so omejila obratovanje.

V Združenju menijo, da so sedanje cene kinematografskih vstopnic glede na druge prireditve nerealne. Zato predlagajo, naj bi cene zvišali povprečno za 10 din za vstopnico in tako dobili razliko, ki bi znašala nad 1.1 milijarde na leto. Ta denar bi porabili izključno za zgraditev novih kinematografov.

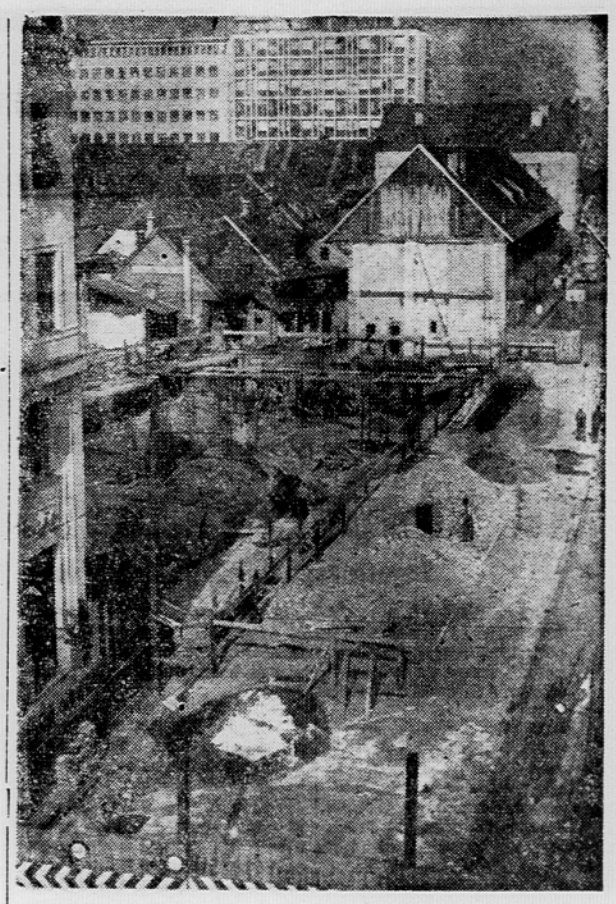

Na temeljih, ki jih grade ob Marxovem trgu nasproti sodišča v Ljubljani, bo kmalu začela rasti stavba novega doma sindikatov, ki bo tudi estetsko dopolnil podobo mestnega središča

Kmetijski stroji za socialistična posestva in zadruge v Srbiji, Vojvodini in na Kosmetu

BEOGRAD, 11. avg. (Tanjug). Kakor računajo, bodo v prihodnjem letu dobile socialistične kmetijske organizacije v Srbiji, Vojvodini in na Kosmetu približno 5.300 novih kombajnov za pšenico, nad 3000 traktorjev in večje število priključnih strojev za traktorje.

Po načrtu Poslovne zveze za mehanizacijo in kemizacijo kmetijstva Srbije bodo na ožjem področju te republike in na Kosmetu nabavili 1500 velikih in 300 manjših kombajnov ter približno 1900 traktorjev, medtem ko bo pokrajinska poslovna zveza za mehanizacijo kmetijstva v Vojvodini preskrbela približno 1500 kombajnov in 1150 traktorjev. Na ta način bodo imeli kmetijski pridelovalci v ožji Srbiji prihodnje leto na razpolago nad 18.000 traktorjev in približno 4200 kombajnov za pšenico.

Da bi zagotovili dobro krmo za živino, bodo po načrtu uvozili opremo za 50 delavnic in približno 100 strojev za mešanje krme. Iz ZDA in Zahodne Nemčije bodo uvozili 50 dehidratorjev za sušenje lucerne in detelje. Vsaka izmed teh naprav bo dala v 24 urah po 30 ton suhe krme. Enega izmed teh dehidratorjev že preizkušajo v Vršcu. Iz ZDA bodo uvozili tudi 50 silažnih kombajnov, medtem ko bo poslovna zveza za mehanizacijo v Vojvodini nabavila po nedavno sprejetem programu 700 takih strojev.

Uvoziti nameravajo tudi stroje za obiranje plodov in nekaterih drugih kmetijskih kultur. Tako bodo uvozili 50 kombajnov za koruzo, 10 za sladkorno peso in 5 za krompir. En kombajn za obiranje sladkorne pese pri nas in krompirja pravkar preizkušajo.

V poslovnem združenju za mehanizacijo in kemizacijo kmetijstva so mnenja, da bi bil ta sklad solidna podlaga za razvoj mehanizacije in kemizacije kmetijstva in za izkoriščanje najboljših dognanj v kmetijstvu.

V. C.

ZAKLJUČKI LJUBLJANSKEGA OKRAJNEGA SVETA ZA GOSTINSTVO IN TURIZEM

ZADOVOLJIVO NARAŠČANJE

gostinskega prometa in napovedani novi obrati terjajo večjo skrb za gostinske kadre

Ljubljana, 11. avg. — Na današnji seji ljubljanskega okrajnega sveta za turizem in gostinstvo so razpravljali o realizaciji družbenega plana v letošnjem prvem polletju.

Polletni plan skupnega iztržka je bil v primerjavi s prvim polletjem 1958 malone z 2,8 milijardama din presežen za 7 odstotkov. Vrednost prodanega vina se je deloma zaradi znižanja vinskega davka znižala in sicer skoraj 12 odstotkov (od 837 na 740 milijonov din), vrednost prodanega piva pa se je povečala za 27 odstotkov (od 248 na 316 milijonov) in vrednost prodane hrane za 19 odstotkov (od 786 na 937 milijonov din). Medtem ko je ostalo število domačih in njihovih prenočitev v primerjavi z lanskim polletjem v glavnem nespremenjeno, se je povečalo število tujih gostov za 26 odstotkov in njihovih prenočitev za 25 odstotkov.

Povprečno se je število delovne sile v gostinstvu povečalo za 2 odstotka (pri delavcih za 2 odstotka, pri uslužbencih za 1 odstotek). Število vajencev se je povečalo le za 9. Naraščanje prometa je v skladu z družbenim planom, ki določa za letos 6-odstotno povečanje.

V razpravi so na današnji seji sveta opozorili na problem delovne sile v gostinstvu, ki je iz leta v leto bolj pereč. Po zgraditvi dveh novih hotelov v Ljubljani, kjer bo treba zaposliti še 400 gostinskih delavcev in uslužbencev, pa bo vprašanje, kje najti dovolj delovne sile, sploh še bolj težavno. Gostinska šola da letno le 60 absolventov. Vanjo pa se vpisujejo učenci, ki navadno ne uspejo na drugih šolah. Njihov uspeh tudi na tej šoli ni velik. Tako n. pr. je letos od 50 učencev 7 doseglo dobro, vsi ostali pa le zadostno znanje. Razlog za tako majhno zanimanje so slabi plačilni in neugodni delovni pogoji (nočno in nedeljsko delo) ter podcenjevanje gostinskih uslužbencev. Svet je prišel do zaključka, da bo treba na to posebej opozoriti vse tiste občine, kjer je realizacija ostala za planom. Občinski sveti za gostinstvo in turizem bodo morali poročati, zakaj je bila realizacija tako nizka in kaj mislijo ukreniti, da se bo stanje popravilo.

Ob zaključku seje so potrdili investicijski program za preureditev gornjih prostorov gostinskega podjetja »Kum« v Zagorju ob Savi, kjer bodo (z investicijo 7,4 milijonov) povečali število tujskih sob. Odobren je bil tudi investicijski program za gradnjo obratne menze Titovih zavodov »Litostroj«. Novo menzo bodo zgradili med tovarno in stanovanjskimi bloki. Njena zmogljivost bo 1000 obrokov. Investicijo (112 milijonov din) bo krilo podjetje iz lastnih sredstev. Za letos je že rezerviralo 25 milijonov din. Menza bo zgrajena v dveh letih.

S. I.

Skrb za zavode in kadre

Pobuda za poseben sklad iz prometa z umetnimi gnojili in kmetijsko opremo

Beograd, 11. avg. (Tanjug). — Upravni odbor poslovnega združenja za mehanizacijo in kemizacijo kmetijstva je poslal pristojnim organom predlog o ustanovitvi sklada za znanstveno-raziskovalno delo v kmetijstvu in specializacijo kmetijskih strokovnjakov. V tem skladu bi zbirali 5 ‰ iz brutto prometa z umetnimi gnojili in opremo za kmetijstvo. S tem predlogom se strinja tudi Zveza kmetijsko-gozdarskih zbornic Jugoslavije.

S takim minimalnim izločanjem sredstev iz prometa bi ustanovili močan sklad za najtesnejše sodelovanje prakse, znanstvene službe in industrije. Na ta način bi pravilno razdelili naloge med inštitute, ki se bavijo s kmetijskimi zadevami in bi tudi njihove usluge racionalneje izkoriščali. Združenje bi sklepalo pogodbe s posameznimi inštituti, da bi dajali primerne nasvete, ki bi jih uporabljali v praksi.

Ustanovitev sklada bi omogočila tudi ustanovitev tečajnega centra za specializacijo strokovnih kadrov v mehanizaciji in kemizaciji kmetijstva. V tem centru bi se izpopolnjevali instruktorji za traktoriste in upravljače kombajnov, voditelji strojnih oddelkov v kmetijskih organizacijah, kakor tudi strokovnjaki za agropedološko službo, ki bi se bavila z izdelavo pregledov plodnosti zemljišč.

Sredstva sklada bi se razdeljevala po posebnem pravilniku ob sodelovanju sekretariata za kmetijstvo pri ZIS, Zveze kmetijsko-gozdarskih zbornic, Glavne zadružne zveze, sindikatov in Združenja proizvajalcev gnojila ter strojev za kmetijstvo.

Prireditev za izseljence v Ljubljani

Skupaj z RTV Ljubljana bo v soboto, 15. avgusta, zvečer ob 20. uri v studiu RTV pripredila Izseljenska matica Slovenije slovenskim izseljencem iz evropskih držav, ki so na oddihu v Sloveniji, zabavno prireditev. Mimo »Zadovoljnih Kranjcev« bodo na prireditvi, ki jo bo prenašal tudi Radio, sodelovali še nekateri nagrajenci z oddaj »Pokaži, kaj znaš«. Slovenski rojaki, ki bodo prišli na to prireditev iz vseh krajev Slovenije, bodo mimogrede obiskali še razne druge kraje.

V. V.

Lokomotive za Indijo

Beograd, 11. avg. V Kalkuto je odpremila tovarna »Djuro Djaković« iz Slavonskega Broda 12 parnih lokomotiv s tenderji. Odprema je bila izvršena na osnovi posebne pogodbe za potrebe indijskih državnih železnic. To so prve parne lokomotive, ki jih je izvozila Jugoslavija.

Privredni pregled

Dopisna šola za bivše borce in invalide

Beograd, 11. avg. (Tanjug). V Beogradu bodo odprli letos dopisno šolo za bivše borce in vojaške vojne invalide. Pri Zavodu za strokovno usposabljanje kadrov Srbije bodo ustanovili poseben odsek, ki bo z dopisnim poukom pomagal zaposlenim invalidom in bivšim borcem, da se bodo čimbolje pripravili na izredno opravljanje izpitov na srednji ekonomski šoli in v višjem administrativnem tečaju. Odsek za borce in invalide bo sprejel v prvem letu dopisne ekonomske šole 800 do 1000 učencev. Kandidati, ki bodo obvladali program in učbenike dopisnega pouka, bodo opravili izpite v najbližji šoli.

Uvoz gostinske opreme

v vrednosti 600.000 dolarjev v začetku prihodnjega leta

Beograd, 11. avg. Jugoslovanska investicijska banka je odobrila Zvezi gostinskih zbornic Jugoslavije predujem v višini 600.000 dolarjev od sredstev, ki jih bodo dodelili gostinstvu za uvoz opreme prihodnje leto. Na podlagi tega je odpotovala skupina gospodarskih strokovnjakov-predstavnikov zbornice, trgovskih podjetij za promet z gostinsko opremo na veliko in strokovnih združenj na Madžarsko, Češkoslovaško in Nemčijo, da bi nakupila to opremo.

V poročilu, ki ga je dobila Zveza gostinskih zbornic Jugoslavije, je rečeno, da je ta skupina strokovnjakov že razpravljala s petimi madžarskimi podjetji in sklenila pogodbo za nakup gostinske opreme za 180.000 dolarjev. Na podlagi te pogodbe bomo dobili aparate za sladoled, televizorje, kovinsko posodo, električne mlinčke za kavo in drugo opremo. Blago bo prispelo v začetku prihodnjega leta.

Skrupina strokovnjakov je odpotovala iz Madžarske v Češkoslovaško, od tam pa bo odšla v Vzhodno Nemčijo.

Privredni pregled

Devizna sredstva za kovinsko galanterijo

Beograd, 11. avg. V zvezi trgovinskih zbornic FLRJ je bil sestanek koristnikov deviznih sredstev za kovinsko galanterijo, bižuterijo, jedilni pribor in elektrotermične aparate. Na sestanku, ki so mu prisostvovali tudi uvozniki, so razdelili devizna sredstva za uvoz blaga v letošnjem in prihodnjem letu.

Tudi druge skupine koristnikov deviznih sredstev v trgovski mreži, bodo imele podobne sestanke jutri in v prihodnjih dneh.

Privredni pregled

Mednarodna konferenca za zaščito pred korozijo

Mednarodna konferenca za zaščito pred korozijo objektov in opreme hidroelektrarn bo v Mariboru in Beogradu od 13. do 20. sept. pod pokroviteljstvom podpredsednika Zvezne ljudske skupščine Franca Leskoška. Na konferenci bo sodelovalo nad 200 delegatov iz 26 tujih dežel, med njimi tudi predstavniki ZDA, ZSSR, Kanade in drugi. Organizatorja sta Zveza društev za zaščito materiala in Skupnost jugoslovanskega elektrogospodarstva. Prijavljenih je že nad 80 strokovnih referatov in koreferatov. Naši strokovnjaki bodo sodelovali na konferenci z 20 svojimi deli.

Po programu naj bi udeleženci konference obiskali tovarno kablov »Moša Pijade« v Svetozarevu, tovarno Rade Končar« v Zagrebu, »Metalno« v Mariboru in »Litostroj« v Ljubljani.

MLADINSKO SLAVJE V PODSTENICAH

Dne 22. in 23. avgusta 1959 bo v okviru praznovanja 40. obletnice KPJ in SKOJ na Podstenicah v Kočevskem Rogu veliko mladinsko slavje. Na kraju, kjer je bil leta 1943 ustanovljen glavni iniciativni odbor Zveze slovenske mladine, bo veliko zborovanje in odkritje spominske plošče.

Bivši partizani, mladina — udeležite se naše proslave v partizanskem Rogu!

Pripravljalni odbor

Tehniška vzgoja v reformirani šoli

Pouk v osnovnih, nekaterih srednjih strokovnih in splošno-izobraževalnih šolah se bo razvijal jeseni že po novih učnih načrtih in programih, ki bodo vnesli vanj vrsto novosti in sodobnih pedagoških oblik. Reformirana šola bo posvetila posebno pozornost tehniškemu vzgajanju mladine in uporabljanju sodobnih tehničnih sredstev pri tolmačenju učnega gradiva.

Da bi čimveč prosvetnih in družbenih delavcev zainteresiral in seznanil z uporabo novih učnih pripomočkov, je zvezni kulturno-prosvetni svet organiziral vrsto propagandnih in instruktivnih akcij. V začetku prihodnjega meseca bo okoli sto prosvetnih delavcev obiskalo veliki sejem in razstavo učnih pripomočkov v Darmstadtu v Zahodni Nemčiji, na kateri bo okrog dve sto podjetij iz raznih dežel razstavljalo opremo za sodobno šolo.

V zadnjih petnajstih letih je bil dosežen v proizvodnji tehniških sredstev kakor tudi v njihovi uporabi tudi pri nas velik napredek. Medtem ko so imele leta 1939 le tri radijske postaje skupno 155.000 naročnikov, je število naročnikov sedanjih 18 jugoslovanskih radijskih postaj letos preseglo milijon. Tudi mnogo šol ima zdaj svoje radijske ure. V šolah in drugih izobraževalnih centrih imajo tudi že precej kinematografskih projektorjev, tako da predvajajo v šolah tudi veliko filmov. V precejšnji meri uporabljajo tudi diapozitive.

Analiza dosedanjih uspehov v uporabljanju tehniških sredstev, ki jo je opravil zvezni kulturno-prosvetni svet, pa je pokazala tudi vrsto problemov in pomanjkljivosti, ki otežujejo njih boljše izkoriščanje in nadaljnje razvijanje sodobnih oblik izobraževanja, kulturnega razvedrila in ljudske prosvete.

V dosedanjem šolskem delu nasploh niso dovolj skrbeli za tehniško izobraževanje mladine. Učno osebje je bilo premalo seznanjeno z uporabljanjem tehniških sredstev in njihovim pomenom za pedagoško delo. Zato bodo zdaj uvedli in izpopolnili ustrezno tehniško izobraževanje na učiteljiščih in drugih pedagoških šolah in fakultetah v tečajih in vaseh in večjih naseljih. Izkušnje kulturnih centrov v Srbiji, okrajnih centrov za poučni in kulturno-prosvetni film na Hrvatskem ter podobnih servisov v Sloveniji so pokazale, da je moč z zbiranjem tehniških sredstev in strokovnih kadrov znatno izboljšati in razširiti njihovo racionalno uporabljanje.

Reformirani pouk bo terjal tudi večje sklade za tehniške in druge učne pripomočke. Menijo, da bo treba v komunah pripraviti posebno perspektivne načrte za kulturni in prosvetni razvoj. Zdaj so v komunah ustvarjeni pogoji za financiranje kulturno-prosvetnega dela, zlasti po nedavno izdani uredbi o spremembah in dopolnitvah uredbe o skladu za kadre, ki pušča gospodarskim podjetjem in organizacijam v komuni velika finančna sredstva.

Ker mnogo prosvetnih ustanov nima možnosti za nabavo tehniških in učnih pripomočkov, bodo ustanovili kulturno-propagandne centre v okrajih in večjih občinah, ki bodo nudili usluge in prirejali tudi vzgojnoizobraževalne akcije po seminarjih.

DNEVNE VESTI

Nova vozila tovarne avtomobilov v Priboju

BEOGRAD, 11. avg. (Tanjug). — Tovarna avtomobilov v Priboju je začela letos v sodelovanju s sorodnimi domačimi podjetji izdelovati več vrst posebnih vozil. Tako izdeluje gasilske avtomobile, hladilnike za mednarodni promet, posebna vozila za cement, avtomobilske prikolice, cisterne za prevoz tekočih goriv, za barve in lake ter vozila za prevoz živine. Letos so izdelali v tej tovarni tudi nov moderen tip avtobusa, ki ga uporabljajo za zdaj samo za mednarodni promet. — Te dni bo tovarna dobavila Bolgariji 17 avtobusov, nedavno pa je sklenila pogodbo o dobavi večjega števila kamionov Turčiji.

Delovne akcije srbske mladine

BEOGRAD, 11. avg. (Tanjug). V več krajih Srbije je sodelovalo doslej v krajevnih delovnih akcijah okoli 9000 mladincev in mladink. V Beogradu je zadnje dni julija končala delo prva izmena srednješolskih mladinskih delovnih brigad, ki so mesec dni urejale Ado Ciganlijo, zvezdarno, Košutnjak in Novi Beograd. Lepenico je pomagala regulirati mladina Kragujevca skupaj s mladino Mladenovca, Zrenjanina in Beograda. Mladina Negotina, Zaječara, Pirota in Brze Palanke že mesec dni gradi nasipe za zaščito rodovitne zemlje v negotinski ravnini. V Somboru je mladina gradila spominsko šolo »Žarku Zrenjaninu«. Mladina iz Čačka gradi cesto Medjurečje—Golija. V občini Srbica je mladina dogradila novo cesto. Mladina občine Lazarevac pa je začela zadnje dni julija graditi 6 km dolgo cesto Uljanik—Junkovac.

Čekovne knjižice v Beogradu

BEOGRAD, 11. avg. S septembrom bo Komunalna banka v Beogradu uvedla za delavce in uslužbence tekoče račune. Po vplačilu določenega minimuma 10.000 din in potrdilu podjetja, v katerem delajo, bodo prejeli čekovne knjižice, ki jih bodo lahko uporabljali po vsem mestu. Ena knjižica bo imela 20 čekov. Vsak ček pa se bo lahko izpolnil najmanj s 500 in največ s 5000 din. Ako se bodo čeki izpolnjevali z vsotami po 5000 din, bo vrednost knjižice 100.000 din. Za ta primer računajo v banki s poštenostjo lastnikov, da le-ti ne bodo porabili več denarja, kakor pa so ga vložili. Če bodo lastnikovi izdatki presegli naložbo, bo moral lastnik v desetih dneh izplačati Komunalni banki razliko. Ako lastnik do tega roka ne bo poravnal dolga, bodo proti njemu uvedli sodni postopek.

V Dalmaciji iščejo nafto

Split, 11. avg. (Tanjug) Bilzu Zadra so se začele nedavno priprave za iskanje nafte v severni Dalmaciji. Vrtalni stolp, visok 47 m, je največja vrtalna garnitura pri nas. Raziskovalna dela opravlja ekipa 26 delavcev in strokovnjakov podjetja »Nafta-Lendava«, investitor pa je zagrebško podjetje »Naftaplin«. Vrtali bodo od 4500 do 4700 m globoko, kar bo tudi eden izmed naših rekordov v domači industriji nafte. Doslej so vrtali najgloblje v Črni gori, nad 4400 m globoko.

Azbest na Kosmetu

Priština, 11. avg. Pri vasi Picelje, blizu Kosovske Mitrovice, so odkrili nahajališča azbesta zelo dobre kakovosti. Izkoriščanje se bo začelo po napovedih strokovnjakov 1961. leta in to pod pogojem, da bodo vsako leto proizvedli 1200 ton azbesta. V Novem in Boljevcu so odkrili pomembne rezerve mangana. Uspešno so bila tudi raziskovanja kroma, železa, magnezita in drugih rud.

Rekonstrukcija »Magnohroma« v Kraljevu

Rudnikom in industriji močno negorljivih snovi »Magnohrom« v Kraljevu je bil te dni odobren investicijski program. Kolektiv podjetja je dal iz dobička 200 milijonov kot svoj delež v poroštvu za investicijsko posojilo. Za rekonstrukcijo in povečanje zmogljivosti bodo investirali približno 4 milijarde. Priprave so že precej napredovale. Razen dveh že obratujočih bodo zgradili še po eno rotacijsko in predorno peč; del opreme za obe peči so že dobili. Po rekonstrukciji bodo začeli istočasno na pol industrijsko izdelovati kovinski magnezij ter mnoge proizvode opeke, negorljivega betona in mas za polnjenje.

DELO

IZHAJA VSAK DAN

UREJUJE GA UREDNIŠKI ODBOR

Miran Zakrajšek, Aleksander Javornik, Pavle Zrimšek, Rudi Vogrič (notranjepolitično in gospodarsko področje) — **Milan Šega, Cene Kranjc,** (kultura, prosveta) — **France Drenovec** (zunanja politika) — **Boštjan Zagar** (dnevna redakcija) — **Milan Starin** (dopisništvo) — **Bojan Ajdič** (ljubljanska rubrika) — **Dušan Kuret** (telesna vzgoja) — **Ivan Kranjc** (zanimivosti) — **Dušan Vrtovec** (tehnični urednik).

Po Jugoslaviji

NOVE INVESTICIJE V ROVINJU

Odobren je investicijski kredit za tobačno tovarno v Rovinju, ki bo nabavila v Zahodni Nemčiji napravo za vlaženje, rezanje tobaka, celofaniranje škatlic ter izdelavo cigaret s filtrom. Dovoljen je tudi kredit za gostinstvo. Restavracijo »Bašča« bodo adaptirali za 210 sedežev, uredili pa bodo tudi mlečno restavracijo za 68 gostov. -il

ETERIČNA OLJA

Kolektivu tovarne likerjev v Fažani se je posrečilo izdelati prve količine eteričnega olja iz vresja. Dobava surovin je zagotovljena. Olje je odlične kakovosti in ga bodo začeli izdelovati na veliko. -il

DALI BODO DEVET MILIJONOV SAMOPRISPEVKA

Na razpisani samoprispevek v Titogradu so se meščani obvezali, da bodo letos opravili 43.668 prostovoljnih delovnih ur, a v denarju bodo prispevali blizu devet miljonov. Delovno silo in denarna sredstva bodo vložili za obnovo in polepšanje mesta, saj bodo med drugim očistili ruševine v starem in novem delu mesta, gradili novoprojektirane ulice in sodelovali pri ureditvi zelenih površin, pri izgradnji vodovoda v vaseh v bližnji okolici, izgradnji in opremi otroških igrišč in zabavišč itd. K.Č.

ČEDALJE VEČ TURISTOV

Nekaj majhnih podatkov kaže, koliko ima v tej sezoni Rovinj gostov. Vsak dan napečejo v pekarnah približno 3.000 kg kruha, medtem ko ga navadno napečejo le 700 kilogramov. Število prebivalcev se je podvojilo. Vsi hoteli so zasedeni, prostor se dobi le še v zasebnih hišah, razdeljuje pa ga Turistično društvo. Med tujci je največ Nemcev, Avstrijcev, pa tudi gostov iz severnih držav in takih, ki se prej niso zanimali za naš turizem. Razvedrila in zabave so zelo pestre. V campingu »Beograd« imajo vsak večer televizijo, ples, specialitete na ražnju, v campingu Slovencev redno godbo in ples, ni pa treba še posebej omenjati otok Katarino, kopališče »Moulin Rouge«, kjer imajo godbo do dveh ponoči. Oskrba je letos na višku, ker skrbi zanjo poseben štab v občini, ki takoj posreduje, kadar je potrebno. -il

Nadaljnje naraščanje proizvodnje žit

Akcijski programi predvidevajo, da bomo prihodnje leto v vsej državi pridelali okoli 450 tisoč vagonov belih žitaric, in 832 tisoč vagonov koruze. To proizvodnjo so planirali na osnovi orientacijskih donosov žitaric v letošnjem letu. Računali so namreč, da bo letos znašal pridelek belih žitaric 400 tisoč vagonov in da bo proizvodnja koruze na lanskoletni ravni. V skladu s takimi ocenami so hoteli prihodnje leto zagotoviti povečanje proizvodnje belih žitaric za okoli 12 odstotkov oziroma za 43 odstotkov v odnosu na zelo rodno 1957. leto. Program proizvodnje koruze pa se je povečal za 47 odstotkov v primerjavi z rekordnim 1957. letom.

Po žetvi belih žitaric pa so se precej zamotali računi kmetijskih planerjev. Namesto pričakovanih 400 tisoč vagonov belih žitaric znaša dejanska proizvodnja 5.34 miljiona ton. Spričo ugodnih podnebnih razmer pričakujemo večjo proizvodnjo koruze kot pa smo planirali, zaradi česar bo treba popraviti akcijske programe za proizvodnjo žitaric. Za prihodnje leto lahko ne le planiramo, temveč tudi pričakujemo visoko žitno proizvodnjo ne glede na podnebne razmere. Vedno večje površine pod visoko donosnimi italijanskimi pšenicami in hibridno koruzo, pospešena mehanizacija kmetijske proizvodnje in uveljavljanje sodobne agrotehnike tudi na zemlji individualnih proizvajalcev prek kooperacije, ustvarjajo ugodne pogoje za hitrejši napredek kmetijstva in stalno večanje pridelka žitaric. To bo prispevalo, da se bomo osvobodili uvoza žitaric, ustvarili pa tudi izvozne presežke in zagotovili zadosti hrane za živino. Zaradi spremenljivih donosov v prejšnjih letih je bila predvsem prizadeta živinoreja, ker je primanjkovalo živinske hrane.

Nadaljnji skok v proizvodnji žitaric omogoča predvsem širjenje setvenih površin z visoko donosnimi žitaricami. Od skupnih 2.2 milijona hektarov, ki jih bomo prihodnje leto zasejali z belimi žitaricami, bomo zasejali z italijanskimi sortami 786 tisoč hektarov. Letos smo poželi italijansko pšenico na skupno 310 tisoč hektarih. Koruzo bomo zasejali na 2.5 milijona hektarih, od tega hibridno koruzo na 731 tisoč hektarih.

Tako pri koruzi kot pri pšenici planiramo še nadaljnje večanje hektarskih donosov. Računamo, da bo povprečje visoko donosnih pšenic znašalo 35 metrskih stotov, pri koruzi računamo, da bomo prihodnje leto pridelali 89 metrskih stotov na hektar na socialističnih kmetijskih posestvih, na zadružnih ekonomijah in v kmečkih delovnih zadrugah 70.5 metrskih stotov in 61.1 metrskih stotov v kooperaciji med socialističnim sektorjem in individualnimi proizvajalci. Za povečanje proizvodnje žitaric je posebnega pomena izboljšanje mehanizacije in uporaba umetnih gnojil. Predvidoma bo za potrebe kmetijstva prihodnje leto zagotovljenih 2 milijona ton umetnih gnojil, novih 7500 traktorjev in 1700 kombajnov. Posebno pozornost bodo posvetili tudi opremi traktorjev s priključnimi stroji, tako da računajo, da bomo leta 1959 imeli na en traktor že 4.5 priključkov.

Hkrati s pospešeno tehniško opremo kmetijstva bomo širili tudi sodelovanje med individualnimi kmeti in socialističnim sektorjem. Z razvijanjem kooperacije ne samo med zadrugami in kmeti, temveč tudi med socialističnimi posestvi in kmeti, se bo pospešeno širila tudi sodobna tehnika v kmetijstvu. Socialistična posestva so namreč veliko bolje opremljena s strojnim parkom in imajo bolj izkušene in številnejše kmetijske kadre kot zadruge. Vse to bo prispevalo k hitrejšemu naraščanju proizvodnje na individualnih posestvih k nadaljnjemu povečanju kmetijske proizvodnje nasploh.

Z uvajanjem druge setve, to je setve raznih strniščnih posevkov in hibridne koruze, kakor tudi setev v pasovih, s katero bomo prihodnje leto začeli na 200 tisoč hektarih, se bo še nadalje povečala proizvodnja žitaric. To bo zagotovilo tudi naraščanje skupne kmetijske proizvodnje in skladnejši razvoj naše industrije in kmetijstva. Do sedaj, ko je industrija hitreje naraščala kot kmetijstvo, smo zaradi tega občutili razne negativne posledice.

I. S.

Ivan Šelih neguje vsako drevo s tako skrbjo, kakor da jih ne bi bilo 1935 v sadovnjaku...

IDEOLOŠKO IN VZGOJNO DELO V NOVOMEŠKEM OKRAJU

Študij na širši osnovi

Študij programa ZKJ in gradiva VII. kongresa, ki so ga v okraju Novo mesto lani pripravile organizacije Zveze komunistov, je močno povečal zanimanje za ideološko izobraževanje. Zlasti je uspel študij v tistih občinah, kjer so ideološke komisije delale v tesni povezavi z občinskimi komiteji in kjer so bile le — te dovolj samostojne in delavne. Glede tega je bilo delo bolje zastavljeno v zasavskih občinah kot v nekaterih drugih občinah. V zasavskih občinah so tudi v večji meri vključili v študij člane SZDL in LMS.

Izkušnje so pokazale, da so nekatere osnovne organizacije imele prepogosto študijske sestanke, kar je zmanjševalo individualni študij in priprave na razpravo. Preobremenitev s študijem je tudi demobilizirala komuniste za urejanje drugih tekočih zadev. Pokazalo se je tudi, da so terenske osnovne organizacije vzele študij veliko bolj resno kot osnovne organizacije v podjetjih. Zlasti osnovne organizacije v nekaterih podjetjih v novomeški in črnomaljski občini so slabo pripravile in izvedle študij. Dobro pa so to organizirali v tovarni roto papirja v Vidmu -Krškem in v rudniku Senovo. Sindikalne organizacije pa so v celoti premalo sodelovale pri organizaciji študija.

Ideološke komisije pri komitejih ZK so pričele s pripravami na organizacijo ideološkega izobraževanja v jeseni. Na osnovi dosedanjih izkušenj bo moč to izobraževanje pripraviti na širši osnovi in različnih organizacijskih oblikah. Predvidevajo izobraževanje v seminarjih, v večernih političnih šolah, tečajih, s predavanji, konsultacijami, v ljudskih in delavskih univerzah ter drugih oblikah, pač pa po želji in zainteresiranosti ljudi.

Do konca avgusta bodo namreč komisije za ideološko delo izvedle med vsemi člani anketo, iz katere bo med drugim razvidno, kakšno gradivo koga najbolj zanima in kakšno obliko izobraževanja želi. V preteklem letu so se zelo dobro obnesle mladinske večerne politične šole, ki jih bodo organizirali mimo občin Novo mesto in Videm-Krško. Take so bile že lani še v Brežicah, Črnomlju in Senovem. (r)

POJASNILO

V 95. številki »Dela« se je v članku »Pokojninski zakon izboljšuje položaj borcev NOV« primerila tiskovna pomota, ko sta izpadli dve vrstici, zaradi česar ni jasno, kako je s pokojnino udeležencev NOB, ki nimajo polnih let. Pravilno se mora stavek v drugem odstavku glasiti: Kadar prizadeti nimajo polnih let za pokojnino, se udeležencem NOB od 1941. leta poveča pokojnina 100% do pokojninske osnove, udeležencem od 1942. leta 90%, udeležencem iz 1943. leta za 60% in drugim, ki so stopili v NOB po 1943. letu za 30 oziroma za 10%. Drugi pogoji za dosego pravic, ki jih daje pokojninski zakon, so v članku podrobno obrazloženi.

Prizadevanja za izpolnitev plana v TAM

Ceprav v prvih mesecih letošnjega leta izpolnjevanje proizvodnega plana v TAM ni bilo najboljše, se je stanje v zadnjem mesecu izboljšalo. Delovni kolektiv TAM je v mesecu juliju uspešno zaključil proizvodnjo kamionov Pionir. Skupno so letos v TAM izdelali že 1260 vozil Pionir, do izpolnitve letnega plana pri tem asortimanu pa morajo izdelati le še 940 vozil, ali 188 mesečno. Ta postavka letnega plana torej ni v nevarnosti.

Nekoliko slabše je z izpolnjevanjem plana pri licenčnih vozilih TAM 4500. Teh TAM v prvem polletju ni dobila v zadostni količini in jih tako tudi niso mogli izdelati in postaviti na tržišče. Podjetje bo v letošnjem letu dobilo še za 950 vozil sestavnih delov, zato bodo morali v TAM v najkrajšem času preiti na dnevno montažo 8 vozil TAM 4500. Da bo moč to izpolniti, bo treba vključiti v montažni oddelek podjetja še nekaj novih delavcev.

Slabše je s proizvodnjo rezervnih delov, saj je ta globoko pod planom. V proizvodnem programu za mesec avgust je predvideno, da bodo v TAM izdelali 210 vozil Pionir, 115 vozil TAM 4500 in 150 ton rezervnih delov. -gd

Reporterjev obisk

DREVESA KOT NA PARADI

V bližini plavalnega bazena v Slovenskih Konjicah je strnjen nasad mladega sadnega drevja. Skupna površina sadovnjaka je 2,5 hektara. Kmalu pa se bo površina podvojila, ker bodo drevesca zrastla tudi na sosednjem zemljišču družbenega posestva.

Lastnik zemlje Ivan Šelih je povedal:

»Zemljo sem dal kmetijski zadrugi v najem. Star sem, otroci so se raztepli po svetu, zato sem se odločil za to obliko gospodarjenja, da zemlja ne bi bila slabo obdelana. Nisem tako trmasto zaljubljen v zemljo, da bi morala biti samo moja in nikogar drugega. Važnejše je, da je koristno uporabljena in da na njej raste, lepo raste. Karkoli.«

»Sadovnjak je lep.«

»Sam skrbim zanj. Brez dela tako in tako ne bi mogel biti, ko sem ga pa navajen od mladih nog.«

Hodila sva med drevesci. Posajena so v dolgih ravnih vrstah, kakor vojaki na paradi. Vsa so skoraj do potankosti enako raščena. Vsaj meni se je tako zdelo. Ivan Šelih pa je pripomnil, da ima vsako nekaj svojega. Čeprav jih je 1935, jih pozna skoraj kakor svoje otroke. Mlado drevje pripada samo pritlikavim žlahtnim sortam, največ je zlatih paramen in jonathana.

»Pravilno gnojenje je najvažnejše,« je rekel Ivan Šelih. »Letos sem strosil že 2000 kilogramov umetnega gnoja na hektar. Vsako drevesce je dobilo 10 kilogramov komposta, 10 kilogramov hlevskega gnoja in 65 dekagramov umetnih gnojil.«

»Sadovnjak je preoran kakor njiva. Posejali ste ajdo, ki je v polnem cvetju. Naj to pomeni, da bo zemljišče izrabljeno dvakrat: kot sadovnjak in kot njiva?« sem vprašal.

»Ne. To je samo zeleno gnojenje. Letos sem posejal ajdo. Potem pride na vrsto oljna repica in detelja. Pokošeno bom kar pustil ležati med drevjem, da bo zgnilo. Počasi se bo na ta način nabrala več desetin centimetrov debela plast, ki je boljša od vsakega gnoja.«

»Kdaj pričakujete prvi pridelek in kakšen bo?«

»Sadovnjak je star komaj eno leto. Poglejte,« je pokazal na enega izmed drevesc, »prvi sad je že tukaj. Seveda je to bolj posebnost. No, čez nekaj let že pričakujem pridelek, ki naj bi bil v povprečnem letu tak, da ga »konjičan« ne bo mogel naenkrat odpeljati,« je smeje dodal in pokazal na vlak ozkotirne železnice, ki je na vse pretege sopihal od Konjic proti Zrečam.

Pogovarjala sva se do odhoda avtobusa. O sadju, kmetijstvu in sadjarstvu v Italiji, Kaliforniji... Na tihem sem moral priznati, da je Ivan Šelih pravi »sadjarski filozof« in in nisem se ga upal vprašati, katere strokovne knjige še ni prebral. Na koncu sva se zedinila, da je kmetovanje na večjih strnjenih površinah edini izhod za uspeh. Njegov sadovnjak je lep kažipot za bližnje sosede in za vse kmetovalce na severni strani Konjiške gore: sodelovanje med zadrugo in kmetom prinaša lahko samo korist in zadovoljstvo obema.

Igo Tratnik

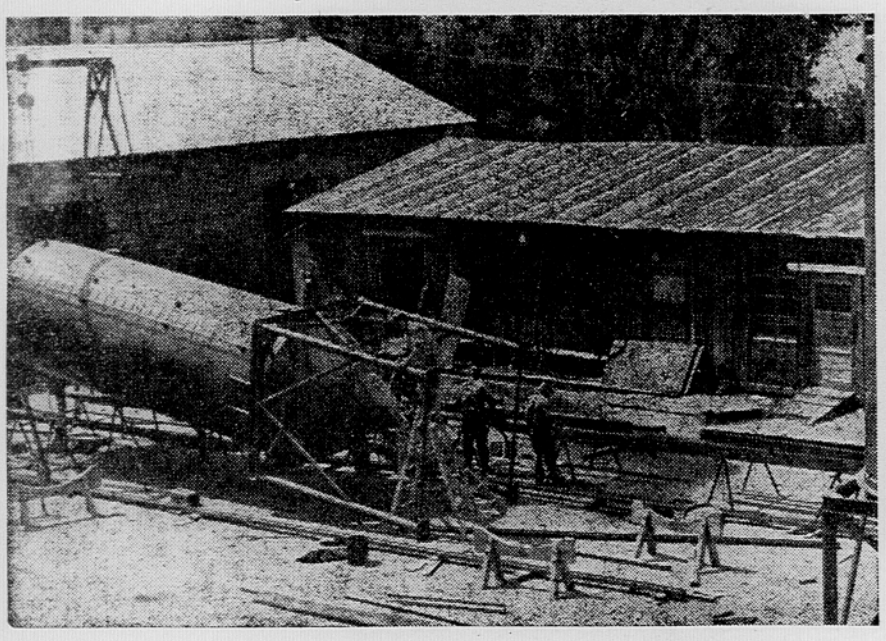

Na dvorišču kočevskega podjetja »DOM« zdaj hitijo s pleskanjem velikih kovinskih silosov za prevoz cementa. Te dni bodo silosi dokončno opremljeni, nakar jih bodo poslali na beograjski velesejem. Tu si bodo obiskovalci velesejma lahko ogledali prve domače naprave za prevoz cementa v silosih, izdelane v koprodukciji med kočevskim podjetjem »DOM« in tovarno avtomobilov FAP iz Priboja.

Pomagali so nam v sili

Zadruga Vojnik se zahvaljuje za pomoč ob hudih elementarnih nezgodah

V letošnjem letu je imela kmetijska zadruga Vojnik velike probleme zaradi občutne škode, ki so jo povzročile elementarne nezgode. Neurje je napravilo kmetovalcem škodo bodisi na krompirju, žitu, predvsem pa na hmelju. Pred kratkim so bili spet močno prizadeti vojniški hmeljarji. Dne 30. julija je hudo neurje podrlo hmeljsko žičnico, last aktiva mladih zadružnikov v Vojniku in pa žičnico Stanislava Brezovnika. Neurje je povzročilo takšno škodo, kakršne hmeljarji ne pomnijo.

Kako škodo omiliti? Zadruga je storila vse, da bi hmelj dvignili, da bi tako vsaj delno zmanjšali škodo. Ker pa žal domačini niso priskočili na pomoč, se je zadruga obrnila na tabor predvojaške vzgoje v Šentjurju. Komandant tabora tov. Kos je razumel težave zadruge in bil takoj pripravljen pomagati. Na kraj nesreče je poslal 30 mladincev predvojaške vzgoje, ki niso štedili svojih sil. Dvignili so podrto žičnico in rešili propadu zapisan hmelj, ki je ležal na zemlji.

Dne 4. avgusta se je spet zdivjalo neurje in v Ivencih podrlo dve hmeljski žičnici. Spet so bili mladinci predvojaške vzgoje iz Šentjurja tisti, ki so pod vodstvom komandirja voda predvojaške vzgoje Miroslava Žekasa iz Rogaške Slatine rešili obe žičnici.

Kmetijska zadruga Vojnik in prizadeti kmetovalci se zahvaljujemo taboru predvojaške vzgoje za izkazano pomoč, ki je lahko vzgled vsem, kako je treba vsakomur pomagati, če je v hudi sili. Zahvaljujemo se tudi predsedniku občinskega ljudskega odbora Šmarje pri Jelšah, ki je razumel našo stisko in se prišel prepričat o škodi. Končno dolgujemo zahvalo tudi postaji Ljudske milice Vojnik, ki nam je prav tako nesebično pomagala.

Upravnik zadruge Vojnik: Anton Gmajner

NAROČAJTE »DELO«
● Poročila,
● obvestila,
● novice,
● roman,

LJUBIŠA RISTOVIĆ IN DRAGAN MARKOVIĆ 6

»Priznavam samo partijsko sodišče«

Novoselić: »Zakon mi je znan, vedel sem, da s svojim ravnanjem kršim njegova določila, vendar me to ne ovira, ker tega zakona ne priznavamo.«

Drugi sodnik: »Kdo je vodja celice?«

Novoselić: »Tistega, ki je najbolj izobražen, izberejo za voditelja. Izvolijo ga člani celice.«

Predsednik: »Ali mora član celice iskati simpatizerje?«

Novoselić: »Da, vendar jih jaz nisem, ker sem imel drugo nalogo.«

Predsednik: »Ali vam je celica plačala pot?«

Novoselić: »Ni. Na pot sem šel z denarjem, ki sem si ga prihranil. Ko mi je pošel, sem se vrnil.«

Zagovornik: »Ali ste član Zveze grafičarjev?«

Novoselić: »Da, sem član te zveze, ki je mednarodno organizirana. Kadar odhajajo člani naše Zveze v tujino, dobivajo potno podporo in bolniško podporo če so v tujini 26 tednov, v primeru brezposelnosti pa podporo za nezaposlene. V tujini sem dobival bolniško podporo.«

Šele kot četrtega obtoženca so zaslišali Josipa Broza. Iz zaporov so ga pripeljali okrog enajste dopoldne. V dvorani je bilo vse tiho. Občinstvo ga je pričakovalo s posebnim zanimanjem, ker je vse kazalo, da je proces predvsem zaradi njega. Razen tega so zagrebški delavci že govorili o Brozovem nastopu na ogulinskem procesu, o katerem sta pisala tudi »Organizovani radnik« in »Borba« pod naslovom »Drakonska sodba«. To je le še stopnjevalo zanimanje občinstva v sodni dvorani.

Broz je vstopil med dvema stražarjema. Miren je bil, s pogledom je preletel dvorano. Potem je stopil pred poroto. Predsednik ga je najprej vprašal:

»Ali razumete obtožnico?«

»Da, razumem jo.«

»Ali se čutite krivega?« je nadaljeval predsednik.

Dvorana je napeto pričakovala odgovora. Porotniki so gledali obtoženca. Takrat je prišla tista slovita izjava, ki je močno odjeknila ne le med komunisti, temveč tudi med delavskimi množicami.

Broz je rekel:

»Ne čutim se krivega, čeprav priznam tisto, česar me je obtožil državni tožilec. To sodišče ni pristojno, priznavam le partijsko sodišče.«

V dvorani je bilo najprej vse tiho, nato pa je nekaj ljudi zaploskalo. Predsednik jih je opozoril na red. Broz je nadaljeval:

»Priznavam, da sem član ilegalne Komunistične partije Jugoslavije, priznavam, da sem širil komunistične ideje, propagiral komunizem in prikazoval, kakšno krivico dela buržoazija proletariatu. Vse to sem delal tudi na konferencah in sejah ter v razgovorih s posamezniki. Ne morem povedati, kje so bile te konference. Vse to sem delal od takrat, ko je bila Komunistična partija leta 1921 razpuščena in je morala v ilegalo.«

Po teh besedah, ki so očitno zmedle porotnike, je predsednik prešel v napad. Vprašal je:

»Ali poznate zakon o zaščiti države? Ali ste vedeli, da ta zakon prepoveduje sleherno komunistično propagando?«

Takrat je prišlo sodišče v neprijeten položaj, saj ga je Broz očitno ignoriral. Rekel je:

»Zakona o zaščiti države nisem bral, vendar sem se zavedal, da delam proti temu zakonu. Po mojem mnenju so naravni zakoni nad tistimi, ki jih izoblikuje en razred, da bi pritisnil na drugega. Za svoje ideale sem pripravljen žrtvovati tudi življenje.«

Predsednik je spoznal, da bodo odgovori na splošna vprašanja kompromitirali tako sodišče kakor režim, zato je takoj prešel na »obravnavani prekršek« obtoženega. Nadaljnji dialog med njim in Brozom je takole zaznamovan v sodnem zapisniku:

Predsednik: »Kaj veste o bombah in o najdeni literaturi?«

Broz: »Andrijo Božičkovića sem spoznal pred desetimi meseci. Seznanil naju je Kutić. Njemu sem dolgoval 2000 din. Rekel mi je, naj dam ta denar Božičkoviću, ki mu ga bo poslal v Dalmacijo, kamor so ga izgnali. Junija 1928 sem najel pri Božičkoviću sobo, delno zase, delno pa za svoje tovariše, ki prihajajo v Zagreb, a jih policija preganja. Za junij in julij sem mu plačal 300 din. V sobi sem spal tri- ali štirikrat. K njemu sem pošiljal razne ljudi, da so tam prenočili. Njihovih imen ne bom povedal. Vedel sem za komunistično literaturo, ki so jo našli pri preiskavi, vedel sem, da so jo prinesli moji tovariši, katerih imen ne bom povedal, nisem pa vedel, da so prinesli to literaturo prav v Božičkovićevo stanovanje. To je mogoče, vendar bi jo lahko zanesli tudi kam drugam. Da so literaturo pustili prav v Božičkovićevem stanovanju, sem izvedel šele, ko jo je policija tam našla. Ne verjamem, da so v isti sobi našli tudi bombe, ker jih nisem prinesel in tudi nisem vedel zanje. To so najbrž podtaknili. Jaz in moji tovariši nismo ničesar delali v Božičkovićevem stanovanju, zato nima Božičković z nami nobene zveze. Res je, da sem Franja Novoselića poslal k Božičkoviću nekaj dni pred aretacijo. Z njim sva se srečala po naključju. Pripovedoval mi je, da se je vrnil iz Nemčije. Potem sem ga poslal k Božičkoviću. Priznavam, da so moji tovariši pošiljali komunistično literaturo po varni poti in po zanesljivih ljudeh, jaz pa sem skrbel za razdelitev tega gradiva.«

Predsednik: »Kaj pomenijo zapiski v vaši beležnici, na primer P I. 25 B?«

Broz: »To so znaki za pošiljanje komunistične literature. Priznavam, da je najdena komunistična literatura le del tiste, ki smo jo jaz in moji tovariši za komunistično propagando razpošiljali, in sicer v enakih ovitkih, kot so tisti, ki jih je našla policija.«

D. O.: »Kaj pomeni 26 L 80 L?«

Broz: »To so znaki za knjigo »Osnove leninizma«, ki so jo pošiljali na vse strani. Od kod, tega nisem vedel.«

D. O.: »Kaj pomeni R I. RP., B?«

Broz: »Ne morem povedati.«

D. O.: »Ali kaj veste o resolucijah biroja CK SKOJ?«

Broz: »O SKOJ ne vem ničesar, čeprav je ta organizacija povezana s Partijo. Vem, da SKOJ prejema tudi ‚Bilten' CK KPJ.«

D. O.: »Kakšne priznanice so našli pri vas?«

Broz: »Bil sem tajnik kovinarjev, zato se pobotnice, ki so jih našli pri meni, tičejo sindikata. So pobotnice za članarino, ki sem jo nabral, ali pa za denar, ki ga je dajal sindikat kot pomoč ženam, katerih možje so v zaporu.«

Predsednik: »Kako so vas prijeli?«

Broz: »Tisto noč, ko so me prijeli, mi je rekel nekdo, ki o njem mislim, da je policijski zaupnik, naj grem v Vinogradsko 46. Šel sem tja in tam so me prijeli. Ni res, da je policija našla pri meni pismo EKKI (Eksekutivnega komiteja Komunistične internacionale — pri. pis.), marveč mi ga je podtaknila.

D. O. »Kaj pomenita zapiska ‚Stališče partijskega vodstva do dogodkov in politič. stališča SDK' in ‚Reorganizacija celic in rajonov'?«

PRED OBISKOM PREDSEDNIKA EISENHOWERJA V BONNU

O čem se bodo razgovarjali?

DOPIS IZ BONNA

Bonn, 11. avg. — Tehničnim podrobnostim bližnjega Eisenhowerjevega obiska v Bonnu prisojajo tu tako velik pomen, da govore o njih že kot o stvareh docela politične narave. V bistvu gre za to, da bi kratkotrajni obisk ameriškega predsednika v zahodnonemški prestolnici organizirali tako, da bi šlo v izgubo čim manj časa in bi bilo Adenauerju omogočeno, da bi imel čim daljše razgovore s svojim gostom, vse to pa naj bi domači javnosti vzbudilo ustrezen vtis, potreben zato, da bi zrastel Adenauerjev osebni ugled, ki se je, sodeč po nekaterih anketah, začel v zadnjem času majati.

Pri vsem tem je Bonn prav malo prikladen za sprejemanje obiskov. Kakor so danes povedali na sestanku z novinarji, ne vedo še niti tega, kje in kako bo lahko pristalo reakcijsko letalo z uglednim gostom. Na majhnem bonnskem letališču ne bo moglo pristati. Najbližje veliko letališče je v precej oddaljenem Frankfurtu, kar pomeni, da bi potovanje z avtomobili iz Frankfurta v Bonn in nazaj terjalo najmanj polovico časa, ki ga namerava Eisenhower prebiti v Zahodni Nemčiji. Ena izmed možnosti bi bila, kakor pravijo, da bi reakcijsko letalo z Eisenhowerjem pristalo na londonskem letališču, od koder bi ameriški predsednik s kakim lažjim letalom odletel v Bonn. To pa bi še bolj okrnilo zunanji videz tega obiska, ki je že tako označen kot neuradni in si zdaj prizadevajo, da bi ga povzdignili s poudarjanjem, da bo Bonn vsaj prva postaja na Eisenhowerjevi turneji po Zahodni Evropi.

Tem protokolarno-tehničnim težavam pridružujejo bonnski politični krogi zdaj tudi ugibanje o dejanski vsebini razgovorov med Eisenhowerjem in Adenauerjem. Najvažnejše vprašanje zanje je: kdo bo imel predvsem komu kaj povedati. Današnji vladni bilten pušča to vprašanje odprto in trdi, da je najbolj važen pomen Eisenhowerjevega obiska v tem, da je z njim priznano Zahodni Nemčiji ustrezno mesto v zahodnem bloku ter da so s tem obiskom ovržene vse verzije o morebitni nevarnosti, da bi ostala Zahodna Nemčija spričo boljšega vzdušja med Vzhodom in Zahodom osamljena. Na koncu pa vendar povzemajo zaključek iz običajnega zahodnonemškega diplomatskega arzenala, da bo Adenauerjeva vlada prispevala k zboljšanju mednarodnega vzdušja samo pod pogojem, da bodo »zagotovljeni zahodni varnostni interesi in osnovna načela združene Nemčije«.

Zahodnonemški časniki pa dvomijo, da bo ta obisk pomenil kaj več kot splošno izmenjavo mnenj, pri čemer zlasti opozarjajo na kratkotrajnost obiska. Pri tem posebej upoštevajo dejstvo, da sta te dni odšla na letni oddih kancler Adenauer kot tudi zunanji minister von Brentano, iz česar sklepajo, da bonnska vlada ne namerava Eisenhowerjevega obiska izkoristiti zato, da bi začela kako novo akcijo v zvezi z nemškim vprašanjem. Sicer pa sodijo, da povzroča Adenauerju trenutno mnogo hujše preglavice skrb, da razgovori med Eisenhowerjem in Hruščevom ne bi bili uvod v tako zastavljena pogajanja o razorožitvi, katerih prvi rezultat bi bil nekakšen sporazum o opustitvi atomskega oboroževanja na sedanji ravni, torej tudi zahodnonemškega, ki je že v teku. V zvezi s tem je že zdaj slišati stare teze, da bi vključitev Zahodne Nemčije v morebitno brezatomsko cono v Evropi »zapečatila razdelitev Nemčije«.

V Bonnu so danes sicer uradno demantirali, da bi bila Zahodna Nemčija kakorkoli soudeležena v francoskih pripravah na proizvodnji atomske bombe. S tem so odgovorili na trditve nekaterih britanskih listov, ki so pisali, da se zvezna republika na tihem pripravlja na vstop v »atomski klub«.

Neugodni komentarji, ki jih je v britanskem tisku sprožila vest o Eisenhowerjevem obisku v Bonnu, so zahodnonemške uradne kroge precej vznemirili. Gre namreč za to, kako spričo takšnega razpoloženja britanske javnosti sploh pripraviti napovedano Adenauerjevo potovanje v London. Na današnjem sestanku z novinarji v Bonnu so navedli, da bi lahko Adenauer obiskal London »pozno jeseni« kakor tudi, da je to odvisno od tega, kdaj bodo parlamentarne volitve v Veliki Britaniji. Nastal je vtis, da se sam kancler Adenauer, ki ga čaka naloga, da s svojim obiskom popravi tisto, kar je svoj čas »prispeval« k poslabšanju odnosov med obema deželama, zaveda, da Macmillanovi vladi pred volitvami ne bi bil ravno dobrodošel. V Bonnu trenutno še gojijo upanje, da bi bile britanske volitve odložene, nakar ne bi bilo več tako važno, kdaj bo kancler odrinil čez La Manche.

Na posebni tiskovni konferenci je bila danes prirejena svojevrstna »revija« nove bojne uniforme za vojake zahodnonemške vojske. Nova zelenosiva uniforma je podobna nemški uniformi iz zadnje vojne, k njej pa spada še nepremočljiva vrhnja bluza in plašč. Čelada je podobna ameriški.

Dva vojaka sta v vlogi »manekenov« v polni vojaški opremi paradirala pred novinarji. Prvi vojak, pripadnik pehote, je bil oborožen s strojnico, dvema ročnima bombama in dvema bazukama. Skupna teža opreme je znašala 32 kg, brez nahrbtnika z dodatnimi 12 kilogrami. Drugi vojak, tankist, je imel na glavi čepico, podobno kot jih nosijo francoski padalci. Kakor so objavili, bo v poldrugem letu vsa zahodnonemška vojska v novih uniformah.

Hkrati so objavili tudi poročilo o rezultatih pregledov nabornih komisij, po katerih je bilo od 600.000 pregledanih okrog 90 odstotkov sposobnih za vojaško službo. V kratkem bodo šli na nabor tudi obveznik letnika 1922. Vpoklic tega letnika je svoj čas sprožil precej kritike v javnosti, ker sodijo, da je bil prav ta letnik, v drugi svetovni vojni najbolj razredčen.

Tukajšnji listi posvečajo veliko pozornost tem rezultatom nabornih komisij. To njihovo pozornost povezujejo z vztrajnimi prizadevanji, da bi v zvezi z bližnjim Eisenhowerjevim obiskom v Bonnu čimbolj poudarili pomen zvezne republike za atlantsko zvezo.

M. Bajec (»Borba«)

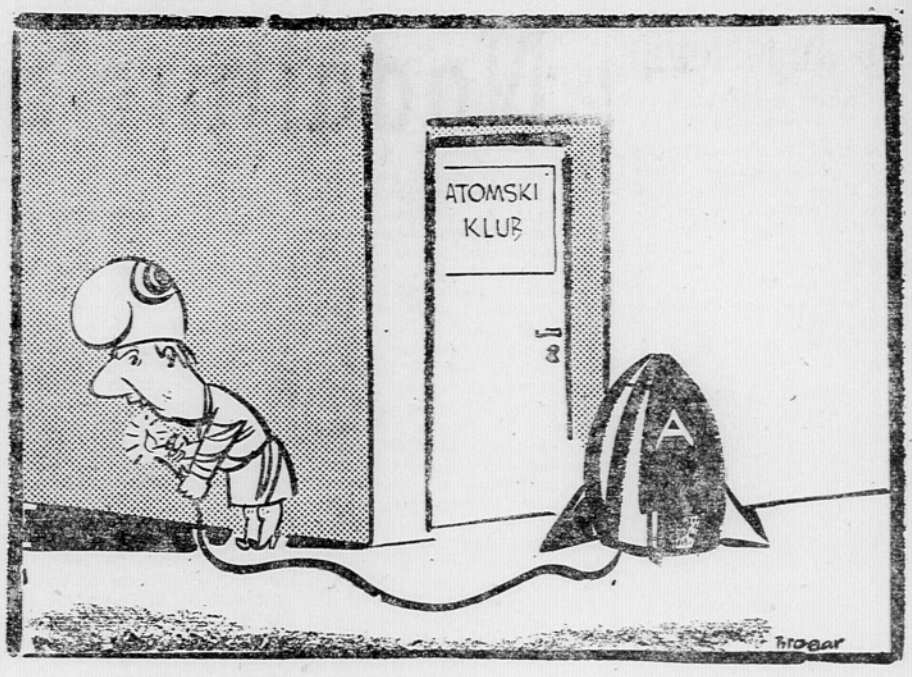

— NI VRAG, DA SE BODO VRATA VDALA...

KRIZA AVSTRIJSKE LJUDSKE STRANKE

Upor industrijcev

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

Dunaj, 11. avg. — Kriza avstrijske Ljudske stranke (ÖVP) se je v zadnjih dneh nenadoma spet zaostrila. Že med koalicijskimi razgovori za sestavo novega kabineta, se je pokazalo, da so nasprotja med posameznimi strankinimi frakcijami — frakcijo industrijcev, kmetov in krščanskih socialistov — že tako močna, da lahko ogrožajo obstoj stranke in čez noč spremene njeno osnovno politično linijo.

V junijskih dneh letošnjega leta je večkrat kazalo, da bo predsednik stranke in kancler Raab moral dokončno zapustiti svoje mesto in ga prepustili eksponentom ene ali druge skupine. Njegova odločitev, da žrtvuje svojega finančnega ministra in tako reši primat Ljudske stranke, je naletela predvsem med industrijci na prav tako oster odpor, kot njegov namen, da stopi v opozicijo in prepusti socialistom celotno vlado. Vsesplošno pomirjenje, ki je nastopilo po odločnem državniškem posegu predsednika republike dr. Schärfa v vladno krizo, je bilo zelo varljivega značaja. Tik pred parlamentarnimi počitnicami je Avstrija sicer končno dobila spet svojo vlado in je kazalo, da sta bili res obe strani zadovoljni z razmerjem 6:6 v personalni razdelitvi ministrskih portfeljev. Toda medtem ko so socialisti odnesli zdravo kožo iz koalicijskega prepira in nastopajo pod Pittermanovim vodstvom še bolj enotno kot doslej, vlada v centrali Ljudske stranke na dunajski Kärntnerstrasse prava anarhija in divja hud in odločilen frakcijski boj.

Najbolj značilen dogodek zadnjih dni je bila nenadna odločitev Zveze avstrijskih industrijcev, da ustavi vse dosedanje denarne subvencije Ljudski stranki. Predsednik Zveze dr. Lauda je izjavil, da obstojajo razna nesoglasja med generalnim sekretarjem stranke dr. Maleto in industrijci; »Die Furche«, glasilo katoliške inteligence pa očita Raabu in Maleti, da sta pri razdelitvi poslanskih mandatov in pristojnosti premalo upoštevala podjetnike. Dr. Maleta je odgovoril zelo nespretno in razburjeno ter pozval nekatera deželna vodstva ÖVP, naj ostanejo zvesta centralnemu vodstvu stranke. Očitno je namreč, da najvišjih krogih ÖVP šušljalo že nekaj mesecev: mladi katoliški intelektualci se hočejo osamosvojiti in ustanoviti lastno stranko, ki bi bila krščansko socialno usmerjena. Zaradi tega so se v javnosti spomnili tudi na večkratne grožnje dr. Kraussa in ostalih voditeljev Kmečke zveze, da bodo izstopili iz ÖVP in ustanovili lastno stranko.

Skratka, avstrijski Ljudski stranki grozi razkol. Parlamentarne volitve 10. maja letos, ki so bile za ÖVP neuspešne, so razkrile vsa dotlej spretno skrita nasprotja med raznimi interesnimi skupinami. Razrešitev nove krize — bodisi v pozitivnem, bodisi v negativnem smislu — vsekakor ni pričakovati pred septembrom ali oktobrom. Skoraj vsi politiki in vsa vlada so na počitnicah, parlament bo začel zasedati šele pozno jeseni. »Jeseni pa se ne bo samo v avstrijskih gozdovih razlegal lovski rog, vpitje gonjačev in krik ranjene divjadi«, prerokuje socialistični list »Heute«.

S. Fras

Delavci industrije bakra v ZDA stavkajo

Salt Lake City, 11. avg. (AP) Več kot 8000 delavcev, zaposlenih v koncernu Kennecott, največji družbi za pridobivanje bakra v ZDA, je danes začelo stavkati. Na pogajanjih med predstavniki sindikatov in delodajalcev o sklenitvi nove delovne pogodbe namreč niso dosegli nobenega napredka. Stara kolektivna pogodba je potekla 30. junija letos.

Delavci zahtevajo zvišanje plač za 15 centov na uro in druge olajšave, predvidene v stari pogodbi.

Brzojavka mednarodne komisije pravnikov de Gaullu

Ženeva, 1. avg. (AFP) Mednarodna komisija pravnikov — nevladne organizacije, ki ima posvetovalno pravico v ekonomsko-socialnem svetu OZN — je poslala predsedniku de Gaullu brzojavko, v kateri poudarja, da bi bilo po mnenju komisije zaželeno, da bi okoliščine v zvezi s smrtjo alžirskega sindikalnega voditelja Aišata Idira raziskovala neodvisna, toda strokovna komisija.

Poplave na Tajvanu

Zaradi poplav je ostalo brez strehe približno 240.000 ljudi

Tajpeh, 11. avg. (AFP). — Tajvanske oblasti (Formoza) so danes prepovedale vsak izvoz prašičev, goveda in sočivja zaradi poplav, ki so povzročile veliko škodo na bogatih kmetijskih področjih. Ta sklep so sprejeli zato, da bi zagotovili zaloge in da se cene na Tajvanu ne bi zvišale.

Kakor cenijo policijske oblasti, je zaradi poplav, ki so jih povzročili močni nalivi v petek, ostalo brez strehe okrog 250.000 ljudi oziroma vsak 40. prebivalec otoka. Po dosedanjih podatkih je izgubilo življenje 619 ljudi, 459 jih pogrešajo, 963 pa je bilo ranjenih. Podrtih je okrog 28.000 hiš, poškodovanih pa 12.441. Pod vodo je več kot 184.000 akrov obdelovalne zemlje.

Skupina uradnih funkcionarjev je z letalom prispela v južni in centralni del dežele, da bi ugotovila, kakšen je dejanski položaj na ogroženih področjih.

Skupina uradnih funkcionarjev je z letalom prispela v južni in centralni del dežele, da bi ugotovila, kakšen je dejanski položaj na ogroženih področjih.

Železniški in cestni promet med Severno in Južno Korejo stoji že štiri dni.

V zadnjih 62 urah je padlo na področju gore Ali v južnem Tajvanu več kakor meter dežja.

Meteorološki urad je objavil, da so bile to največje padavine, ki so jih kdaj zabeležili na Tajvanu.

Odnošaji med ZDA in ZAR se normalizirajo

Kairo, 11. avg. (Reuter) — Predsednik Naser je v razgovoru s skupino arabskih emigrantov iz ZDA dejal, da se odnosi med Združeno arabsko republiko in ZDA zdaj normalizirajo. Dejal je, da se bodo stiki med obema deželama okrepili.

Medvedja usluga

Izmišljene trditve o Jugoslaviji nikoli niso padle na plodna tla v Indoneziji, ker je indonezijski javnosti zelo dobro znana politika socialistične Jugoslavije. Tega se bržčas zaveda tudi generalni sekretar KP Indonezije Aidit. Pa vendar je v svojem poročilu na plenumu CK, ki je bil te dni, obrekoval Jugoslavijo, češ, da »neposredno dela za razcepitev sil protikolonialnega in protiimperialističnega gibanja«.

Aidit je očitno menil, da njegov referat iz kakršnihkoli razlogov že ne bo popoln, če ne bo v njem, pa četudi v škodo političnih interesov KP Indonezije, vsaj enega odstavka proti Jugoslaviji. Iz referata je sicer jasno razvidno, da razlogi za takšno »popolnost« niso povezani z indonezijskimi političnimi potrebami, marveč gre za Aiditovo pojmovanje nekaterih razlogov, ki niso v zvezi z Indonezijo. Pustimo vprašanje, ali je tudi te razloge ustrezno uporabil.

V referatu generalnega sekretarja Aidita kot tudi v gradivu za VI. kongres KP Indonezije, ki je napovedan za 22. avgust, je pravilno ugotovljeno in je mnogo govora o potrebi po skupnih naporih vseh protikolonialnih in protiimperialističnih sil. - Toda Aidit pljuje v lastno skledo in dela slabo uslugo protikolonialnemu in protiimperialističnemu boju, ko v isti sapi deklarativno izjavlja, da se je treba skupno boriti proti imperializmu in kolonializmu, in nastopa proti doslednemu in neomajnemu protikolonialnemu in protiimperialističnemu činitelju, in sicer činitelju, katerega celotna praksa je dobro znana vsem protikolonialističnim in protiimperialističnim gibanjem.

Sodni proces v Pretoriji v Južni Afriki

Pretorija, 11. avg. (Reuter). V Pretoriji v Južni Afriki se je začela sodna razprava proti 30 ljudem, ki so obtoženi, da so v zvezi z osvobodilnim gibanjem Obtožnica razglaša kot subverzivne Afriški nacionalni kongres, Kongres Indijcev v Južni Afriki, svet za mir, Kongres demokratov, organizacijo ljudi temne polti in Zvezo južnoafriških žen. Obtožnica pravi, da je njihov cilj ljudska demokracija in ustanovitev take države, ki bi se lahko ustvarila samo z uničenjem sedanje. Nadalje pravi obtožnica, da obstoji po vsej Južni Afriki zarota, ki naj bi po daljšem organiziranju bojkotov, stavk, državljanske nepokorščine in ustavitve dela povzročila revolucijo.

V procesu, ki se je začel 1. avgusta lani, je bilo obtoženih 91 ljudi zaradi veleizdaje, vendar pa so bile obtožbe proti 61 ljudem zavrnjene.

Hudi boji v Kamerunu

Kairo, 11. avg. (TASS). Kamerunsko predstavništvo v Kairu je danes objavilo, da so bili na področju Bamilek štiri dni boji med domačini in francoskimi četami. Sporočilo pravi, da so domačini zadali hude izgube francoskim silam in da so zasedli štiri vasi. Gibanje kamerunskega prebivalstva je oživelo tudi na področjih Jaunde in Bafia. V sporočilu je rečeno, da je v Kamerun nedavno prispela skupina francoskih oficirjev.

Nov minister za trgovino v Romuniji

Bukarešta, 11. avg. (AFP) - Prezidij romunske skupščine je danes imenoval za novega ministra za trgovino Gogua Radulescuja namesto Marcela Popescuja, ki je bil minister za trgovino od marca 1957.

Indijske poslanice

Zaradi poslabšanja položaja v Laosu je predsednik Nehru poslal poslanice predsednikoma ženevske konference v Indokini in ministrskima predsednikoma Laosa in Kanade — Huda nesoglasja v vodstvu kongresne stranke Utar Pradeš

New Delhi, 11. avg. (AFP). Predsednik indijske vlade Nehru je danes v parlamentu izjavil, da je zaradi poslabšanja položaja v Laosu ponovno poslal poslanice predsednikoma ženevske konference o Indokini kot tudi ministrskima predsednikoma Laosa in Kanade.

Predsednika ženevske konference o Indokini oziroma zunanja ministra Velike Britanije in Sovjetske zveze, je dejal Nehru, iščeta izhoda iz zagate. Nehru je še enkrat poudaril, da bi Indija izstopila iz mednarodne komisije za kontrolo nad premirjem v Laosu, ki je bila ustanovljena na podlagi ženevskega sporazuma, če ne bi uveljavljali določb sporazuma.

Mednarodna komisija za kontrolo nad premirjem v Laosu je bila ustanovljena na podlagi sporazuma, sklenjenega v Ženevi leta 1954. V njej so bili predstavniki Indije, Kanade in Poljske in je prenehala delati lani 20. julija na zahtevo laoške vlade.

Kot so uradno objavili v Ottawi, se Kanada in Indija razgovarjata o ukrepih, ki bi jih lahko uveljavili za pomiritev položaja v Laosu.

Nedavno je indijski ministrski predsednik Nehru v pismu kanadskemu ministrskemu predsedniku Diefenbakerju predlagal, naj bi obnovili delo komisije za Laos. Kanadska vlada pa sodi, da ni treba obnavljati komisije, če je Laos proti temu.

New Delh, 11. avg. (Tanjug) V vrstah indijske kongresne stranke v državi Utar Pradeš je ponovno prišlo do hudih trenj. Osemindevetdeset poslancev, članov kongresa v parlamentu te države, se je pridružilo opoziciji in izreklo nezaupnico kongresni vladi. Listi sodijo, da je tako nastala »huda politična kriza«, iz katere je nujno potrebno čimprej poiskati izhod.

Huda nesoglasja v vodstvu kongresne stranke Utar Pradeš trajajo že skoraj dve leti. Pred nekaj meseci je odstopilo osem visokih vladnih funkcionarjev, med njimi tudi nekateri ministri, ki so protestirali proti »nedemokratičnim metodam« predsednika vlade države Utar Pradeš dr. Samourananda.

Razcepljenost v krogih kongresnega vodstva v tej indijski državi je v Delhiju vzbudila precejšnjo zaskrbljenost. Po zadnjih vesteh glavno vodstvo stranke ni sprejelo nobenega sklepa, marveč je dalo Samourananandu »proste roke«, da skuša »vzpostaviti enotnost kongresne družine«. Napovedani so disciplinski ukrepi proti vodilnim disidentom, katerih opozicijo proti kongresni vladi razlagajo z »nekaterimi osebnimi sektaškimi momenti«.

New Delhi, 11. avg. (Reuter) Tajnik ministrskega predsednika Nehruja za parlamentarne zadeve Sadat Ali Kan je danes v parlamentu izjavil, da je Indija predlagala, naj bi sprejeli v razpravo na jesenskem zasedanju Generalne skupščine OZN vprašanje sprejema LR Kitajske v svetovno organizacijo. Po mnenju indijske vlade je povsem nestvarno in napačno, da zastopajo Kitajsko nekateri ljudje s Tajvana.

Sovjetska razstava v New Yorku končana

New York, 11. avg. (Reuter). Sinoči so v New Yorku zaprli razstavo sovjetskih znanstvenih, tehničnih in kulturnih dognanj, ki jo je v šestih tednih obiskalo nad milijon ljudi. Po končani razstavi v newyorškem kolosseumu je generalni direktor sovjetske razstave Aleksej Manzhulo izrazil upanje, da bo njen uspeh pripomogel k ustvaritvi vzdušja medsebojnega zaupanja med Sovjetsko zvezo in ZDA.

Na razstavi so bili razstavljeni modeli sovjetskih elektrarn, jeklarn, atomskih reaktorjev in sputnikov, kakor tudi razkošni krznени plašči, pohištvo, avtomobili, knjige, umetniške slike in drugo.

Katalog o izotopih

Dunaj, 11. avg. (AFP). Mednarodna komisija za atomsko energijo je objavila prvo poglavje mednarodnega kataloga o radioizotopih, v katerem so zbrani podatki o vseh radioizotopih, ki jih je moč dobiti pri 59 najvažnejših nabavljavcih na svetu. Katalog vsebuje razen tega tudi seznam dežel, ki nameravajo v bližnji bodočnosti proizvajati radioizotope, ter navodilo, kako je treba ravnati z radioaktivnimi snovmi brez nevarnosti.

Drugo poglavje mednarodnega kataloga bo objavljeno v kratkem. Vsebovalo bo popolne podatke o snoveh ogljik 14, tritij, jod 131, fosfor 32 in žveplo 35.

Katalog so začeli izdajati na priporočilo pripravljalne komisije mednarodne agencije za atomsko energijo, ki je ugotovila, da je doslej le relativno malo dežel lahko v celoti izkoriščalo možnosti, ki jih nudijo radioizotopi in viri radiacije.

Bonn demantira

Bonn, 11. avg. (Reuter). Predstavnik zahodnonemškega zunanjega ministrstva je danes demantiral vesti britanskega tiska, da je Zahodna Nemčija sodelovala pri izdelavi francoske atomske bombe. Poudaril je, da zahodnonemški strokovnjaki niso sodelovali ne pri konstrukciji ne pri izdelavi francoske atomske bombe.

Pocenitev v Romuniji

Cene blaga, ki so ga pocenili, so bile doslej precej visoke

Bukarešta, 11. avg. (Tanjug). V Romuniji so včeraj znižali prodajne cene nekaterih izdelkov tekstilne, živilske in farmacevtske industrije, kakor tudi avtomobilov, motociklov, radijskih in fotografskih aparatov. Sklep o pocenitvi velja za več kot 2.600 proizvodov, pocenitev pa se giblje povprečno od 5 do 30%. Objavili so, da bo skupna vrednost znižanja cen znašala milijardo lejev pri letnem prometu s tem blagom.

Sklep o pocenitvi sta sprejela skupaj CK Partije in vlada.

Na podlagi tega sklepa so nove cene blaga za 6 do 15% nižje, izdelkov iz bombaža in plastične mase (trikotaža, nogavice in podobno) za 5 do 47%, čevljev boljše kakovosti za 8 do 28%, nekaterih izdelkov farmacevtske industrije za 13 do 53%, radijskih in fotografskih aparatov, gramofonov, glasbil in ur za 5 do 35%, motorjev in avtomobilov pa za 14 do 32%. Izmed živil so sedaj pocenili samo bonbone, čokolado, kekse, olive, limone, pomaranče, čaj, kavo in kakao.

Cene teh predmetov, za katere velja sklep o pocenitvi, so bile doslej precej visoke. Računajo, da bodo s tem ukrepom povečali promet, namreč, da bodo prebivalci v prihodnje kupovali več teh predmetov kakor doslej.

V Romuniji že več let niso pocenili tolikšnega števila predmetov. Pričakujejo nove sklepe o pocenitvi še nekaterih predmetov, prav tako pa tudi o uvedbi ekonomskih cen za nekatere predmete, ki so bili doslej nerentabilni.

Danes je bil objavljen tudi sklep o olajšanju nakupa pohištva, električnih strojev za gospodinjstvo, motociklov in biciklov na kredit.

Pariz, 11. avg. (AFP). Povelјstvo alžirske osvobodilne vojske v Sahari je objavilo, da so francoske sile v alžirski Sahari konec julija izgubile več kot 100 vojakov. Sporočilo pravi, da so ti vojaki naleteli na mine, ki so jih alžirski borci postavili v alžirski Sahari. Sporočilo tudi pravi, da je v bližini Colon - Bechaira eksplodiralo 8 min in je bilo ranjenih 22 francoskih vojakov. Na sliki: Alžirska delavnica za popravilo orožja. — (Foto službá Urada za informacije, začasne vlade alžirske republike.)

OB ROBU DOGODKOV

Sporazum o Indovih vodah

Na videz tehnična vest iz Delhija, da sta se Indija in Pakistan sporazumela o razdelitvi Indovih voda ima zelo globoko politično vsebino, saj gre v prvi vrsti za rešitev političnega, ne pa tehničnega spora, ki je več kot 10 let pomagal zastrupljati odnose med obema državama.

Pravda za Indove vode sega tja v leto 1947, ko so indijski podkontinent razdelili med Indijo in Pakistan. Mejna črta se je zarezala tudi v pokrajino Punjab in jo razdelila na dva neenaka dela. Pakistanu je pripadlo 95 odstotkov orne zemlje in 80 odstotkov vseh voda, to, j. Inda in njegovih pet pritokov, Indija pa je dobila v glavnem puščavske predele in izvir Indovega porečja, kar praktično pomeni, da lahko odpira in zapira vodo, ki namaka pakistanski Punjab. Za Punjab pa je Ind s svojimi petimi pritoki to, kar je Nil za Egipt.

Na dlani je bilo že takrat, da je problem v tehnični rešitvi sodelovanja pri upravljanju Indovih voda. Toda ker je delitev Indije zanetila med Pakistanom in Indijo hud spor in je bilo ozračje med Karačijem in Delhijem naelektreno z medsebojnimi obtožbami, je tehnični problem Indovih voda postal za Kašmirjem po teži in dramatičnosti drugi problem v pakistansko-indijskih odnosih.

Stališči obeh vlad sta bili diametralno nasprotni. Pakistan se ni zadovoljil samo s tem, da bi dobival enake količine vode kot ob delitvi Indije, ko ob izvirih Indovega vodnega sistema še ni bilo namakalnih naprav, ki bi usmerjale tok vode drugam, marveč je zahteval ustrezno povečanje vodnih količin, v kolikor bi z različnimi sistemi jezov na indijskem ozemlju povečali količino vode.

Indija pa je po svoji strani zahtevala popolnoma svobodne roke pri upravljanju vode, ki teče po njenem ozemlju češ, Pakistan je ob delitvi itak pobral skoraj vso namakalno zemljo, nam pa je voda potrebna, da bi puščavske dele Punjaba spremenili v plodno zemljo.

Spor in medsebojna obtoževanja so v različnih obdobjih dosegla dokaj visoko napetost; deloma so prispevali k temu tudi zunanji faktorji, kot n. pr. ameriško-pakistanski sporazum o medsebojni vojaški pomoči in članstvo Pakistana v SEATO paktu.

Pakistan je skušal spor internacionalizirati, t. j. hotel je iti pred mednarodno sodišče v Haagu. Vendar je prevladala državniška preudarnost in obe državi sta 1952. naprosili Mednarodno banko za obnovo in razvoj kot specializirano agencijo OZN, naj posreduje v sporu.

Banka je že 1954. leta izdelala kompromisni predlog. Indija bo ob svojih stroških zgradila namakalni sistem, ki bo omogočal, da bo Pakistan zajemal vodo iz dveh, Indija pa iz treh Indovih pritokov. Dokler sistem ne bo gotov, pa naj bi ostal vodni režim na Indu neizpremenjen. Indijci so začeli graditi velikanski jez Bakhra Nangal, ki naj bi zbiral vodo za namakanje vzhodnega Punjaba (v Indiji). Ker so v Karačiju z negodovanjem sprejeli ta načrt Banke, so Indijci napolnili bazen, kakor hitro je bil jez gotov, češ, Pakistan itak ni sprejel načrta in torej ne velja obveznost o vodnem statusu quo, dokler ni zgrajen ves sistem. To je seveda sprožilo hude proteste na pakistanski strani, kjer so trdili, da je ta poseg postavil na kocko vso letino bombaža in žita na 200.000 hektarjih, ki so — tako so trdili — čez noč prišli ob 60 odstotkov vode.

Potrebna je bila intervencija najvidnejših mednarodnih avtoritet, da se je spor utišal in da so se razgovori nadaljevali. Načelni sporazum je bil dosežen letos maja, ko je predsednik Banke Black obiskal Delhi in Karači. Kot kaže, so bili odstranjeni tudi indijski pomisleki glede stroškov za gradnjo razdelilnega in namakalnega sistema, ker bodo levji delež stroškov prevzele ZDA, Kanada in Britanija.

Kot smo omenili že v uvodu, je sporazum o Indovih vodah »težji« kot je videti na prvi pogled. Njegovo težo je meriti predvsem po dejstvu, da je to prva rešena sporna točka med Pakistanom in da utegne taka rešitev pomeniti začetek postopnega zboljšanja v indijsko-pakistanskih odnosih.

M. Š.

»Gana naj bo . . .«

DOPIS IZ LONDONA

LONDON, avgusta. — Največkrat skrajnje groba in cinična, zlasti, kadar gre za druge dežele in dogodke, je Britanija te dni vsa prevzeta s sentimentalnostjo in nežnostjo v malone mističnem zanosu: »Kraljica bo rodila«. Britansko reagiranje na to vest in zanimanje za kraljevsko družino sta dosegla takšno stopnjo, da potrjujeta Bernarda Shawa, ki je nekoč rekel: »Kralji se ne rode, marveč jih delajo ob splošni halucinaciji«.

V Fleet Streetu je vse narobe. Srečni dogodek v kraljevski družini je zasenčil celo obisk Hruščeva v Washingtonu. Po 102 letih bo vladajoči vladar dobil otroka. Zadnjikrat se je to zgodilo kraljici Viktoriji leta 1857, ko je rodila devetega otroka. Po stari tradiciji v poročilu o srečnem dogodku ni bilo niti besede o tem, da je kraljica noseča. Sporočili so kratko malo, da se ne bo mogla več udeleževati javnih ceremonij, javnosti pa so prepustili ugibanje o razlogih.

Angleški tisk je pisal o vseh mogočih in nemogočih okoliščinah tega rojstva. Vsi časniki so tekmovali med seboj v najbolj nenavadnih odkritjih. Vsi pa se strinjajo v tem, da pridejo februarja rojeni otroci na svet v času, ki je idealen za angleško podnebje. Najbolj angleške časnike skrbi ime bodočega kraljičinega otroka, ugibajo pa tudi, ali bo deček ali deklica. Časniki predlagajo zanj najrazličnejša imena. Med predlogi je tudi ime Gane, ker je kraljica najprej obvestila predsednika vlade te dežele, da je noseča in se opravičila, da v novembru ne bo mogla obiskati te dežele, kakor je bilo prvotno določeno. Neki v Gani izhajajoči časnik predlaga, naj bi dobil otrok ime »Ama Gane« če bo deklica, in »Kvama-Gane«, če bo deček.

Uvodnike o bodočem otroku so priobčili vsi časniki vštevši glasilo KP »Daily Worker«. Radio BBC je menil, da je treba posebej poudariti, da je »Daily Worker« izrekel dobrodošlico bodočemu kraljevskemu otroku, nakar je ta časnik srdito reagiral z vprašanjem, kaj je čudnega na tem in ponovno izrazil upanje, da tega otroka, kakor tudi vseh drugih otrok na svetu, ne bodo zastrupile atomske bombe.

Med resnimi časniki so »Manchester Guardianu« očitali, da ni znal krotiti strasti in da se je izneveril svojemu hladnemu in zmernemu slogu. Ta časnik je namreč poročal, da je »zadela vest o kraljičinem otroku London ko bomba, da pa je ta bomba dobrodošla. Dostojanstveni »Times« v priložnostnem uvodniku obravnava ta dogodek skozi prizmo koristi Velike Britanije. »Times« ima pred očmi predvsem Commonwealth. Nekatere dežele »Commonwealtha pripoznavajo angleško kraljico za svojega vladarja (na primer Kanada), druge, čeprav republike, pa za poglavarja (Indija in Pakistan). Po mnenju »Timesa« je sedanja kraljevska družina za čedalje večje predstavniške funkcije v Commonwealthu številčno premajhna.

NKRUMAH V LONDONU

Uradna Britanija nalaga kraljevskemu domu vlogo središča v združevanju dežel Commonvealtha. Kraljevske dolžnosti so v sami Britaniji omejili na minimum, od kraljevske družine, zlasti od kraljice pa čedalje bolj zahtevajo, naj sodeluje in izpolnjuje obveznosti in dolžnosti v odnosih do članic Commonwealtha. Kraljica je morala n. pr. vzdržati naporno potovanje po Kanadi z zelo številnimi obveznostmi, ki jim je bila komaj kos. V novembru naj bi odpotovala v Afriko, predvsem v Gano v zelo kočljivem poslanstvu. Gana bi se namreč rada otresla ustavne ureditve, izoblikovane po vzorcu Westminstra. Predsednik Nkrumah meni, da ne ustreza več, in želi nekakšno bolj sodobno ureditev, predvsem republiko s širšimi pooblastili za predsednika. Angleži so spričo takšnega omalovraževanja svojega sistema srdito reagirali, naposled pa so se morali sprijazniti z Nkrumahovim sklepom, da spremeni Gano v republiko. Kraljica je uradno še »kraljica Gane«. S svojim obiskom v novembru naj bi rešila tisto, kar se da rešiti: da bi republika Gana obdržala kraljico kot vladarja oziroma poglavarja Commonwealtha.

Zato so Nkrumaha kot prvega že zadnje dni junija z obžalovanjem obvestili o kraljičini nosečnosti, niso se pa obotavljali povabiti ga v London. Danes je v Dawing Streetu govoril z Macmillanom. Kraljica ga je povabila na Škotsko, kjer ostane dva dni. Tolikšna počastitev v sedanjem trenutku je res nekaj izrednega, čeprav bo Nkrumah v svoji sobi v kraljičinem dvorcu našel tradicionalno opozorilo, da ima v pogovoru s kraljico slednja glavno besedo.

V. Teslić

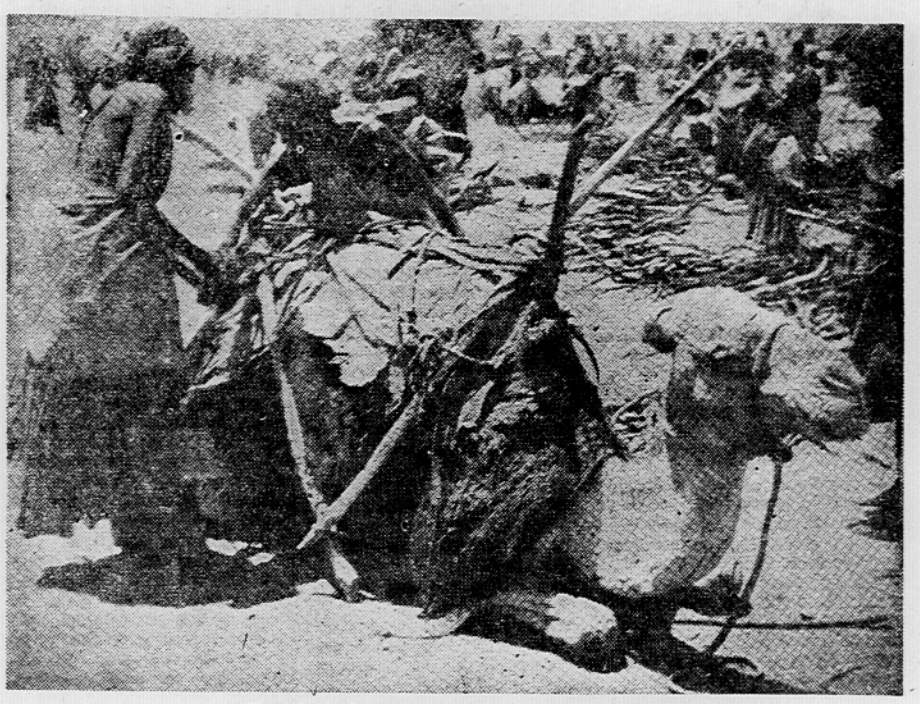

Kamela je še vedno važno prometno sredstvo

PROMET — MED NAJVAŽNEJŠIMI PROBLEMI ETIOPIJE

Krila judejskega leva

Med mnogimi problemi, ki tarejo Etiopijo, kot mlado in nerazvito državo je mogoče najbolj pereč problem promet. V preteklem stoletju ni imela Etiopija svojega izhoda na morje. Posluževala se je ali Djibutija v Francoski Somaliji ali italijanskih pristanišč v Eritreji. Djibuti je imel prednost, zato so začeli v prejšnjem stoletju graditi ozkotirno železnico od Djibutija do Adis Abebe, ki je bila dokončana šele pred koncem prve svetovne vojne. Zgrajena je bila s privatnim kapitalom in danes seveda ne ustreza več potrebam Etiopije.

Na tej 784 kilometrov dolgi progi prepeljejo (podatki so za l. 1952) na leto nekaj nad pol milijona potnikov in dobrega četrt milijona ton blaga. Promet po železnici je približno iz leta v leto enak. Izredno pa se razvija letalski promet. Naj navedemo samo število prepeljanih potnikov v letu 1957, ki znaša 87.000, kar predstavlja dobro tretjino prevoza potnikov po železnici.

Etiopska letalska družba je bila ustanovljena po drugi svetovni vojni; v njej je udeležena tudi država. Letala »Ethiopian Air Lines«, ki imajo na svojih trupih narisane mogočne leve, povezujejo Adis Abebo z Atenami, Kairom, Adenom, Nairobijem, Djibutijem in z 19 mesti in naselji v Etiopiji. Družba razpolaga s najsodobnejšimi letali, veliko in dobro urejeno adisabebsko letališče pa uporabljajo tudi letala drugih, svetovno znanih letalskih družb.

Letala ne morejo prevzeti vseh transportnih bremen, železnica je do skrajnosti izkoriščena. razen tega pa Etiopija spričo priključitve Eritreje ni več v takšni meri zainteresirana, da bi šel njen uvoz in izvoz preko Djibutija. Sedaj ima lastna pristanišča in mora skrbeti, da jih bo usposobila za svoje potrebe in postala neodvisna na poti v svet.

V reševanju tega problema pa se morajo spoprijemati domačini z velikimi težavami. V preteklem obdobju, ko so dežeili grozili sovražni vpadi, je še kako prav prišla brezvodna rdečemorska obala in visoke gorske verige, ki so kot nepremagljivi zid zapirale notranjost.

V času napada in okupacije so Italijani povezali Adis Abebo s pristaniščima Asabom in Masavo. Imenovali so jo »Cesta zmage«, vendar se je za njih po nekaj letih izpremenila v cesto poraza. Vendar je graditeljem treba priznati, da so v izredno kratkem času premostili nepopisne težave, saj vodi več kot 800 kilometrov dolga cesta iz Asaba do Adis Abebe skozi puščave, v drugem delu pa se vzpne preko 3000 metrov visokega prelaza.

Prav na primeru teh cest je videti, da mogoče niso niti največje težave v premagovanju terenskih preprek. Prav tako težko, kot gradnja cest je tudi njihovo vzdrževanje. Velike temperaturne razlike v nižinah in strašni tropski nalivi v višinah so enako uničujoči za asfaltno, kot za makadamsko cestišče.

Leta 1951 je bil ustanovljen Državni zavod za ceste, ki je s pomočjo posojila Mednarodne banke in z veliko državno dotacijo začel obnavljati in razširjati etiopsko cestno omrežje.

Trenutno ima Etiopija približno 5.500 kilometrov cest, od tega nekaj manj, kot tretjino z asfaltnim cestiščem. Med temi cestami je po pomenu daleč na prvem mestu že omenjena cesta, ki veže pristanišče Asab z Adis Abebo. Pri Kombolči se odcepi cesta, ki vodi preko Asmare v Masavo. Pomembna je tudi cesta, ki veže Adis Abebo z Džimo, središčem pridelovalcev kave.

Promet po navedenih cestah narašča iz dneva v dan; Etiopija je imela že konec l. 1957 nad 15.000 osebnih motornih vozil in nad 6.000 kamionov in avtobusov.

Cestno omrežje in vozni park se zdaleč ne zadoščata dnevno naraščajočim potrebam. Neštevilna naravna bogastva leže neizkoriščena samo zato, ker je prevoz bodisi predrag, ali pa sploh nemogoč. Sodobna tovarna za predelavo sladkornega trsa v Vondži kuri nenasitne kotle z lesom. In čeprav so v Etiopiji že ugotovljena bogata ležišča različnih vrst premoga, jih ne morejo izkoriščati, preden ne bodo zgrajene potrebne ceste. Enako je tudi z ležišči ostalih, dragocenih zemeljskih bogastev, poljedelskimi pridelki plodnih planot, itd.

Zato se bo Etiopiji izplačala vsaka investicija, vložena v razširitev in izboljšanje cestnega omrežja. Vsekakor pa je vsaj bodoči gospodarski razvoj dežele odvisen od čimhitrejšega reševanja problema prometa.

Omeniti je treba tudi pomorski promet. Tako, kot so se po zadnji svetovni vojni prvič pojavila na nebu letala z etiopskimi znaki, so po priključitvi Eritreje tudi prvič zaplule ladje pod etiopsko zastavo. Etiopija je dobila dve pristanišči: nekoliko odročno Masavo, kjer je v povojnih letih angleška vojaška uprava sistematično uničevala pristaniške naprave in manjše zato pa bližje pristanišče Asab.

Pred dobrim letom je v vrsti inozemskih ponudnikov bilo izbrano jugoslovansko podjetje POMGRAD, ki gradi sedaj v Asabu nove pomole, skladišča, vodovod in elektrarno. Novo pristanišče bo omogočilo tudi nekajkratno povečanje etiopskega uvoza in izvoza.

Iz dneva v dan leti nad deželo več letal, po cestah vozijo dolge kolone avtomobilov, ob obali so zaplule prve etiopske ladje, na vsakem koraku pa še srečaš karavane kamel ali otovorjenih osličev in komaj pomisliš na to, da so bile te živali še pred nekaj desetletji izključno »prevozno sredstvo« v Etiopiji.

Ciril Trček

ZDRUŽENE DRŽAVE AMERIKE IN SOVJETSKA ZVEZA

Trgovina bo večja, a . . .

Vzrok temu, da je stanje v trgovini med ZDA in ZSSR takšno, kakršno je, je najbrž treba iskati predvsem v blokovski razdelitvi sveta. O tem dovolj zgovorno priča na primer velik presežek sovjetskega izvoza v ZDA nad ameriškim izvozom v ZSSR.

Res je tudi, da je Sovjetska zveza od leta 1955 dalje že nekajkrat z vsemi sredstvi pritiskala, da bi se obseg trgovine povečal — in to ne brez uspeha. Nedavna petletna trgovinska pogodba z Veliko Britanijo je eden izmed uspehov take politike, ki jo — kakor ravno v britanskem primeru — podpirajo tudi notranje ekonomske potrebe samih zahodnih držav.

Pri spremembah v trgovini med blokoma deluje na obeh straneh vrsta pospeševalnih in zaviralnih momentov. Naštejmo samo nekatere izmed njih.

Na vzhodni strani deluje kot glavni pospeševalni moment predvsem potreba po najnovejših tehničnih dosežkih in nekaterih vrstah industrijske opreme za tiste gospodarske panoge, ki jih nameravajo vzhodne države v okviru svojih dolgoročnih načrtov najbolj intenzivno razvijati. Seznam blaga, ki bi ga Sovjetska zveza kupovala v ZDA in ki ga je naštel Nikita Hruščev, se glasi v glavnem takole: sintetične plastične mase in stroji za njihovo proizvodnjo, vrsta težkih industrijskih strojev najmodernejših tipov, nekateri industrijski in kemični proizvodi ter naposled »določene vrste potrošnega blaga«. Težišče tega seznama sestavljajo prav gotovo stroji za težko in kemično industrijo ter plastične mase, torej oprema za panoge, ki zavzemajo v sedanji gospodarski sedemletki najvažnejše mesto.

Na zahodni strani so pospeševalni momenti nekoliko bolj kompliciran. Predvsem gre tu za željo po novem tržišču. Od novih trgov je precej odvisen nadaljnji gospodarski razvoj ZDA.

Kupna moč trgov, ki so doslej po tradiciji vsrkavali največji del ameriškega izvoza, je v zadnjem času precej oslabela. V zadnji svetovni gospodarski recesiji so nerazvite države Azije, Afrike in Latinske Amerike, ki so orientirane predvsem na izvoz surovin, zaradi padca cen na svetovnem trgu izgubile približno dve milijardi dolarjev. Težko je reči, kdaj se bo njihova uvozna kapaciteta spet približala predrecesijski ravni.

Prvi in najvažnejši zaviralni moment je kajpada blokovske narave. ZDA so na primer preveljavile prepoved na izvoz nekaterih strateških vrst blaga na Vzhod zato, da ne bi »krepil vojaškega potenciala — potencialnega sovražnika«. To geslo je popularno še zdaj, ko je jasno, da si želijo sovjetski kupci blaga, ki ni neposredno povezano z vojaškimi stvarmi. V vodstvu ameriške ekonomske zunanje politike je močna tista miselna struja, ki sloni na ekonomskem maccarthyzmu posebne vrste: »Vse, kar prodamo nasprotniku, ga krepi!« Če uveljavimo ta pomislek dosledno — in marsikdo v Ameriki ga — potem velja to tudi za zobne krtačke.

V Združenih državah imajo pomisleke tudi po drugi plati. Nekateri razglabljajo takole: »Če prodamo Rusom naše najnovejše tehnične dosežke, najnovejše stroje, jih bodo enostavno prekopirali in potem izdelovali v serijah.« Toda kaj preprost odgovor se glasi: »Če jim jih ne prodamo mi, jih bodo pač Angleži, Nemci ali kdo drugi.«

Naslednja ovira za nadaljnji razvoj trgovine med obema državama je v tem, da zahteva ZSSR velike dolgoročne kredite. »Kredite hočemo enostavno zato, ker nimamo dolarjev, s katerimi bi lahko plačali zahodni uvoz,« je rekel predsednik sovjetske vlade. Washington je zahtevo zavrnil češ, naj Sovjetska zveza prej poplača dolgove iz druge svetovne vojne.

Toda nekatera znamenja dovoljujejo, da do določene mere podvomimo v popolno utemeljenost trditev o pomanjkanju dolarjev. Sovjetski izvoz na Zahod je bil po drugi svetovni vojni skoraj praviloma večji od uvoza s tega dela sveta. Razen tega ima Sovjetska zveza zlate rezerve, ki jih cenijo na 10 milijard dolarjev. Čemu Sovjetska zveza ne uporabi dolarjev iz presežka ali zakaj ne prodaja zlata?

Nekateri menijo, da si ustvarja SZ železno rezervo zlata in deviz, s katero bi lahko pozneje nastopila, poplačala vojne dolgove in neodvisno od Zahoda začela trgovati po lastnih željah in potrebah. Drugi pa so spet mnenja, da vseh deviznih in zlatih zalog ni toliko, da bi se Sovjetska zveza lahko spustila v tako obsežno trgovanje.

Ekonomski strokovnjaki za sedaj ne pričakujejo kakega zelo naglega vzpona. Večina jih sicer domneva, da se bo trgovina med vodilnima državama obeh blokov verjetno povečala, a najbrž ne za kdo ve koliko . . .

Marko Solar

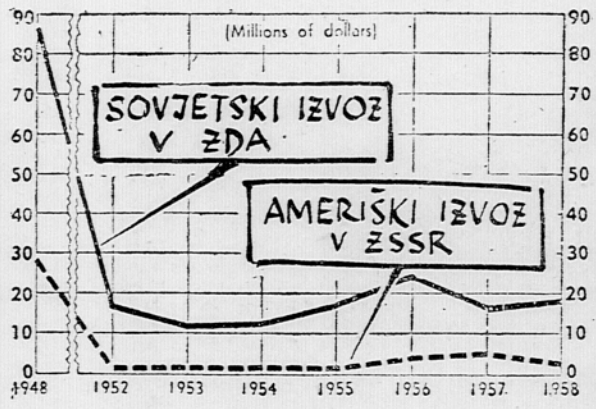

Diagram sovjetsko-ameriške zunanje trgovine

TEDENSKI MEDNARODNO-GOSPODARSKI KOMENTAR

Nova in stara ameriška pomoč

Te dni končuje ameriški Kongres razpravo o pomoči inozemstvu v l. 1959/60. Na prvi pogled ta razprava ne prinaša mnogo novega in kot prejšnja leta bo Kongres tudi letos odobril skupno nekaj nad 3 milijarde dolarjev pomoči inozemstvu, kar je znatno manj od 3,9 milijard, ki jih je vlada od Kongresa zahtevala. Tudi razdelitev pomoči na posamezne vrste programov bo letos ostala podobna lanskoletni — približno dve tretjini bosta odpadli na vojaško pomoč in samo dobra milijarda dolarjev bo odpadla na razne programe pomoči za gospodarski razvoj. Vse to so bilateralni ameriški programi; za ameriške prispevke programom Združenih narodov (Tehnična pomoč ZN, Specialni fond, Denji fond) je kot prejšnja leta predvideno skupno samo okrog 100 milijonov dolarjev.

Čeprav bo letos Kongres odobril zakon o pomoči inozemstvu, ki bo podoben lanskoletnemu, je debata v Kongresu pokazala, da v ameriški politiki pomoči dozorevajo spremembe in ta proces se bo pod vplivom dogodkov v svetu nedvomno močno pospešil. Ameriški Kongres je na pomoč inozemstvu vedno gledal kot na sredstvo borbe s Sovjetsko zvezo in zato je od korejske vojne naprej večji del pomoči bil vojaškega značaja. Letos pa je ravno vojaška pomoč bila glavni predmet kritike in Kongres je zmanjšal predvsem vladino zahtevo za vojaško pomoč. Razen tega je bilo v letošnji kongresni debati naglašeno, da naj se poveča pomoč v obliki dolgoročnih nizkoobrestnih posojil za investicije; ta posojila daje ameriški Fond za razvoj, čigar poslovanje naj bi se tako povečalo, da bi ta posojila znašala letno skupno okrog ene milijarde dolarjev. Obstajal je tudi predlog, da bi se sredstva za takšen obseg posojil zagotovila za 5 let vnaprej, s čimer bi nerazvite dežele dobile zagotovilo, da bo ameriški Fond za razvoj postal trajna institucija.

Čeprav ti in podobni dolgoročni predlogi — n. pr. predlog, da se zagotovi za daljšo vrsto let pomoč Indiji — letos niso bili sprejeti, je vseeno gotovo, da bodo takšni predlogi vplivali na bodočo ameriško politiko pomoči nerazvitim deželam. V ameriški javnosti se sicer še vnaprej ponavlja, kako naj ta pomoč služi ciljem, ki se jim v ameriškem političnem žargonu pravi »ustavljanje sovjetske ekspanzije«. Toda važnejše je, da se bo ameriška pomoč vse bolj dodeljevala za izvajanje investicijskih načrtov v nerazvitih deželah.

Do sprememb v ameriški politiki pomoči prihaja počasi, ker gre pri tem procesu za razne in često nasprotujoče si interese. Tako je n.pr. vpliven interes ameriškega privatnega kapitala, ki želi, da javno mednarodno finansiranje omogoči v nerazvitih deželah izgradnjo transporta, energetike in podobnih vej, kar naj bi potem omogočilo investicije privatnega kapitala. Dalje je važen interes ameriške politike, da se preko javnega finansiranja okrepi in izboljša udeležba nerazvitih dežel v svetovnem gospodarstvu; nerazvite dežele naj bi na ta način prenehale biti izvor težav v svetovnem gospodarstvu in svetovni politiki. Posebno pa narekuje spremembe v ameriški politiki pomoči pritisk samih nerazvitih držav, ki so zainteresirane, da se pomoč poveča po obsegu, ravno tako pa so zainteresirane, da jim pomoč ustreza v gospodarskem in političnem pogledu.

Po obsegu naj bi bila pomoč bistveno večja od današnje. Strokovnjaki cenijo, da naj bi bila pomoč enkrat do dvakrat večja, da bi se v vseh nerazvitih področjih doseglo skromno, a stalno povečanje nacionalnega dohodka in življenjske ravni. Zaenkrat znaša gospodarska pomoč nerazvitim področjem 2—4 milijarde dolarjev letno; v letu 1957/58 je bilo dodeljeno nerazvitim področjem Afrike, Azije in Latinske Amerike skupno 3,2 milijarde dolarjev (pri čemer pa niso všteta dolgoročna posojila Sovjetske zveze in drugih vzhodnoevropskih držav). Od zneska 3,2 milijarde dolarjev odpade okrog 2 milijardi na pomoč v obliki daril, ostalo pa na dolgoročna posojila; od skupnih 3,2 milijarde so prispevale ZDA nekaj nad polovico, nekaj nad tretjino pa zahodnoevropske dežsle, pri čemer je vračunano tudi finansiranje investicij v njihovih kolonijah. Samo nekaj čez 400 milijonov odpade na posojila Mednarodne banke

Javno finansiranje v svetu je danes torej v glavnem bilateralno, čeprav zahtevajo nerazvite dežele, da bi javno finansiranje v čimvečji meri predstavljalo širše mednarodne akcije. Tako si n.pr. nerazvite dežele prizadevajo, da bi prišlo do regionalnih akcij; takšni so n. pr. poizkusi, da se preko enotne finančne ustanove finansira razvoj arabskih dežel (ki so letošnjo spomlad ustanovile Arabsko banko) in dežel Latinske Amerike, ki so julija meseca ustanovile Banko za finansiranje razvoja Latinske Amerike. V tej Banki so ZDA vpisale skoro polovico (t. j. 400 milijonov dolarjev) kapitala.

Banka za Latinsko Ameriko je samo eden med primeri regionalnih akcij, pri katerih bodo morale ZDA v bodoče sodelovati. Pričakovati pa je, da bodo ZDA vzporedno z zboljšanjem političnega položaja v svetu v večji meri podprle tudi splošne svetovne akcije za pomoč nerazvitim deželam, predvsem da bodo podprle finansiranje gospodarskega razvoja preko OZN.

J. Klemenc

Resnična in lažna pomoč

Skladi kmetijskih zadrug, ki služijo za nakup strojev, graditev skladišč, predelovalnih obratov in drugega, koristijo zadružnikom mnogo več kot drobitev pri odkupu ustvarjenih sredstev na posamezne pridelovalce.

Zaključni računi kmetijskih zadrug murskosoboškega okraja kažejo, da so lani vložile v svoje sklade skoraj trikrat toliko sredstev kot prejšnje leto — 88 milijonov din nasproti 31 milijonom din.

Kmetijska zadruga Gornji Petrovci je imela lani 122 milijonov dinarjev blagovnega prometa. Pri tem je zbrala za svoje sklade 9,137.000 din. V sklad osnovnih sredstev je vložila 7,082.000 din, v rezervnega 403.000 din in v sklad skupne porabe 1,652.000 din. Dodati je še treba, da je dala v sklad osebnih dohodkov le 7,076.000 din, zakaj nekatere zadruge so dale skoraj ves čisti dohodek prav v ta sklad.

Kako je zadruga uspela ustvariti toliko sredstev za sklade? Ali je odkupovala pridelke po nižji ceni ali prodajala po višji kot druge zadruge?

»Po nižji ceni nismo mogli odkupovati, ker bi takrat prodajali kmetovalci svoje pridelke sosednjim zadrugam. Po višji ceni pa nismo mogli prodajati, ker smo odvisni od tržišča tako kot drugi prodajalci. Dohodek za sklade smo ustvarili z varčevanjem pri materialnih in osebnih izdatkih, nekaj pa tudi s povečanjem odkupnega območja. Zbiranje zadružnih sredstev je ena naših glavnih nalog, če ne celo prva, saj je od njih odvisna opremljenost zadruge za gospodarsko dejavnost in kooperacijo, skratka za pomoč kmetovalcem . . . «

Tako so mi pojasnili uspeh v kmetijski zadrugi Gornji Petrovci: na kmetijski poslovni zvezi v Murski Soboti pa še nekoliko širše. Nekatera vodstva kmetijskih zadrug, ki se hočejo pokazati kot prijatelji in pomočniki zadružnikov, plačujejo pri konjunkturnem blagu pridelovalcem več, kot je povprečna tržna cena ali jim vračajo ustvarjena sredstva v obliki različnih uslug. Tako dobijo proizvajalci majhen del tistega, kar bi zadruga lahko zbrala za sklade, večina pa se res zgubi za nepotrebne materialne stroške in osebne izdatke. Kdo bo še varčeval, če zadružno vodstvo in zadružniki ne znajo uporabljati sredstev za sklade in jih ceniti?!

Kmetijska zadruga Gornji Petrovci bo naložila lani ustvarjena sredstva zelo koristno. Namenila jih je predvsem za lastno udeležbo pri najetju kredita za nakup strojev in gradnjo skladišča pri železniški postaji. Letos je kupila dva traktorja in lani enega z vsemi potrebnimi priključki. Zdaj ima že pet traktorjev, motorne škropilnice, mlatilnico, tovorni avto in druge stroje. Potrebovala jih bo še več. Tudi o kombajnu so že razmišljali, a se še niso odločili, ker je svet hribovit. Zadruga štipendira enega agronoma, tri štipendiste pa bo poslala v dveletno kmetijsko srednjo šolo. Tako letos. Prihodnja leta bo s sredstvi, ki jih bo še ustvarila, zgradila več manjših skladišč v oddaljenih vaseh, saj zajema območje s 650 kmečkimi družinami, garažo za stroje in verjetno tudi upravno poslopje. Ima tudi predelovalni obrat za destilacijo eteričnih olj, ki ji prinaša nekaj dobička, kmetovalcem pa vsako leto poldrugi milijon skoraj čistega dohodka na dobavljene iglice.

Zadruga brez osnovnih sredstev je kakor kosec brez kose. Kako bo pomagala svojim članom, če nima strojev niti drugih pripomočkov za sodobno obdelovanje zemlje? Tista zadružna vodstva in odkupovalci, ki hočejo delati brez čistega dohodka zadruge, češ da je treba vsa pri odkupu ustvarjena sredstva prepustiti proizvajalcem in jim tako pomagati, niso pomočniki, a še manj prijatelji kmetovalcev, saj jim v resnici bolj škodijo kakor koristijo. S tisto malenkostjo, ki jo kmetovalec dobi včasih v obliki večjega izkupička, si pri gospodarstvu ne more nič pomagati. Tudi zadruga mu ne more, če si ne ustvari potrebnih sredstev. Torej je izbrala kmetijska zadruga Gornji Petrovci in njej podobne dobro pot za pomoč kmetovalcem.

J-k

Najprometnejši zagrebški Trg republike ob 2 popoldne. Tedaj ljudje tega pol milijonskega mesta hite iz služb proti domu, pozneje pa v naravo, da vsaj za nekaj časa zapuste razgreti asfalt

ZABELEŽENO

Da se ne bi ušteli

Ob sklepanju pogodb za kooperacijsko proizvodnjo v prihodnjem letu ne bomo le večali in čimbolj strnjevali površin s kulturami, ki smo jih doslej pridelovali v kooperaciji, temveč bomo vključili v kooperacijsko proizvodnjo tudi druge poljščine, kot ječmen, rž, oves, domače sorte pšenice, posebej odločno pa bo treba preusmeriti proizvodnjo na pridelovanje krmnih rastlin. To je nujno potrebno, če hočemo spraviti na noge živinorejo, ki je najvažnejša kmetijska panoga v Sloveniji. Že letos so kooperanti z gnojenjem travnikov dosegli lepe uspehe in ni dvoma, da se bo prihodnje leto kooperacija v travništvu še močno povečala. Vendar je vse to premalo, treba je povečati izbor in na njivah pridelovati tako koncentrirano krmo kot tudi material za siliranje, da bodo živinorejci lahko krmili živino po sodobnih načelih.

Letos so kooperanti pospravili z njiv, zasejanih z italijanskimi, bogat pridelek, ki je prepričljiv pouk kmetovalcem. Mnogim, ki so ostali izven kooperacije, je bilo ob žetvi žal. Vse to bi lahko privedlo do prepričanja, da s kooperacijo ne bo več posebnega dela, da bo poslej tekla sama od sebe. Deloma to nedvomno drži, lahko pričakujemo odločno preusmeritev k italijanskim sortam, vendar prihajajo na dan nove nevarnosti. Ob jesenski setvi lahko pride do divjega medsebojnega zamenjavanja semen s sosedi. Marsikateri kmetovalec bi si lahko mislil, da je važno priti le do semena italijanskih sort pšenice, ne glede na to, ali je to seme pravilno pripravljeno za setev in priznano. Nevarnost je, da bi seme nabavili, potem pa se skušali odtegniti zadružnemu sodelovanju, misleč, da je sedaj tako sodelovanje odveč in da bodo prav toliko pridelali, čeprav bodo orali po starem in gnojili po starih receptih.

Zamenjava semen s sosedi bi prinesla samo škodo; in čemu bi tvegali, ko je povsod moč nabaviti priznano semensko pšenico, ki jamči tudi večji pridelek. Pridelovanje italijanske pšenice brez mehanizacije in brez gnojil ne bi dalo zaželenega učinka. Letošnje izkušnje so pokazale, da je treba to pšenico sejati strojno, vendar ne pregloboko, skratka treba se je držati tehnološkega postopka, gnojiti pa z zadostno količino gnojil ter o pravem času.

Precenjevanje sposobnosti posameznega kmetovalca in oddaljevanje od zadruge ne bi moglo roditi zaželenih sadov. Vse to opozarja, da bo treba kooperacijske odnose še nadalje širiti in utrjevati.

M. R.

KORISTNI NAPOTKI

Knjiga »O obratih družbene prehrane«

Na knjižne police naših knjigarn je te dni prišla nova knjiga večjega formata z naslovom: »Obrati družbene prehrane«. S to noviteto je Centralni zavod za napredek gospodinjstva dal koristen pripomoček številnim našim podjetjem, komunam in stanovanjskim skupnostim, ki želijo po sodobnih načelih urediti družbeno prehrano ter razbremeniti zaposlene za velik delež skrbi okrog pripravljanja hrane.

Vsebina knjige »Obrati družbene prehrane« je smotrno prilagojena praktičnim potrebam: obravnava vprašanje prehrane z zdravstvenih vidikov, dodan pa je tudi bogat izbor jedilnikov. Nato sledé poglavja z več prispevki o organizaciji dela v obratih družbene prehrane, o tehnični opremi teh obratov, prikaz energetskih virov, na koncu pa obravnava še ekonomske činitelje, ki vplivajo na rentabilnost obratov. Posamezne prispevke so napisali avtorji, znani družbeni delavci in strokovnjaki, ki se že dalje časa bavijo z vprašanji družbene prehrane in njene organizacije. Uvodne besede je prispevala Živa Beltram, direktor Centralnega zavoda za napredek gospodinjstva. Predvsem utemeljuje nujnost in ekonomičnost dobro urejenih menz in kuhinj s širšega družbenega vidika in z ozirom na vpliv, ki ga ima v sedanjih razmerah dobro razvita servisna služba, na urejanje družinskih vprašanj, ki se pojavljajo v novih odnosih, ko so iz dneva v dan številnejše družine, v katerih sta zaposlena oba roditelja.

Knjiga, ki je izšla v nakladi 1000 izvodov, je bogato opremljena s tabelami, statistikami, slikami in risbami, ki dopolnjujejo posamezne prispevke.

Knjigo bodo lahko zelo koristno uporabili organizatorji stanovanjskih skupnosti in podjetja, saj je napisana na osnovi nekaterih naših dosedanjih izkušenj pri organiziranju družbene prehrane, dopolnjujejo pa jo tudi primerjave z organizacijo družbene prehrane v nekaterih tujih državah.

M. N.

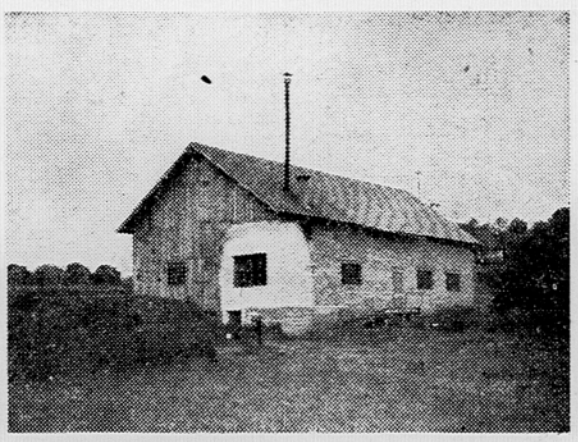

Skromen, a koristen predelovalni obrat kmetijske zadruge Gornji Petrovci. V njem proizvajajo iz drevesnih odpadkov iglic eterično olje

Zapisek iz Zagreba

Ulica učenosti

Ko so urbanisti hrvatske metropole delali načrte za njeno prihodnost, niso pozabili na visoke šole. Te ustanove so zdaj raztresene po vsem mestu, prostori v njih so slabi in zastareli, predvsem pa so zelo tesni, zaradi česar so morale šolske oblasti pri letošnjem vpisu na univerzo omejiti število kandidatov.

V novem delu Zagreba, ki bo v skorajšnji prihodnosti središče mesta, so urbanisti namenili »prostorček« tudi za fakultete in druge vrste visokih in višjih šol. V njih se bodo pod čisto drugimi pogoji vzgajali visokokvalificirani kadri za industrijo in kmetijstvo, za medicino in druge vrste znanosti. Ta prostorček je Runjaninova ulica, ki pravzaprav ni še prava ulica, ker je videti šele njene začetke. Celotno, takšno, kakršna bo čez nekaj let, lahko vidimo za zdaj še na papirjih, to je na urbanističnih oziroma gradbenih načrtih. Iz njih lahko razberemo, da bo ta ulica bodoče visokošolsko središče, da bo to prava ulica fakultet.

To kar lahko že zdaj vidimo, sta skoraj zgrajeni stavbi filozofske fakultete in visoke tehniške šole. Po hitrosti, s katero gradijo ti dve stavbi, se da sklepati, da se bodo bodoči profesorji in učitelji ter bodoči pogonski inženirji lahko že v letošnji jeseni preselili iz starih, po vsem mestu raztresenih prostorov.

Ko bosta ti dve zgradbi popolnoma končani, bodo v njuni bližini začeli graditi elektrotehniško fakulteto. To bo visoka, desetnadstropna stavba, v kateri bodo obsežne risalnice, učilnice in vsi tisti oddelki, ki so potrebni za pouk moderne elektrotehnike. Vzporedno z elektrotehniško fakulteto bo začela rasti tudi strojna in ladjedelniška fakulteta. Lokacija je izbrana na obsežnem zemljišču, vzhodno od Runjaninove ulice. Razen predavalnic bo fakulteta imela tudi sodobno opremljene laboratorije in kabinete, v katerih se bo lahko učilo 1200 študentov, ki bodo postali inženirji za težko industrijo in za pomorstvo.

V bodoči ulici fakultet se vidijo tudi že zidovi delavske univerze, ki bo imela ime po velikem revolucionarju Mošu Pijadu. V tej šoli se bodo vzgajali ljudje, ki so pokazali svoje sposobnosti na delovnih mestih in katerim v preteklosti ni bilo dano, da bi obiskovali visoke ali druge šole. Gradnja delavske univerze »Moša Pijade« zelo hitro napreduje in vse kaže, da bo vseljiva že v letošnjem šolskem letu.

E. K.

Ribiško poslovno združenje v Pulju

Te dni je bila v Rovinju ustanovna skupščina Poslovnega združenja ribiških organizacij v puljskem okraju. Razen zastopnikov vseh ribiških organizacij, občine in okraja, je skupščini prisostvoval tudi direktor uprave za ribištvo LR Hrvatske. Z ustanovitvijo poslovnega združenja bo omogočeno tesnejše sodelovanje vseh gospodarskih organizacij ribiškega gospodarstva v puljskem okraju. To je prva združitev gospodarskih organizacij v puljskem okraju, ki bo največjega pomena za nadaljnji razvoj ribiškega gospodarstva. Za predsednika je bil izvoljen direktor podjetja »Jastog« Nikola Demarin iz Pulja, za podpredsednika pa direktor podjetja »Školjka« Anton Zufič

-il

Ljudje med seboj

MAJHEN IZPIT IZ DOBRE VZGOJE

Zelo vroče je in vlaki, ki hitijo med belimi mesti in zapeljivo obalo, so kar precej prenapolnjeni. Vendar, naj bo vtis o pomanjkanju prostora še tako močan, v marsikaterem kupeju je po sedežih več plaščev in torbic kot potnikov.

Dobim mesto s pojasnilom, da je to zadnji prostorček. Vsak naslednji vprašalec naleti na odločen odgovor:

»Ne, vse je zasedeno!«

V kupeju smo štirje.

Mislim si — preostali potniki so najbrž v restavracijskem vozu. Morda si misli tako tudi eden od nesrečnikov, ki bi moral vso dolgo noč stati na hodniku. Vendar nekoliko dvomi, kajti že dvakrat je vprašal. Ko tretjič odpre vrata oddelka, tudi sede, kljub negodovanju in meglenemu prepričevanju, da ni prostega mesta.

Vlak brzi prek vročega, golega Krasa. Brzi, ko se sonce spušča za hribe in ko se z mrakom bliža noč. Število ljudi v našem oddelku se ne spremeni. Pet nas je, in tisti, ki je bil najbolj zgovoren o »popolni zasedenosti«, zavzema dva prostora. Na hodniku stoji precej ljudi. Slišim razgovore, medtem ko smo v našem oddelku precej molčeči. Naenkrat se oglasi »vsiljivec«:

»Rad bi vedel, kje hodijo tisti, ki imajo še mesto v tem oddelku?«

Vozimo se že dve uri, pa ni nikogar. Naš novi znanec povabi v kupe še tovariša s hodnika s prijaznim pojasnilom:

»Sedi, dokler ne pridejo tisti, ki so prvi zasedli mesta.«

Potnik z eno karto in dvema prostoroma je moral kloniti in se potolažiti, da to pot ne bo preudobnega potovanja.

In potem, ponoči, zaslišimo še nekajkrat za nekatere bolj, za druge manj duhovito vprašanje:

»Le kje so potniki, ki sva jim zasedla mesta?!«

Na tem potovanju jih nismo spoznali.

M. N.

Ribiči in ribištvo

Skrivnosti jegulje

V slovenskih vodah živi okoli 80 vrst sladkovodnih rib, med katerimi je tudi nekaj takih, ki so le prehodne in slučajno pridejo v naše vode iz spodnjega dela Save in Donave ali pa iz morja. Tudi jeguljo (Anguilla anguilla L.), ki jo pozna razmeroma zelo malo ljudi, štejemo med nestalne prebivalce naših voda.

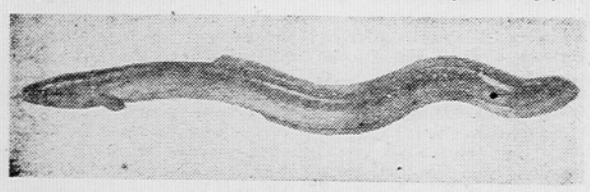

Kakor mnogo drugih rib, je tudi jegulja izrazita selivka. Njeno telo je kačaste oblike, spredaj okroglo, zadaj ob straneh pa stisnjeno. Živi v rekah vzhodne obale Atlantskega oceana, redkeje pa jih najdejo tudi v pritokih Črnega morja, ker vsebuje Črno morje veliko žveplovega vodika. V naši državi živi jegulja v rekah, ki se izlivajo v Jadransko in Egejsko morje, od slovenskih voda pa naseljuje popečje Soče, Rižano, Dragonjo ter nekatere manjše pritoke. V soškem porečju je najštevilnejša v reki Vipavi, kjer so bili pred leti napravljeni poizkusi za njen množični odlov.

Velikost jegulje je različna. Samci zrastejo do 50, samice pa do 150 cm dolžine in dosežejo od 1 do 4 kg teže. Njeno meso je mastno in zelo cenjeno; smatrajo ga kot pravo slaščico. Kri jegulje je strupena. Strokovnjaki trdijo, da vsebuje ichtiotoksin, ki je soroden strupu gada ali modrasa. Učinkuje samo na kri in ne škoduje, če uživamo jeguljino meso in imamo zdrav želodec, ker želodčni sok strup razkroji.

Jegulja je skrivnostna riba. Že grški filozof in naravoslovec Aristoteles (384 do 322 pred našim štetjem) je proučeval tajinstvene pojave v življenju jegulj. Ugotovil je, da jegulja prihaja iz morja in se zopet tja vrne. Znano je bilo to tudi Rimljanom. Drsti se nekje v Sargaškem morju, delu Atlantskega oceana, ki je dvakrat toliko oddaljeno od Evrope kot od Amerike. Po mnenju strokovnjakov se jegulje drstijo v globinah 3000 do 6000 metrov. Ko se zdrste poginejo. Vzroka doslej še niso ugotovili. Izvaljen zarod je popolnoma prozoren in ima obliko vrbovega lista. Do evropske obale potuje 3 leta. V tem času zraste 60 do 80 cm in spreminja svojo obliko. — Med potovanjem se ne hrani. V jadranske pritoke pride konec februarja ali marca. Ko pride v sladke vode, se prične zopet hraniti, obenem pa spremeni barvo iz prozorne v sivozeleno.

Pri nas živi jegulja 7 do 10 let, včasih tudi dalj. Ko doraste, dobi zopet nagon po potovanju. Najraje potuje v viharnih nočeh meseca avgusta ali septembra. Tedaj jih poklicni ribiči množično lové. Na odtoku Ohridskega jezera — Crnem Drimu — so n. pr. ujeli že tudi 1800 kg jegulj v eni noči. Pri zagonetnem ženitvenem potovanju, ki jih vodi v smrt, premagujejo jegulje velike težave in če naletijo na zapreke, potujejo tudi po suhem. Nobena sila ne more zadržati njihovega nagona po razmnoževanju.

Jegulja je pomembna gospodarska riba. Na jugu naše države jih ob selitvi veliko polove. Na trnek gre bolj nerada, zato v športnem ribištvu ne pomeni mnogo. V soškem porečju jih ribiči letno polove na trnek komaj nekaj nad 20 kilogramov.

Riba, ki gradi gnezda

V Slovenski Istri — okoli Kopra, živi naša najzanimivejša riba — zet (Gasterosteus aculeatus L.). To je razmeroma majhna ribica, ki zraste le 7—8 cm dolžine. Lusk, kakor druge ribe nima, pač pa je pokrita z roževinastimi ploščicami. Najdemo jo v slani, brahični in sladki vodi. Po hrbtu je zet rjavkast ali črnkastomoder, boke ima zelenomodre ali svetlosrebrnkaste, trebuh pa belkast, včasih tudi rdečkast. Ob drsti njegove barve, zlasti pri samcih, še bolj oživé. Na hrbtu in ob vsaki strani prsi ima tri ostre bodice.

Najzanimivejše pri zetu je to, da si v času drsti samci napravijo gnezdo iz vodnih bilk, ki jih spletejo in zlepijo s pomočjo lastnega lepila. Samica odloži v gnezdo 50 do 100 iker, nato pa ga zapusti. Ko samec ikre oplodi, zadela en vhod v gnezdo, pred drugim pa skrbno straži ikre pred sovražniki. Tedaj je silno bojevit in se loti celo večje ribe od njega. Medtem ko samice nimajo nobenega materinskega čuta, so samci zelo skrbni očetje in čuvajo tudi izvaljeni zarod pred sovražniki.

Vedomec - naš sladkovodni biser

Že samo ime nam pove, da je ta pernati prebivalec tesno povezan z vodo in njenim življem. Ribiči in drugi izletniki, ki radi prebijejo svoje proste ure ob vodi, se pogosto srečujejo z njim in občudujejo njegovo lepoto, imajo pa o njem različna mnenja. Prvi menijo, da je hud ribji škodljivec, drugi trdijo, da ni tako škodljiv, čeprav so ribe njegova glavna hrana.

Med pticami ima vodomec nedvomno svojstveno mesto že po svojih življenjskih navadah in barvi. Dolg je okoli 16 cm, dolžina njegovega repka pa znaša komaj 3 cm. — Trup ima čokat, noge kratke, rdečkaste in nesposobne za hojo. Sicer ima tudi peroti kratke, toda močne. Pokriva ga gosto perje, ki je po hrbtu jekleno-modre barve, po trebuhu pa rumenkastorjavo ali oranžno. Zaradi živih, prelivajočih se kovinskih barv, se ga je upravičeno prijelo ime »sladkovodni biser«. — Kljun ima razmeroma dolg in zelo močan.

Njegova domovina so bistre reke in potoki skoro vse Evrope in del Azije. Ljubi strme obale, kamor izvrta do 1 meter dolg rov. Na koncu rova si konec marca ali v začetku aprila zgradi gnezdo iz samih ribjih kosti. — Samica odloži vanj 6 ali 7 bledorumenih jajčec, ki jih štejejo med najlepše na svetu. Goli in slepi mladiči se izvale nekakor po 17 dneh.

Po tleh vodomec ne more hoditi, tudi negov let je neroden, vendar hiter. — Izredno spreten pa je v vodi pri potapljanju in plavanju. S suhe veje ali štora na skritem mestu ostro opazuje gladino in brž ko opazi ribico, šine kot blisk s kljunom naprej v vodo, kot bi padel kamen. Neuspešen je redkokdaj. Loti se manjših rib vseh vrst, zlasti onih, ki se sončijo na površini vode ali ob obali. Zaradi tega ga ribiči smatrajo za ribjega škodljivca, ki pa ob odprti, večji vodi ni tako nevaren kakor ob salmonidnih ribnikih, iz katerih pridno odnaša dragocene mladice. Zato ga preganjajo le ob ribogojnih obratih. Ker ni posebno pogost ob naših vodah, tudi škoda ni tako velika, da bi mu bilo treba napovedati boj. — Končno pa je eden najlepših ribičevih spremljevalcev in v okras naših voda.

Ujel je 12 kg težkega krapa

Pred kratkim se je športnemu ribiču Karlu Kolbiču iz Maribora nasmehnila izredna ribiška sreča. V čolnarskem ribniku v Mariboru je ujel na trnek štev. 10 in predvrvico 0,25 mm 78 cm dolgega in 12 kg težkega krapa. Boj z veliko ribo je trajal skoro eno uro, preden je spretnemu ribiču uspelo, da jo je spravil na suho.

Stanovaniški prirastek v Kopru

SEMEDELA II

V povojni izgradnji se delovni ljudje še prav posebno razveselе vsake nove stanovanjske stavbe, novega bloka, tako rekoč vsakega novega stanovanja. Kakor velja to malone za vsa naša središča, kjer se je razmahnila industrija in je z dotokom nove delovne sile močno naraslo število prebivalstva, tako velja kajpada to za Koper še s posebnim poudarkom. Za dve tretjini Kopra lahko rečemo, da je stanovanjsko dotrajal in daje delovnim ljudem v komunalnem oziru (voda, kanalizacija, sanitarije) v stoletja starih hišah pravzaprav samo zasilno streho nad glavo.

V zadnjih letih je v samem Kopru zraslo že precej novih stanovanjskih stavb. Na Belvederu se vrste veliki stanovanjski bloki, med njimi pa že tudi prvi »nebotičnik«, v katerem bo okoli sto garsonjer. Po načrtih se bo stanovanjska gradnja nadaljevala tako, da bo Koper v pretežni meri obnovljen in preurejen po urbanističnem načrtu, ki hkrati tudi upošteva vse zgodovinske in arhitektonske znamenitosti. Za tak prenovitveni razvoj bo pač treba nekaj let in izdatnih sredstev, kajti pri tem ne gre zgolj za sama stanovanja, ampak tako rekoč za celotno komunalno ureditev.

Onkraj Semedelskega polja (melioriranо depresivno področje) ob vznožju Markovega griča pa nastaja sedaj ob novem stanovanjskem naselju Semedela I, zgrajenem v letih 1955—1957 z okoli 180 stanovanji, nadaljnje novo naselje Semedela II. Tu je letos zraslo 7 stanovanjskih blokov s 73 dvosobnimi stanovanji, v katera se zdaj vseljujejo srečni stanovalci. Šest blokov s 66 stanovanji je dal zgraditi »Tomos«, en blok s 17 stanovanji pa več združenih investitorjev. Ob prevzemu stanovanjskih stavb so ugotovili, da so gradbena podjetja »Gradis«, izolski »Gradbenik« in koprski »1. maj« dobro in solidno opravila vse gradbena dela. (ž)

Koper: prvi dograjeni stanovanjski bloki za novo naselje Semedela II

Mali intervju

Ko sem se vozil med hmeljiščі, ki kot španske stene obdajajo poljske ceste in kolovoze, mi je zaprl pot avtomobil. Na videz je bil zapuščen. Ne. Iz hmeljišča so prihajali glasovi. Ženski je govoril o peronospori in škropljenju. Posvetilo se mi je: to je gotovo inženir Miljeva Kač, vodja zaščitne službe na hmeljarskem institutu v Žalcu!

Nisem se varal. Kako bi tudi se, saj je v Savinjski dolini samo ena ženska, katere glas upoštevajo vsi hmeljarji, če gre za hmelj, bolj kakor svojega. Iz pogovora se je »rodil« mali intervju.

»Kako je letos s hmeljevimi škodljivci?«

»Imajo izredno srečo pa tudi smolo. Vlažno vreme je posebno peronospori zelo naklonjeno, toda kaj, ko ji naša zaščitna služba ne pusti do življenja! Menda še nobeno leto nismo imeli toliko dela. Najprej divji hmelj, nato peronospora in rdeči pajek. Vsak izmed njih je sposoben, da uniči dober pridelek.

Kmetje in šofer so se odobravajoče nasmejali in rekli: »Tako je!«

Na »zalogi« sem imel še kopico vprašanj, pa me je ing. Kačeva kar sama prehitela:

»Čeprav po rodu nisem Savinjčanka, bi težko živela kje drugje. To je naravnost fantastično, kako ti ljudje živijo in dihajo s hmeljem! Kamor grem, samo hmelj, hmelj,

hmelj... V Celju: hmelj. Sprevodnik na avtobusu govori o hmelju. Kmet pri žetvi pšenice razmišlja o hmelju. To sem omenila zato, ker je treba v tej neverjetni skrbi iskati tudi dobršen delež uspeha naše zaščitne službe. »Zaščitniki« nismo nepotrebno zlo, temveč največji prijatelji pridelovalcev. Včasih mi je kar nerodno. Pridem v hmeljišče, pogledam ta list, oni list... Hmeljar je ves na trnjih. Bo kaj hudega ali ne bo, kar čitam njegove misli. Če slučajno na vsej njivi najdem dva ali tri rdeče pajke, mu tega sploh ne upam povedati. Kaj pa je en pajek za hmeljišče. Nevarni so le v stotinah ali tisočih. Če bi povedala, da sem našla dva, bi hmeljar še tisti dan poškropil vso njivo!«

»In vaša napoved za letošnji pridelek?«

»Zaščitna služba bo storila vse. Mi nimamo miru, škodljivci pa še manj. Rezultat? Uganite ga kar sami, saj ne bo treba veliko razmišljati!«

Tig

LJUBLJANSKA SLIKA

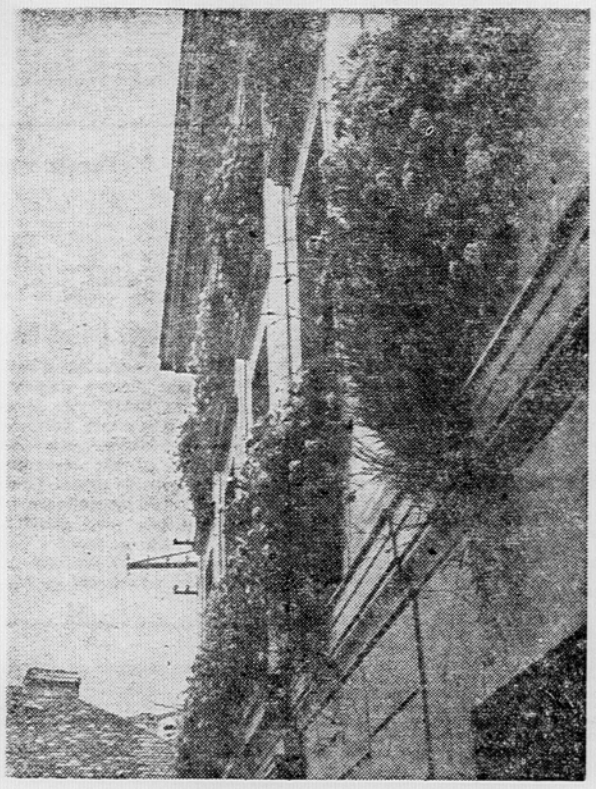

Cvetje, oziroma rože na oknih, niso samo v okras hiši, temveč tudi v zadovoljstvo mimoidočim in tistim, ki jih goje. Če bi ocenjevali Ljubljančane, oziroma njihovo »nagnjenost« do cvetja, po rožah, ki jih imajo na oknih, bi najbrž dobili dokaj slabo oceno. Resnično: vse premalo cvetja je na oknih v Ljubljani, čeprav so okna in balkoni — zlasti na novih stavbah — za to zelo primerni. Vzgled, kako naj bi bila naša okna polna svetočih rož, pa nam nedvomno daje pročelje »Ljudske kuhinje« v Streliški ulici 12. Od meseca maja do pozne jeseni, dokler slana ne uniči cvetja, imajo na vseh oknih lesene zabojčke, v katerih rastejo nagelnji s številnimi živo rdečimi cvetovi. Kdorkoli gre mimo »Ljudske kuhinje«, vsakdo se presenečeno toda radostno ozre na ta okna, pri tem pa si najbrž misli: »Lepo je to, lepo. Mar ne bi tudi druge ljubljanske hiše lahko napravile tako ...« (Foto: Julijan Žnidaršič)

Včeraj - danes - jutri v Ljubljani

Te dni vidimo na ljubljanskih ulicah miličnike — prometnike, ki lepijo na motorna vozila listke z opozorilom »Prednost pešcu!« Kot smo poročali, je v teku akcija prometnih organov, ki bi radi zagotovili v smislu prometnih predpisov varen prehod pešcev čez cesto na označenih, oziroma z belo barvo zaznamovanih prehodih. Miličniki-prometniki nalepijo na motorna vozila vsak dan več kot 1000 opozorilnih listkov.

Včeraj so na dvorišču ObLO Ljubljana-Šiška razprodajali kolesa, ki so jih našli na področju šiškenske občine. Na dvorišču se je zbrala precejšnja množica, ki je z zanimanjem sodelovala pri izkličevanju.

Turistično društvo Ljubljana se že dalj časa ukvarja z mislijo, da bi domačine in tujce opozorili na glavne ljubljanske znamenitosti. Zamisel so začeli uresničevati s tem, da so postavili na vidnejša mesta table z označbami poti na Grad in v camping na Ježici. Table, ki kažejo pot na Grad, so na Gornjem trgu, na Levstikovi poti, na Strmi poti, Lončarski stezi, v Studentovski ulici ter na Stolbi. Kažipoti za camping na Ježici so na Tržaški cesti, na križišču Gosposvetske in Prešernove ceste, na križišču Prešernove in Titove ceste, na Dolenjski cesti pri Karlovškem mostu, na Levstikovem trgu pri Sentjakobskem mostu in seveda tudi na Ježici.

Lepo vreme je privabilo na ljubljanska kopališča in bregove Save ter Ljubljanice mnogo kopalcev. Tako je bilo na »Iliriji« in »Koleziji« predvčerajšnjim približno 2000 kopalcev. Kopališče »Ilirijo« so včeraj čistili, zato je bilo zaprto.

V Narodni galeriji je od 30. junija odprta razstava srednjeveških fresk na Slovenskem, ki jo obišče vsak dan precej obiskovalcev. Razstava bo do konca septembra.

III. mednarodno grafično razstavo, na kateri razstavlja 350 slikarjev iz vsega sveta, je obiskalo že 12.000 obiskovalcev. Odprta bo do 15. septembra.

V obeh ljubljanskih porodnišnicah se je od ponedeljka popoldne do torka dopoldne rodilo devet dečkov in devet deklic.

Razstavo »Slovenski pejsaž« v Kidričevi ulici — vstop je brezplačen — na kateri razstavlja umetniške slike ak. slikar France Godec, si dnevno ogleda nad 150 ljudi. Razstava bo odprta do 26. avgusta.

Problemi pri odvažanju smeti v Ljubljani

Mestni svet Ljubljana je na seji marca letos priporočil, naj bi vse ljubljanske občine sprejele enako besedilo odloka o obveznem odlaganju smeti kot občina Center. Prej je imela namreč vsaka občina svoja določila. V zvezi s tem smo naprosili direktorja komunalnega podjetja »Snaga« Slavka Lambergerja naj nam odgovori na nekaj vprašanj.

— Tov. direktor, kako je z izvajanjem odloka v posameznih občinah?

— Občine so sprejele priporočilo Mestnega sveta, vendar pa so nastale težave, ker hočejo le-te imeti večjo samostojnost pri določanju tarif za odvoz smeti, kajti dostikrat uslužbenci na občinah ne poznajo dobro določb odloka in določajo neprimerna smetišča. Zgodi se tudi, da ljudje ne vedo, kaj spada med smeti; največje probleme pa imamo s podjetji in šolami. Šole imajo veliko površino, tarifa pa je precej visoka.

— Kakšne pa so težave pri podjetjih?

— V tovarnah odlagajo odpadke iz proizvodnje, iz kurilnic ter ostale odpadke na isti kup. »Snaga« je uredila vse potrebno, da so skoraj vsa podjetja dobila smetnjake in tudi določila smetišča. Le-te pa uporablja le del disciplinirani podjetij, medtem ko večina odlaga smeti kjerkoli. Dobili so zasebne prevoznike, ki so cenejši, odpeljejo pa smeti kamorkoli — nekateri jih stresejo kar ob cesti. Naše podjetje še ne more popolnoma nadzorovati odvoz vseh odpadkov na določena smetišča. Podjetja, ki niso ravnala tako, kot določa odlok, smo morali predati sodniku za prekrške.

— Kako je z odvozom odpadnega materiala z gradbišč?

— Tu je pa najslabše. V Ljubljani je veliko gradbišč, odvoz smeti pa je povsem neorganiziran. Smeti vozijo v razne jame, v obcestne jarke in drugam. Opozorili smo že gradbena podjetja, naj bi se ob začetku gradenj pomenili z nami, tako da bi jim določili najprimernejše mesto za odvoz smeti. Odziv je zelo slab, vendar pa bomo do konca leta skušali odpraviti nepravilnosti. Če ne bo šlo drugače, bomo morali poklicati na pomoč Tajništvo za notranje zadeve.

— Ali ste oskrbeli s smetnjaki vse ljubljanske občine?

— Ne še. Za letos smo imeli v rpogramu nabavo 1.000 smetnjakov, dobili smo jih že 700, so pa večinoma v skladiščih. Zaradi zakasnitve dobave šasij iz tovarne »FAP« bomo dobili dva nova smetarska avtomobila šele konec oktobra. Preskrbljena je že šasija za avtomobil za pranje smetnjakov, deviz za napravo samo še ni. Jeseni bomo preskrbeli 60% območja občine Vič s smetnjaki, in sicer predel med tržaško železniško progo in Gradaščico. Zaradi precej kmečkega značaja občine Rudnik bomo preskrbeli s smetnjaki le predel ob Dolenjski cesti. Tako bodo letos vse občine skoraj (80 do 85%) preskrbljene, drugo leto pa bomo z nabavo 1.000 smetnjakov pokrili vse potrebe.

— Kako je s plačevanjem za odvoz smeti?

— Leta 1957 in 1958 je bilo s plačevanjem tarif za odvoz smeti veliko težav. Letošnji polletni obračun pa kaže, da bo planirani znesek (približno 45 milijonov letno) dosežen, tako da bodo stroški kriti.

S. I.

Delavci podjetja »Snaga«, ki jih dan za dnem srečavamo na ljubljanskih ulicah.

MIMOGREDE V LJUBLJANI

Sendvič — in to povsem navaden, takšen za petindvajset dinarjev, je pred dnevi vzbudil ob okroglem omiziu ljubljanskega lokalčiča majčkeno, prav majčkeno »revolucijo«. »Revolucijo« ogorčenja, ki pa jo je spretni natakar s spretnim manevrom vsaj zatajil, če že ne zadušil. In to je uspeh! Za natakarja (in za lokal)! Prinesel je torej natakar sendvič, tak za petindvajset dinarjev, toda med natakarjevim balansiranjem je na krožniku izgubil svojo petindvajset dinarsko vrednost, ker je vsa njegova slast in pomada zdrknila s kruha na krožnik. Pogled na sendvič je bil potlej res malce otožen in je v prizadetem gostu vzbudil val ogorčenja.

— Oprostite, natakar, to je svinjarija!

— Oprostite, tovariš, to ni svinjarija!

— Kaj pa je potlej?

— Sendvič!

T. F.

Nesreče in nezgode

V ponedeljek popoldne se je v Zrečah pripetila huda prometna nesreča. Gluhonema 13-letna Marija E. je nepravilno prečkala cesto, tako, da jo je podrla prikolica traktorja. Hudo poškodovano so jo prepeljali v celjsko bolnišnico.

*

Na ljubljanski cesti v Kranju, je v ponedeljek zvečer francoski državljan z osebnim avtomobilom 767-DW-21 podrl Elizabeto B., ki je z vilami na rami hitro prečkala cesto. Ko je bila Elizabeta B. že na sredi ceste in je avtomobilist hotel zapeljati za njenim hrbtom mimo, je v tistem trenutku skočila nazaj pred vozilo. Elizabeta B. je dobila pretres možganov in si prelomila desno roko.

*

V ponedeljek, ob 10. uri, je na cesti III. reda v bližini Otočca neznan motorist podrl kolesarko Angelo M. iz Doljnega Kronovega. Motorist je takoj po nesreči pobegnil. Hudo poškodovano Angelo M. so prepeljali v novomeško bolnišnico.

*

V nedeljo zvečer, ob 20. uri, so se na cesti III. reda med Šmarjeto in Kronovim vozniku vprežnega voza splašili konji, zaradi česar je padlo več oseb z voza, med katerimi se je ena hudo poškodovala.

Voznik vprežnega voza Anton N. iz Družinske vasi pri Novem mestu je peljal na vozu svojo ženo in dva otroka ter Marijo G. in njeno petletno hčerko Marijo. Ko je na cesti med Šmarjeto in Kronovim hotel obrniti proti Kronovem, mu je med obračanjem voza izpadla oprema, ki je močno zaropotala. Zaradi ropota sta se konja splašila in začela dirjati. Že padel z voza voznik z ženo in na mestu, kjer je voz obračal, je Marijo G. Po nekaj desetih metrih so padli z voza tudi otroci, med katerimi se je petletna Marija G. hudo poškodovala. Lažje se je poškodovala tudi voznikova žena in Marija G.

*

Okoli 24. ure v noči od 10. na 11. avgust je neznani voznik motornega vozila na Ivanski cesti podrl kolesarja Rudolfa D., ki je pri tem dobil hude telesne poškodbe in obležal nezavesten na cesti. Po nezgodi je voznik motornega vozila odpeljal, ne da bi nudil ponesrečencu kakršno koli pomoč.

Priča Justina B., ki je tedaj, ko je slišala udarec, prihitela na kraj nesreče, pravi, da vozila ni bilo več videti, da pa je pripeljal mimo neznani kolesar, ki ga je pred tem prehitel neki avtomobil in si je zapomnil vozilo. Pozivamo neznanega kolesarja, da sporoči podatke o vozilu na Tajništvo za notranje zadeve v Ljubljani ali na najbližjo postajo Ljudske milice. Pozivamo pa tudi druge državljane, ki o dogodku karkoli vedo, da te sporoče Tajništvu za notranje zadeve OLO Ljubljana, Prešernova cesta ali najbližji postaji LM.

Iz pisarne TNZ OLO Ljubljana.

*

Pri spravljanju sena je padla z lestve 4 metre globoko 55-letna Gizela Š., kmetica iz Lipe na Krasu. Zlomila si je levo roko in pretresla možgane.

*

K. iz Dol. Trebuše, zaposlen pri Splošnemu gradbenemu podjetju »Gorica«, je padel z zidarskega odra. Poškodoval si je glavo in pretresel možgane.

*

Pri delu je padel s traktorja 30-letni Mirko K., delavec zadružnega vinarstva iz Medane v Brdih. Pri tem si je zlomil in močno poškodoval desno kračo.

*

S kolesa je padla 51-letna Benedikta F., žena delavca iz Vrtojbe pri Sempetru pri Gorici. Močno si je poškodovala glavo in pretresla možgane ter bila dalj časa nezavestna.

Iz Sežane

V prometnem omrežju koprskega okraja je brez dvoma najbolj boleče vprašanje cesta od Divače do Sežane in odtod do Dutovelj ter preko Štanjela proti Novi Gorici. Cesta je, posebno med Divačo in Sežano, v tako obupnem stanju, da se je vozila izogibajo ter opravijo raje daljšo pot preko Senožeč do Sežane. Medtem ko so v goriškem okraju na nekaterih odsekih do Dornberka cesto, ki najbliže povezuje oba okraja, že uredili in celo asfaltirali, so se etapne obnove v koprskem okraju lotili v teh dneh. Prvi je na vrsti odsek Sežana—Dutovlje, kjer zdaj vozijo na cestišče gramoz in pesek, nakar bodo začeli cesto makadamizirati.

CELJE

Novo skladišče za živila

Leto za letom narašča v Celju promet z živili, medtem ko se že itak zastareli skladiščni prostori stalno krčijo. Grosist za živila je spričo naraslih potreb zabredel v težak položaj: kam z blagom? Spoznali so, da z začasnimi rešitvami ne bo uspeha, pač pa je potrebno mestu novo, centralno skladišče za živila. — Zamisel je pravzaprav stara že nekaj let. Doslej pa ni bilo toliko sredstev, da bi tak načrt tudi uresničili.

Slednje bo mogoče šele letos, saj je večji del denarja, potrebnega za zgraditev novega skladišča, že zagotovljen. Te dni bodo izrekli k načrtom še zadnjo besedo.

Novo skladišče z zmogljivostjo okrog 300 vagonov živil bo stalo v Spodnji Hudinji.

Gradbena in obrtna dela za novo skladišče živil v Celju bodo veljala okoli 50 milijonov dinarjev. K.

Moravčani so proslavili svoj krajevni praznik

V nedeljo so v Moravčah proslavili svoj krajevni praznik. — Imeli so proslavo pred spomenikom in na partizanskih grobovih.

Kropa se razvija v turistični kraj

Kropa, staro železarsko in rudarsko naselje ima zaradi svojih posebnih zanimivosti iz leta v leto več obiskovalcev. Samo v muzejski spominski knjigi je že več kot 5000 podpisov, od katerih je več kot polovica inozemskih. — Turistično društvo Kropa si posebno prizadeva, da bi nudilo gostom in domačinom čim več razvedrila. Organizirali so večer opernih arij, dalje razna predavanja itd. Turistično društvo hoče usposobiti tudi čimveč vodnikov domačinov. Zanje so pripravili predavanja o zgodovini in posebnostih Kropе ter njene okolice. R. C.

PRVA PRODAJALNA ŽENSKE KONFEKCIJE

Predvsem ženski svet se je prve dni avgusta razveselil, ker so v Stanetovi ulici odprli prvo prodajalno ženske konfekcije. Prodajalno nekdanje živilske trgovine ZVON je na svoje stroške preuredilo zagrebško podjetje za žensko in otroško konfekcijo »VESNA«. Če bo trgovina vedno dobro založena z lepimi modeli ženskih oblačil, bo marsikatera lahko odložila neprijetne skrbi okrog »vedno« počasnih šivilij. F. K.

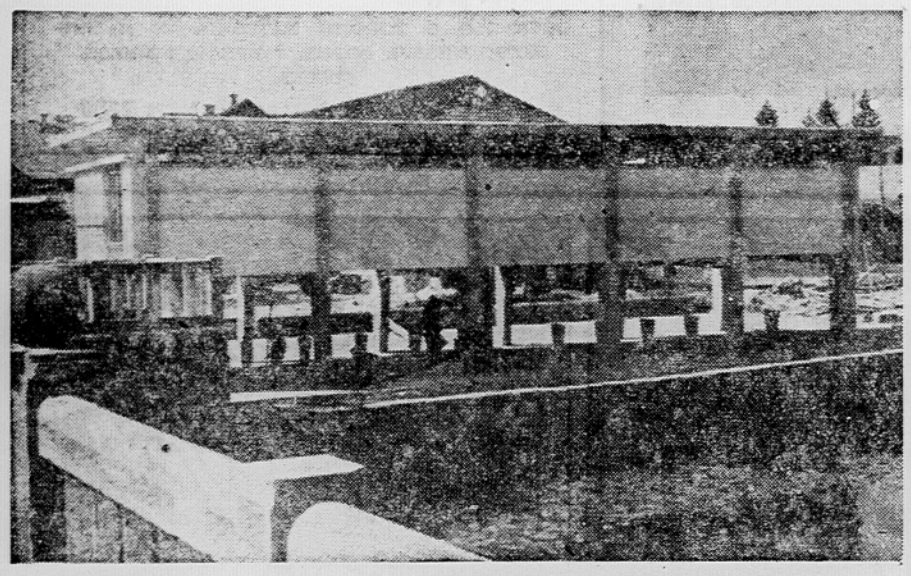

Te dni v Kočevju hitijo z asfaltiranjem okoli nove tržnice ob Rinži, ki bo predvidoma odprta čez 14 dni. V novi tržnici, ki bo zadovoljila potrebe vsega Kočevja, bodo gospodinje bolj kulturno postrežene kot doslej na trgu. V tržnici bo moč kupiti raznovrstne kmetijske pridelke, sadje, zelenjavo, kruh, meso ter mleko in mlečne izdelke.

„DELAMARIS" Izola

sporoča, da so bile pri četrtem žrebanju za potrošnike **JUHE ARGO, ki je bilo dne 5. avgusta 1959 v Skopju,** izžrebane kuverte naslednjih pošiljateljev:

Moped TOMOS prejme: Stojan Verica, Jurjevo pri Senju

Kolekcije izdelkov DELAMARIS prejmejo:

Dobrila Milanović, Beograd, Svijićeva 53, stan 27
Gaber Justi, Mojstrana 135, Gorenjska
Frančišković Tatjana, Jurdani, Jušići 105 pri Rijeki
Birsa Nela, Portorož 2
Ožbalt Marjan, Grintavec 3, Osilnica pri Kočevju
Kezerle Katica, Mali Lošinj, XX aprila 14
Avguštin Jožica, Maribor, Streliška 5
Ružić Nives, Rijeka, Djure Strugara 36
Hočevar Cilka, Bevke 17, p. Vrhnika
Hreščak Fani, Dolenja vas 38, p. Senožeče

PRIPOROČAMO NAŠO PRIZNANO JUHO ARGO TER OPOZARJAMO POTROŠNIKE NAJ POŠILJAJO ZAŠČITNE ZNAKE IZREZANE IZ OMOTOV NA NAŠ NASLOV:

DELAMARIS. Izola

Naslednje žrebanje z enakimi nagradami bo 5. septembra 1959 v Sarajevu.

— JUHA ARGO Vam prinaša srečo!

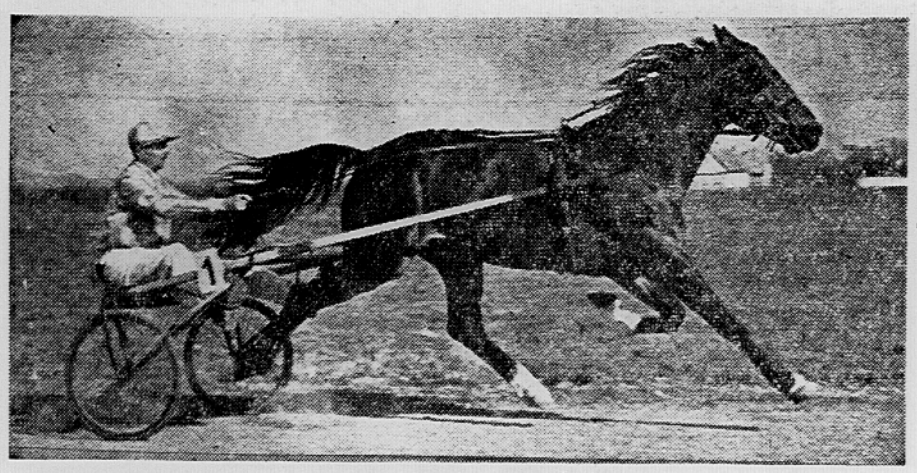

Prizor s konjskih dirk (Foto Škrlep)

Novo zavetišče na Bevkovem vrhu

Dne 24. maja t. l. je PD Cerkno odprlo v hiši kmeta Feliksa Slabeta na Otaležu 51. novo planinsko zavetišče, ki bo izpolnilo vrzel v slovenski planinski transverzali po odpravi zavetišča Sivka, ki ga je oskrbovalo PD Idrija. Zavetišče leži na transverzalni poti nekako na polovici poti med bolnišnico Franjo in zavetiščem Sivko in ima transverzalno štampiljko.

Objekt je tik pod vrhom Bevkovega vrha (1057 m) in stalno oskrbovan. V njem je možno dobiti povrh mrzlih jedi, brezalkoholnih in alkoholnih pijač tudi nekatera topla okrepčila. V jedilnici je prostora za okrog 30 oseb. Za zdaj je na razpolago samo skupno ležišče na senu, prihodnje leto pa bo društvo pripravilo tudi nekaj postelj.

Bevkov vrh ni sicer kaka posebna razgledna točka in se tudi ne more ponašati z bogato planinsko floro, ima pa idealna smučišča.

DOSTOPI: Cerkno—Bevkov vrh (transverzalna pot) dobri 2 uri hoda, Sovodenj—Bevkov vrh (po Osojnicah) pol ure, Maruškovec (avtomobilska postaja za Otalež) — Bevkov vrh eno in pol ure peš hoje.

Do zavetišča pa je mogoče priti tudi z motornimi vozili po cesti iz Cerkna čez Kladje (14 km), iz Poljanske doline čez Kladje (od Sovodenj 10 km) in iz Idrije (iz Vrščeve) 8 km.

ZBevkovega vrha na Sivko je dve uri hoda. R. L.

Snežnik vabi!

Planinski društvo v Ilirski Bistrici bo to nedeljo ob udeležbi vseh množičnih organizacij in pripadnikov JLA izvedlo izlet na Snežnik, na katerem gradijo planinski dom. Na izletu, ki naj bi postal tradicionalen, bodo planinci in zastopniki JLA izvedli obilen kulturni in športni spored. Isti dan bodo tudi motociklistične dirke iz Ilirske Bistrice do pod Snežnik. (J. N.)

Jubilejni planinski tabor

Odbor za organizacijo proslav 40-letnice ZKS in PD v Rušah priredita v nedeljo, 16. t. m., pri Arehu — Ruški koči na Pohorju jubilejni planinski tabor v spomin na prvi planinski tabor na Pohorju leta 1903. V pestrem programu bodo sodelovali združeni pevski zbori Svobod, telesnovzgojna društva Partizan, strelske družine, predvojaška vzgoja ter Zveza borcev. Na jubilejnem planinskem taboru bodo počastili spomin padlih borcev - planincev. K.

Konjske dirke v Šentjerneju

V Šentjerneju so bile v nedeljo velike kasaške in galopske konjske dirke, kakršnih še ne pomnijo v tem vzrejnem središču po osvoboditvi. Za dirke so rejci prijavili izredno veliko konj iz vse Slovenije in Hrvatske, pa tudi zanimanje gledalcev za te vožnje je bilo ogromno, saj se jih je zbralo ob tekmovalni stezi več ko štiri tisoč. Povrh vsega je bilo še lepo sončno vreme, pa tudi organizatorji so se na vso moč potrudili, da so vsestransko zadovoljili vse.

■ »Šentjernejsko polje« (handi- 2:03S, Pruta (Turk. Roje) 2:01.6, Bri- 2:03,8, Pluta (Turk. Roje) 2:01,6, Briška (Ratković, Dol. Brezovica) 1:57,3.

■ »Gorjanci« (heat): vrstni red po treh vožnjah: Adela (Marjanovićeva, Zagreb) 1:31,7, Rosemarie (Križanc, Dobova) 1:31,7, Pikica (I. Krušič, Ljubljana) 1:33,1, Samsi (Krušič I., Ljubljana) 1:35,6.

■ »Krka«: Jelfa (Sršen, Potok) 1:50,4, (Križanc, Dobova) 1:50,5, Balinka (Lipej, Bizeljsko) 1:51,0, 1:57,4, Kornet (Jagodic, Podgora)

■ »Sava« Dagi (Markič, Ljubljana) 1:43,2, Patrona (Pogačar, Ljubljana) 1:42,1.

■ »Podgorje« (ravna galopska dirka za kmečke toplokrvne konje): Žerjava (Gorišek, Stara vas), Beba (Tršćinar, Vrhpolje), Legra (Kocjan, Mihovica).

■ »KG Šentjernej« (dvovprežna vožnja za toplokrvne kmečke konje): Briška - Bistra (Ratković, Drama) 2:26,8, Mojci-Šekica (Cvetko, Šentjernej 2:59,6, Abri-Zora (Zaman,

■ »JLA« (ravna galopska dirka KK Zagreb — 1600 m): Varnica (Bukovićeva), Zagorec (Brozinčević), Nevenka (Lipovšek).

■ »Spominska dvovprežna dirka Julče Novak«: Rasta-Rosemarie (H. Križanc) 1:49,3, Plik-Nestra (Flerin, Ljubljana) 1:51,9.

Ljubitelje konjeniškega športa opozarjamo, da bodo prihodnjo nedeljo (16. t. m.) ob 14. uri velike konjske dirke v Grosupljem.

pduwćk frJLAcrin,umlhwumlhwumlh

ŽIVAHNI DELOVNI KOLEKTIVI V CELJU

Med množičnostjo tudi kvaliteta

Stare oblike dela se umikajo novim, kar je dokaz, da se poraja nekaj zdravega, novega in naprednega

V celjskem okraju je čedalje večje zanimanje za šport in razvedrilo med delovnimi kolektivi. Vodstva posameznih podjetij in predvsem delovni ljudje sami so čedalje bolj prepričani, da s športno aktivnostjo uspešno odpravljajo splošno utrujenost in se tako usposabljajo za nadaljnje delovne naloge. Tako dejavnost podpirajo tudi različni forumi, med njimi okrajni in občinski sindikalni sveti, vodstva v podjetjih in pa športniki iz vrst delavcev.

Komisija za oddih in šport OSS Celje je letošnjo pomlad razposlala razpise za občinska sindikalna športna tekmovanja v nogometu, kegljanju, atletiki, streljanju, namiznem tenisu, kolesarstvu in šahu. Občinski prvaki naj bi še to jesen tekmovali v Celju za naslove okrajnih zmagovalcev. Doslej so kvalifikacijska tekmovanja spravili pod streho že v občinah Žalec, Šoštanj in Celje, v ostalih pa jih bodo še ta mesec.

Nekatera podjetja so že poskrbela za športne igre po ligaškem in turnirskem sistemu, predvsem zato, ker terjajo take tekme dalješe in trajnejše priprave. To zagotavlja tudi načrtnejše delo na športnem področju, ne pa samo občasne akcije. Taka tekmovanja med delovnimi kolektivi so nedvomno učinkovita propaganda za ves razvoj športa.

Prav zato je čisto nerazumljivo, da celjska okrajna športna zveza in njene strokovne podzveze ne kažejo prav nobenega zanimanja za to športno razgibanost celjskih delavcev in delavk. Ta odklon vsekakor ni umesten niti v skladu z zaključki prvega jugoslovanskega kongresa za telesno vzgojo. Vsekakor bi bilo prav, da bi prireditelji delavskih športnih iger v Celju dobili za naprej vso potrebno pomoč in podporo pri odločujočih športnih krogih.

Gradbeno podjetje »Ingrad«

prireja vsako leto množično športno prireditev »Športni dan gradbincev LRS«, ki je bila letos v počastitev 40-letnice KPJ in SKOJ ob prazniku mesta Celja. Na tekmovanjih v kegljanju, nogometu, odbojki, namiznem tenisu, balinanju, streljanju in šahu je nastopilo 377 športnikov — gradbincev iz 12 podjetij. V odbojki je zmagal Ingrad pred Pionirjem iz Novega mesta (3:2), v streljanju Gradis iz Ljubljane s 621 krogi pred Ingradom (579), pri ženskah pa Pionir (475) pred Ingradom (444), v kegljanju Ingrad (804) pred Slovenija ceste (716), pri ženskah Gradis iz Ljubljane (383) pred Ingradom (365), v nogometu Ingrad pred Gorico, v šahu Ingrad (36.5 točke) pred Slovenija ceste (36) in v namiznem tenisu Tehnika (Ljubljana) pred Gradbenikom iz Šoštanja.

Razen množičnosti smo na teh prireditvah, zlasti pa pri prvoplasiranih moštvih v vseh športnih panogah in igrah, opazili še precejšnjo kvaliteto.

TOVARNI ŽIČNA IN KLIMA sta pobudnici športnih iger med celjskimi delovnimi kolektivi. — Žična je letos izvedla doslej najboljmnožično športna tekmovanja med celjskimi delovnimi kolektivi, ki se jih je udeleževalo več ko 700 delavcev. Največ tekmovalcev je bilo v nogometu, namiznem tenisu, kegljanju, streljanju in odbojki.

Kovinsko podjetje »Klima«, ki šteje več odličnih športnikov, prireja v dneh do 22. t. m. III. športne igre med sindikalnimi športnimi aktivi Celja. Na sporedu so tekmovanja v odbojki, namiznem tenisu, streljanju in nogometu.

OBČINSKI SINDIKALNI SVET CELJE

je pred dnevi priredil občinsko prvenstvo med celjskimi delovnimi kolektivi v nogometu, kegljanju in odbojki.

V nogometu je tekmovalo 11 ekip, tri pa so med tekmovanjem odstopile. To je bilo pravcato ligaško tekmovanje, ki je razen aktivnih igralcev privabilo na igrišča tudi večje število živahnih navijačev iz posameznih podjetij. — Zaključna tabela:

KP »Klima«	7	6	0	1	25:3	12
Kovinotehna	7	5	1	1	17:5	11
TEP	7	4	1	2	21:11	9
»Žična«	7	4	1	2	12:9	9
»IDRO«	7	4	0	3	14:8	8
Zlatarna	7	2	1	4	8:21	5
Ingrad	7	1	1	5	5:15	3
Elektro	7	0	1	6	4:29	1

V odbojki je nastopilo 8 ekip, zmagal pa je Ingrad.

V kegljanju je tekmovalo več ko 100 kegljačev. Pri moških je zmagalo podjetje Elektro (Celje) s 1484 pred »Pošto« (1305) in Kovinotehno (1274), pri ženskah pa Ingrad pred Elektro (Celje). J. K.

Mc Kenzie vendar v Maconu?

Avstralski skifist Mc Kenzie, ki so ga pred nedavnim uspešno operirali v jeseniški bolnišnici, je prispel v Luzern, kjer je po poročilih tujih časnikov znova začel trenirati. Baje ni verjetno, da bo vendarle nastopil na evropskem prvenstvu v Maconu (Francija) med 20. in 23. t. m. Tako vsaj piše pariški »L'Equipe«. Skupaj je za prvenstvo prijavljenih 20 držav, med njimi tudi Jugoslavija. Veslaška zveza Jugoslavije je informativno prijavila skifista Vlašiča- dvojko in četverec s krmarjem ter osmerec.

Naši čolni še niso izbrani . . .

Jugoslovanski kandidati za nastop v Maconu se že od začetka meseca skupno pripravljajo na Bledu. Veslaška zveza Jugoslavije je odločila, da morajo za nastop v Franciji izpolniti določene norme. Vsi čolni bodo določene čase skušali priveslati te dni, nakar bo komisija dokončno izbrala reprezentante. Osmerec Savice je že minulo nedeljo skušal izpolniti normo, vendar pa je komisija zaradi neugodnega vetra in okoliščine, da so Ljubljančani šele pred dnevi naposled le dobili tekmovalni čoln, neuspela poskusa razveljavila in dala Ljubljančanom ponovno možnost, da skupno z ostalimi jugoslovanskimi posadkami te dni opravijo ta izpit.

NOVO PO TUJEM

TOKIO. — Argentinec Pasqual Perez je obranil naslov svetovnega boksarskega prvaka v muški kategoriji z zmago po točkah v 11 kolih nad Japoncem Konji Jonakuro.

PHILADELPHIA. — Teniška reprezentanca Avstralije se je kvalificirala za medconsko finalno srečanje z Indijo z zmago nad Italijo 4:1. V zadnjih dveh singlih so igrali: Laver : Sirola 4:6, 6:4, 6:0, 6:3 ter Pietrangeli : Emerson 6:4, 6:0, 6:4.

DOWER. — Švedinja Ellen Anderson spet ni mogla prepiavati Rokavskega preliva. Po 15 urah in 6 minutah je odstopila, čeprav je bila tedaj komaj še 1 milio od francoske obale.

SOUTH ORANGE. — V finalu mednarodnega teniškega turnirja je Olmedo (Peru premagal Greena s 6:4, 3:6, 6:0, 6:2.

LASING (ZDA). — Američanka Kone je postavila nov svetovni rekord na 100 yardov prosto s časom 1:12:1.

CANAZEI. — Znana italijanska alpinistka Aldo Bozzi in Giuseppe Bassoni sta se v torek ubila v severni steni Marmolade. Pri sestopu sta zdrsnila na pomrznjenem snegu in omahnila 300 m globoko v prepad.

BONN. — Te dni bo odpotoval v Združene države Amerike Armin Hary, eden najhitrejših sprinterjev na svetu, in sicer na povabilo kalifornijske univerze za leto dni.

HAMBURG. — V finalu mednarodnega teniškega prvenstva Zahodne Nemčije sta v igri dvojic zmagala Ayala Kennedy nad Knigthom in Fernandezom 6:8, 6:3, 7:5, 7:5.

MOSKVA. — Sovjetska atletinja Itkina je pretekla 400 m v času 53.7 sek., kar je samo za dve desetinki slabše od njenega svetovnega rekorda. Na istem tekmovanju je evropski rekorder Ter Owanesjan skočil v daljino 7.87 m, Bondarenkov pa 7.82 m.

BERLIN (VN). — V nedeljo se je na dirki po Hauseatenringu v Wismarju ubil motociklist Kühn; pri nezgodi sta bili tudi med gledalci dve smrtni žrtvi.

HAMBURG. — V polfinalu mednarodnega teniškega prvenstva Z. Nemčije sta igrala para: Knight (Angl) : Ayala (Čile) 6:1, 4:6, 9:11, 6:1, 6:0 in Vermaak (Juž. Afrika) : Brichant (Belg) 7:5, 6:3, 3:6, 6:3.

SOUTH ORANGE. — V polfinalu mednarodnega teniškega turnirja v New Yersyju je Olmedo (Peru) premagal Buchholza (ZDA) 9:7, 7:9, 9:7, 6:2, Green (ZDA) pa Mechinklyja (ZDA) 10:8, 6:3, 11:9.

MOSKVA. — V atletskem delu »spartadiadu« so sovjetski atleti dosegli nekaj pomembnih rezultatov. Tako je Bolotnikov pretekel 10.000 m v času 29:03 min, kar je najboljši letošnji čas na svetu. Svetovna rekorderka v metu krogle Tamara Pres je vrgla rekvizit 16,65 m daleč. V skoku v višino sta odlična skakavca Kaškarov in Savlakadze preskočila 214 cm.

SPEEDWAY

Odbor za speedway pri AMZ Jugoslavije je določil tekmovalce, ki nas bodo zastopali na tekmovanjih v Astriji in na Madžarskem. Za slednje bodo nastopili 16. t. m. v Budimpešti in 20. t. m. v Segedinu ter 23. t. m. v Miskolcyn (Medved, Mihalinec, Visočnik in Regvart). Na tekmovanje v Avstrijo pa pojdejo (23. t. m. v Güssingu) Zovko, Jama, Bauman in Vinko Mrak.

MLADINSKI ŠAH

Vodi Nemet

Bled, 11. avg. Danes je bilo odigrano II. kolo državnega mladinskega prvenstva v šahu. Doseženi so bili naslednji rezultati:

Jović : Janžek — prekinjeno (v nadaljevanju se je Janžek Joviću odločno upiral, tako da je položaj na deski za zdaj še nejasen). Radonjić : Velimirović remi, Ilijevski : Nemet 0:1, Jakovac : Lozić prekinjeno, Parma : Pintelić odgodeno, Kovačević : Berenčević prekinjeno, Milošević : Vučenović 0:1 in Paš : Kozarčanin 0:1. Po II. kolu vodi Nemet z Reke z 2 točkama.

Do zaključka II. kola lanski prvak Jugoslavije Bruno Parma še ni prispel na Bled. Čega ne bo do začetka III. kola, ga bo zamenjal tretji s slovenskega prvenstva — Mihelčič. —s

Po domačih krajih

Danes bb 17.15 uri bo tekma za trening med A in B moštvom Odreda na stadionu za Bežigradom. Vstop prost.

V Celju so v nedeljo v prijateljskem nogometnem srečanju mladinci Rudarja iz Trbovelj premagali Kladivarja 1:0.

V počastitev smrti narodnega heroja Ignaca Voljča-Frica je bil na Vrhniki nogometni turnir. Med šestimi nogometnimi moštvi iz Postojne, Duplice, Rakeka, Borovnice in Vrhnike so prehodni pokal osvojili domači nogometaši Usnjarja.

Na plavalnem tekmovanju v Hercegnovem v okviru prvenstvenega srečanja za plavalni pokal Jugoslavije med Jadranom iz Splita in domačim klubom z enakim imenom je državni reprezentant Kičović, član Primorca iz Kotora, dosegel nov državni rekord na 200 m prosto s časom 2:09.1. — Na istem tekmovanju pa sta se oba Jadrana v waterpolskem srečanju razšla z neodločenim rezultatom 1:1 (1:1). V plavalnem dvoboju pa je zmagal splitski Jadran s 60:50 točkam.

IZ MEDNARODNIH AREN

O'Brien hoče publiko

Pery O'Brien misli, da bo na olimpijskih igrah leta 1960 ponovno v Rimu osvojil zlato kolajno v metu krogle. Da resno tako misli, potrjuje njegov zadnji rekordni met do 19,30 m. Toda to mu ni dovolj! Skrivaj se pripravlja in računa še na »zlato« — v metu diska.

»Vem, da bom moral veliko delati,« je dejal ta veleprvak orjaške postave, »toda prepričan sem, da bom do olimpijskih iger vrgel ploščo dalje kot 60 m.«

O najhujšem nasprotniku v tej disciplini Longu pa je dejal: »Fant je močnejši kakor jaz, toda ni čisto miren, ker ga že samo moje ime tako zamaje, da me ne more preseči. V vsakem primeru pa računajte, da bom kmalu dosegel nov rekord.«

Ko je Perry O'Brien dosegel zadnji novi rekord v krogli, je ta dogodek videlo le 65 gledalcev. Do njih se je potem obrnil in dejal: »Brez vaše pomoči ne bi bil mogel zalučati železa tako daleč. Predvsem sem človek, nato pa šele športnik. Ne morem živeti in delati sam. Občinstvo mi daje moči . . .«

Kdo ve, kam bo zletela krogla v Rimu, ko bo O'Briena spodbujalo več ko 100.000 gledalcev?

Bahamontes je asket

Zahodnoevropski listi so z velikimi naslovi priobčili izid zdravniškega pregleda letošnjega zmagovalca kolesarske dirke »Tour de France« Španca Federica Bahamontesa.

»Federico ni izrazit atletski tip,« je dejal poročevalec komisije, ki je pregledala »orla iz Toleda«.

»To je pravi asket. — Slaba prebava pa je funkcionalnega izvora. Toda anatomsko in biološko je nekaj skoraj nepojmljivega. Utrip je izredno počasen, kar mu daje možnosti, da se hitro odpočije po silnih naporih; prav to pa mu daje prednost pred ostalimi tekmeci.«

Avto stop London—Budimpešta

Pred kratkim je bilo v Budimpešti svetovno prvenstvo v sabljanju. Tja so tekmovalci dopotovali z avtomobili, vlaki in letali. Vsekakor je čisto samosvoje in nevsakdanje prispel do mesta ob Donavi Avstralec Simson, ki živi v Londonu ,in sicer kratko malo z avto stopom.

»Nisem imel dovolj denarja, da bi plačal vozovnico, je dejal simpatični Avstralec prireditelјem.« Toda želel sem nastopiti na tem svetovnem prvenstvu in tako sem tvegal to pustolovščino in nisem zamudil . . .«

Dobro je storil Simson, da je avtomobile zaustavljal s palcem, ne pa s športnim rekvizitom — s sabljo.

Pred začetkom balkanskih iger v košarki v Bukarešti

Mar drugi ali tretji . . . ?

Danes se začno v Bukarešti balkanske igre v košarki. Ker sta Grčija in Turčija odpovedali udeležbo, bodo tako mimo domačinov nastopile še reprezentance Jugoslavije, Bolgarije in Albanije, za okrepitev konkurence pa se mlada reprezentanca Romunije. Turnir bo trajal do 16. t. m.

Komisija za sestavo naše elite (Nikolić, Popović, Stanković) je odredila, da bodo barve Jugoslavije na tem tekmovanju zastopali: Kandus, Jelnikar (oba Olympia), Minja, B. Radović, Dragojlević (vsi Crv. zvezda), Nikolić, Gordić (Beograd), Djurić (Radnički), Troskot, Djerdja (Zadar), Kolaković (Železničar), R. Radović (Partizan).

Na petdnevne priprave so vsi ti igralci prišli v Beograd brez treninga, saj so še počivali po težkih tekmah na evropskem prvenstvu v Carigradu in tekmovanju v zvezni ligi. Zato ni čudno, da trener Nikolić ni zadovoljen s formo reprezentantov.

»Časa za priprave — je dejal — je bilo premalo, da bi bil ekipo vigral in jo spravil v zadovoljivo formo. Tudi forsirati nisem smel, ker bi dosegel vprav nasprotno. Rezultat našega nastopa v Bukarešti je največ odvisen od tega, kako so se pripravili naši nasprotniki. Kakšen bo naš plasma? Drugi, morda tretji ali . . .!«

Kakor je videti iz spiska izbranih, v njemu ni znanih imeni Kristančiča, Daneua in Koraća. Prvi je udeležbo odklonil zaradi zaključnih izpitov na fakulteti, drugima pa je KZJ odobrila odsotnost, da bi si temeljito opomogla za prihodnja tekmovanja, ki skoraj čakajo izbrano košarkarsko ekipo Jugoslavije.

Svetovni rekord Waerna

GAEVLE, 11. avg. — Švedski srednjeprogaš Dan Waern je po neuspelem naskoku na svetovni rekord v teku na 1000 metrov v Stockholmu (Waeren je tekel 2:18,2, njegov rekord pa je 2:18,1) naposled vendar potolkel to znamko. Na večjem tekmovanju na stezi v Gaevlu je za 1000 m potreboval samo 2:18,0 in tako za eno desetinko sekunde izboljšal svetovni rekord.

Litijski mladinci in mladinke že nekaj časa gradijo športni park med predilnico in Zdravstvenim domom. V tem parku bodo dobili svoj prostor tudi odbojkarji in igralci badmintona. Tako bo imela Litija zraven igrišč za nogomet in košarko ter atletske steze še igrišče za odbojko in badminton,

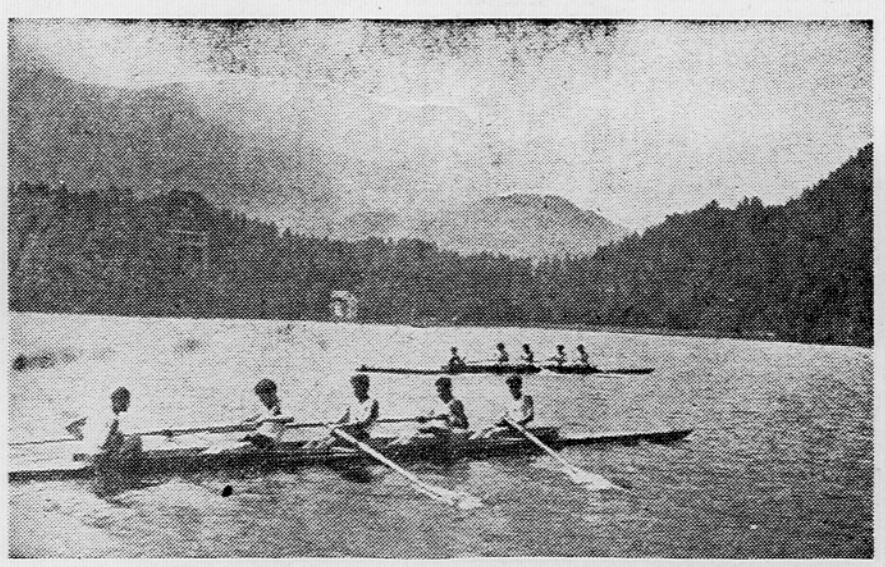

Posnetek z nedavnega veslaškega prvenstva Jugoslavije na Bledu. (Foto: Šelhaus).

DRŽAVNI SEKRETARIAT ZA ZADEVE NARODNE OBRAMBE

razpisuje

NATEČAJ

za podelitev štipendij za leto 1959/60 na naslednjih fakultetah:

— strojni
— elektrotehniški (oddelek za telekomunikacijo in elektroniko)
— tehnološki (oddelek kemično-tehnološki)
— ladjedelniški
— gradbeni
— arhitektonski
— medicinski
— farmacevtski in
— pravni.

OBVESTILO O POGOJIH NATEČAJA IN NAČINU KONKURIRANJA DOBITE V UPRAVI VOJNEGA ODSEKA.

Iz Personalne uprave DSNO

DA BO RES MIR

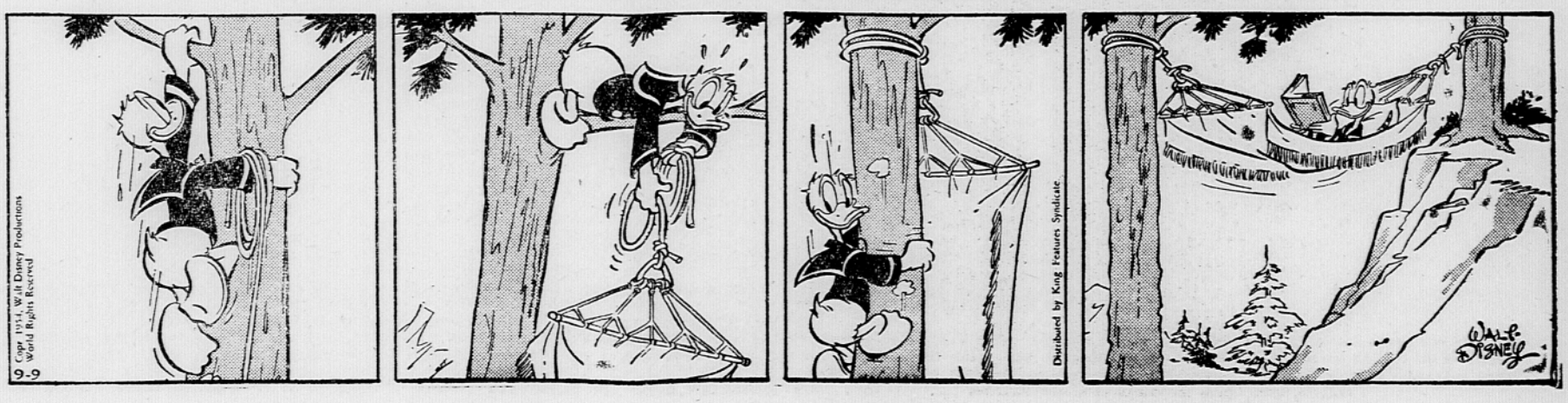

OBJAVE — OBVESTILA — OBJAVE

KOLEDAR

Sreda, 12. avgusta: Klara

☆

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA

NOČNA ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA ZA NUJNE OBISKE NA BOLNIKOVEM DOMU OD 20. DO 7. URE ZJUTRAJ, OB NEDELJAH IN PRAZNIKIH VES DAN

Zdravstveni dom VIC:
Dr. Stane Grapar, Kogojeva 5, tel. 23-372.

Zdravstveni dom CENTER:
Dr. Zalta Maks, Miklošičeva 24, tel. 39-151. Za obiske otrok ista tel. številka.

Zdravstveni dom BEŽIGRAD:
Dr. Sarabon Vinko, Lavričeva 5 a, tel. 31-286. V odsotnosti zdravnika kličite tel. LM 30-800.

Zdravstveni dom ŠIŠKA:
Dr. Gombač Nevenka, Černetova 31, tel. 22-831. V odsotnosti zdravnika kličite tel. LM 20-800.

Zdravstveni dom MOSTE:
Dr. Kikelj Nada, Koblarjeva 17, tel. 32-449. V odsotnosti zdravnika kličite tel LM 30-300.

Zdravstveni dom RUDNIK:
Dr. Širca Anton, Privoz 5, tel 23-442. V odsotnosti zdravnika kličite tel. LM 20-500.

Zavod s samostojnim finansiranjem »Administrativni tečaji« v Ljubljani, Roška cesta 19 objavlja: interesenti za vse vrste tečajev (višji administrativni, stenodaktilografski, administrativni, začetni in nadaljevalni strojepisni oz. stenografski tečaj) dobe informacije, tiskana navodila in obrazec za prijavo v tajništvu zavoda, izključno samo od 20. do 30. avgusta t. l. in to vsak dan osebno od 8. do 13. ure in od 17. do 19. ure (razen nedelje). Interesenti dobe lahko vse to tudi po pošti, če prilože dopisu znamko za odgovor za 35 din in 100 din v gotovini za tiskovine.

Tudi najbolj zahtevna žena prizna, da je boljše kreme od

ULTRAGIN

šport kreme ne more dobiti. Zahtevajte ULTRAGIN šport kremo!

Zagorelo, medlo se lesketajočo kožo napravi pri sončenju edino

TOKALFA-FIT

V lekarnah in Trgovini slepih Ljubljana, Gosposvetska 10.

KONCERTI

SLOVENSKI OKTET bo koncertiral jutri, v četrtek ob 20.30 na dvorišču Univerze. Vstopnice so naprodaj od 19. do 12.30 in od 17. do 19. ure pri blagajni Filharmonije. K

ŠOLSTVO

RAZPIS ŠTIPENDIJE

Zdravstveni dom v Črni na Koroškem razpisuje na podlagi 7. člena Temeljnega zakona o štipendijah (Ur. list FLRJ štev. 32-55) štipendijo za naslednjo šolo:

— dvoletna babiška šola v Ljubljani, eno štipendijo.

Prošnje za štipendijo pošljite najkasneje v 30 dneh od objave na upravni odbor Zdravstvenega doma v Črni na Koroškem. R

RAZPIS

Komisija za štipendije OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA TRŽIČ na podlagi 29. člena Temeljnega zakona o štipendijah (Uradni list FLRJ štev. 32-349-55)

RAZPISUJE:

mesta za pogodbene štipendije za šolsko leto 1959-60 in sicer:

Štipendijo za PRAVNIKA — Pravno-ekonomska fakulteta — štipendija 6.000 din;

Štipendijo za EKONOMISTA — Pravno-ekonomska fakulteta — štipendija 6.000 din;

štipendijo za INŽENIRJA GRADBENIŠTVA — Tehniška fakulteta — štipendija 6.000 din;

štipendijo za ZOBOZDRAVNIKA — Medicinska fakulteta — štipendija 6.000 din;

štipendijo za MEDICINSKO SESTRO — Višja šola za medicinske sestre — štipendija 6.000 din;

štipendijo za PROFESORJA ALI PREDMET, UČITELJA GLASBE — Fakulteta ali Višja pedagoška šola — štipendija 6.000 din;

štipendijo za PROFESORJA ALI PREDMETNEGA UČITELJA ZGODOVINE — Fakulteta ali Višja pedagoška šola — štipendija 6.000 din;

štipendijo za PROFESORJA ALI PREDMETNEGA UČITELJA MATEMATIKE — Fakulteta ali Višja pedagoška šola — štipendija 6.000 din;

Vsak štipendist bo prejemal štipendijo za dobo, ki je po predpisih potrebna za dokončanje študija navedenih šol oziroma fakultet. Štipendisti, ki bodo opravili izpite vsaj s prav dobrim uspehom v zadnjih letnikih jim bo štipendija zvišana na 8.000 din.

Prednost imajo otroci padlih borcev NOB, žrtev fašističnega nasilja, revnejši kandidati ter kandidati iz območja občine Tržič.

Prošnje pošljite na OBLO Tržič do 31. avgusta tega leta. Prošnje, ki bodo vložene do 15. avgusta kolkujte s 180 din državne takse, 90 din občinske takse, priloge vložene k prošnji pa po 25 din državne takse, če že niso taksirane ali so oproščene takse, po 15. avgusta pa z 250 din državne takse, 90 din občinske takse, priloge pa po 30 din državne takse. Prošnji priložite: potrdilo o šolanju, prepis zadnjega šolskega spričevala, potrdilo o prejemanju ali neprejemanju otroškega dodatka in mnenje SZDL o prosilcu. S

RAZPISI

Uprava za ceste LRS, Tehnična sekcija Maribor, razpisuje službeno mesto

VODJE MEHANIČNIH DELAVNIC v Mariboru

Pogoj: Strojni tehnik z nekaj let prakse na vodilnem mestu ali visokokvalificirani delavec — mojster z več kot pet let prakse.

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Pravilno kolkovane prošnje vložite v 15 dneh po objavi pri Upravi za ceste LRS, tehnični sekciji Maribor, Koroška cesta št. 26-II. V prošnji navedite kvalifikacijo in dosedanja službovanja. R

RAZPIS

Razpisna komisija pri Splošni bolnišnici na Jesenicah razpisuje naslednja delovna mesta:

1. zdravnika specialista ali specializanta iz anestezije;
2. zdravnika specialista ali specializanta iz ginekologije;
3. zdravnika specialista ali specializanta iz pediatrije;
4. zdravnika za transfuzijsko postajo;
5. glavne medicinske sestre;
6. fizioterapevtskega tehnika;
7. ekonoma;
8. glavne medicinske sestre za ginekološki oddelek;
9. rentgenskega tehnika;
10. 2 medicinskih tehnikov — inštrumentarke;
11. 2 medicinskih sester za interni oddelek;
12. medicinske sestre za otroški oddelek;
13. 12 otroških negovalk;
14. 2 bolničark;
15. oddelčne administratorke.

POGOJI:

Ad. 1., 2., 3. Zdravnik z izpolnjenimi pogoji 321. čl. ZJU.

Ad. 4. Zdravnik s končanim stažem.

Ad. 5. Uslužbenec II. vrste in 5-letna praksa ali uslužbenec III. vrste in 10-letna praksa, od tega nekaj let v bolnišnicah;

Ad. 6. Uslužbenec II. vrste.

Ad. 7. Uslužbenec III. vrste s 5-letno prakso ali uslužbenec IV. vrste s 5-letno prakso.

Ad. 8. Uslužbenec III. vrste z nekaj prakse.

Ad. 9. Uslužbenec II. vrste z nekaj prakse ali uslužbenec III. vrste z nekaj prakse.

Ad. 10. Uslužbenec III. vrste z nekaj prakse.

Ad. 11., 12. Uslužbenec III. vrste z nekaj prakse.

Ad. 13., 14. Uslužbenec IV. vrste z ustrezno strokovno izobrazbo in nekaj prakse.

Ad 15. Uslužbenec IV. vrste.

Prošnje s kratkim življenjepisom vložite na naslov: »Splošna bolnišnica na Jesenicah« do 31. avgusta 1959.

Plača po ZJU, položajna plača po Pravilniku o plačah. Samska stanovanja in hrana v ustanovi. R

UPRAVA CARIN FLRJ
razpisuje
NATEČAJ

za sprejem uslužbencev v carinarnicah, in sicer:

1. Maribor, 1 referenta in 12 carinikov;
2. Jesenice, 1 referenta in 10 carinikov;
3. Ljubljana, 2 referenta in 13 carinikov;
4. Sežana, 1 referenta in 10 carinikov;
5. Koper, 1 referenta in 5 carinikov;
6. Reka, 2 referenta in 25 carinikov;
7. Zagreb, 15 carinikov;
8. Split, 1 referenta in 5 carinikov;
9. Dubrovnik, 5 carinikov;
10. Titograd, 3 carinike;
12. Skopje, 1. referenta in 3 carinike;
13. Subotica, 1 referenta in 5 carinikov;
14. Novi Sad, 3 carinike;
15. Beograd 15 carinikov;
16. Sarajevo, 1 referenta in 3 carinike;
17. Gorica, 1 referenta

Sprejeti uslužbenci bodo carinili blago in opravljali ostala upravno-pravna dela iz delokroga carinske službe.

Pogoji za sprejem so naslednji: za naziv referenta — pravna fakulteta, za naziv carinika — ekonomska srednja šola oziroma višji tečajni izpit gimnazije.

Kandidati z znanjem tujih jezikov imajo prednost. Osebe, ki prvič nastopijo službo, bomo sprejeli za pripravnike omenjenih nazivov.

Osnovna plača po Zakonu o javnih uslužbencih, položajna plača po Sklepu SIV, za carinske uslužbence je še poseben dodatek za delo v carinski stroki. Poleg tega imajo carinski uslužbenci pravico do brezplačne uslužbenske zimske in poletne obleke ter obutve.

V prošnji kolkovani s 50 dinarjev, naj kandidat navede v katero carinarnico želi biti sprejet in navede natančno družinsko stanje — število otrok. Istočasno naj prošnji predloži: lastnoročno napisan življenjepis (priloži naj podatke o sodelovanju v masovnih organizacijah), potrdilo o državljanstvu, izpisek iz matične rojstne knjige, spričevalo o višjem tečajnem izpitu oziroma diplomo fakultete, potrdilo da ni v sodnem postopku, zdravniško potrdilo in potrdilo o urejeni vojaščini. Kandidat, ki je v delovnem razmerju, naj priloži dovoljenje svoje ustanove (podjetja), da se lahko natečaja udeleži. Dokumente pošljite v originalu in v dveh prostih prepisih.

Prošnje pošljite Upravi carin FLRJ — Organizacijsko-personalnemu oddelku, Beograd, Terazije št. 27-VI neposredno ali preko carinarnice za katero kandidat konkurira in sicer do vključno 20. septembra.

Prošnje, ki ne bodo predpisano kolkovane oziroma opremljene z zgoraj navedenimi dokumenti, ne bomo reševali. O izidu natečaja bomo kandidate pismeno obvestili.

UPRAVA CARIN FLRJ

PUTNIK SLOVENIJA

Obvestila

Z AVTOBUSOM V PLANINO

v nedeljo 16. avgusta za enodnevni izlet združen z ogledom zanimive prireditve **PASTIRSKI REJ** v izteku velike skakalnice v Planici. Odhod iz Ljubljane ob 7. uri, povratek v večernih urah. Hkrati tudi možnost vožnje z žičnico na VITRANC. Prijave sprejema poslovalnica PUTNIK SLOVENIJA v Ljubljani.

MARIBOR

Dežurna lekarna:
Sreda, 12. 8. 1959 lekarna »Tabor«, Trg revolucije 3.

KINO:

UNION: ameriški cinemasc. film »POTEMNELI ANGELI«.
PARTIZAN: italijanski film »ZAPELJIVEC«.
UDARNIK: poljski film »SREČANJE«.

RADIO:

8.00—9.00 Prenos sporeda RTV Ljubljana; 9.00—9.05 Domače vesti; 9.05—9.30 Objave, zabavna glasba in reklame; 9.30—10.00 Pester spored skladb slovenskih avtorjev; 10.00—17.00 Prenos sporeda RTV Ljubljana; 17.00—17.10 Domača poročila; 17.10—17.30 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame; 17.30—17.40 Domači pesniki in pisatelji: Poezija revije »Svet ob Muri«; 17.40—18.00 Slovenske narodne pesmi poje Mariborski komorni zbor p. v. Rajka Sikoška; 18.00—24.00 Prenos sporeda RTV Ljubljana.

V Umetnostni galeriji bo v sredo, dne 12. avgusta ob 18. uri odprta razstava Poljskih primitivnih umetnikov. Gradivo obsega okrog dve sto primitivnih umetnin, olj, slik na steklu, akvarelov, barvanih risb, grafik in kipov, med njimi manj realističnih in precej pravljično-fantastičnih. Razstava je prva te vrste v Mariboru, posredovala jo bo Komisija za zveze z inozemstvom v Beogradu.

100

SPORED ZA SREDO

KINO UNION: ital. film »SLAMNATI MOŽ«. Režija: Pietro Germi. Igrajo: Pietro Germi in mali Edoardo Nevola. Predstave ob 17., 19 in 21.

KINO KOMUNA: italijanski barvni cinemascope film »RIMSKE ZGODBE«. Igrajo: Giovanna Ralli, Vitorio de Sica, Silvana Pampanini in Toto. Predstave ob 17., 19 in 21 uri.

KINO VIC: amer. barv. cinemasc. film »NEZNANEC JE PRIŠEL«. Režija: Delmer Daves. V glavni vlogi: Glenn Ford, Ernest Borgnine in Rod Steiger. Predstave ob 17., 19 in 21 uri.

KINO SLOGA: ital. film »KJE JE SREČA«. Režija: Roberto Rossellini. V glavni vlogi: Toto in Vera Molnar. Predstave ob 17., 19 in 21.

KINO SOČA: ameriški film »BEG IZ GUAYANE«. Predstave ob 17., 19 in 21 uri.

KINO ŠIŠKA: ital. franc. barvni cinemascope film »POSLEDNJI RAJ«. Režija: Folco Quilici. Predstave ob 17., 19 in 21 uri. Prodaja vstopnic v vseh kinematografih od 9—11 in od 15 dalje.

LETNI KINO BEŽIGRAD: švedski film »NASMEH POLETNE NOČI«. Predstava ob 20 uri. Prodaja vstopnic uro in pol pred začetkom predstave.

LETNI KINO JLA: amer. barv. cinemasc. film »SEDEČI BIK«, ob 20.30.

TRIGLAV: angleški barvni film »SARABANDA ZA UMRLE LJUBIMCE«. Tednik. V glavni vlogi: Steward Granger, Joan Greenwood. Predstavi ob 18 in dalje.

»LITOSTROJ«: franc. film »LJUBEZEN NA KOCKI«, ob 20. Predprodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave.

SENTVID »SVOBODA«: nemški film »PRIVATNA TAJNICA«, ob 18. in 20.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij v **Tovarni športnega orodja »ELAN«, Begunje na Gorenjskem** razpisuje naslednje delovno mesto:

VODJE OBRATNEGA KNJIGOVODSTVA

v svojstvu višjega strokovnega uslužbenca. — Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Prošnjo vložite najkasneje do 30. avg. na upravo podjetja.

Po težkih mukah je dotrpelo blago srce predobrega očeta, tasta starega očeta, brata in strica

JULIJA ZIGERJA
slaščičarja v Ormožu

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 12. avgusta, ob 16. uri iz hiše žalosti v Ormožu na mestno pokopališče.

Žalujoči: hčerka Jelka, zet Čuček Štefan, snaha Hilda, vnuki Irena, Vera, Miran in Lidija ter nečak Jakec in Anica, bratje sestra in ostalo sorodstvo.

Ormož, Ptuj, Ljubljana, Zagreb, 12. avgusta 1959.

Po dolgi in mučni bolezni nas je za vedno zapustila naša dobra žena, sestra, teta in svakinja

MARIJA MESARIČ
roj. TERGLOV

Pogreb nadvse ljubljene je bil v torek, dne 11. 8. 1959 izpred hiše žalosti na pokopališče v Skolah.

Žalujoči: mož Anton, sestra Pepca z družino in ostalo sorodstvo.

Pasje, Vršnik, Lešje, dne 10. avgusta 1959.

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega strica in svaka

HENRIKA HROVATINA
višjega katastrskega inšpektorja v pokoju

se najiskreneje zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovo zadnjo pot, darovali vence in cvetje ter vsem, ki so mu lajšali trpljenje v njegovih zadnjih dneh življenja.

Žalujoče družine: Hrovatin, Udovičič, Marc, Bone, Remec, Čopič, Ferjančič, Kambič in Lampe.

Radovljica, Gorica, Vipava, Ljubljana, Cerovlje in Ajdovščina, 9. avg. 1959.

ČRNUČE »SVOBODA«: ital.-franc. film »BIGAMIST«, ob 20.

VEVČE: ital. film »FANT ZA VSE«, ob 20.

DOMŽALE: jugosl. film »VRATA OSTANEJO ODPRTA«, ob 18. in 20.

KAMNIK »DOM«: amer. barvni film »PUŠČAVA ŽIVI«.

KAMNIK DUPLICA: franc. film »PRIMER DR. LAURENTA«, ob 20.

KRANJ »STORŽIČ«: Zaprto

KRANJ »SVOBODA«: amer. barv. film »RANČ PREKLETIH«, ob 19 uri.

KRANJ »SVOBODA«: amer. barv. cinemasc. film »DIRKAČI«, ob 19.

RADOVLJICA: amer. film »JUTRI BOM JOKALA«, ob 18 in 20.

BLED: jugosl. cinemasc. film »STIRI KILOMETRE NA URO« ob 18 in 20.30

JESENICE »RADIO«: amer. film »JUTRI BOM JOKALA«, ob 18. in 20.

JESENICE »PLAVŽ«: Zaprto.

ŽIROVNICA: amer. film »DETEKTIVSKA ZGODBA«, ob 18. Ob 20.30 jugosl. barvni cinemascope film »MISS STONE«.

DOVJE: ital. film »VITELLONI«, ob 20.

NOVO MESTO »KRKA«: franc film »MONTPARNASSE«.

VIDEM — DOBREPOLJE: ameriški film »PO SLEDOVIH UBIJALCA«.

VIDEM - KRŠKO »SVOBODA«: franc. barv. film »VELIKI MANEVRI«.

VIDEM - KRŠKO »PARTIZAN«: sovj. film »DVOBOJ«.

ČRNOMELJ: amer. barv. cinemascope film »DEKLETA«, ob 20.30.

ZAGORJE »TRIGLAV«: jugosl. film »VELIKI IN MALI«, ob 18. in 20.

TRBOVLJE DEL. DOM: francoski film »SPLETKAR«.

HRASTNIK »SVOBODA II«: ital. film »NEURESNIČENE SANJE«, ob 18. in 20.

CELJE »UNION«: kitajski barvni film »NOVOLETNO ŽRTVOVANJE«.

CELJE »METROPOL«: amer. film »VRAŽJI KROG«.

CELJE LETNI: ruski barv. film »SKRIVNOST DVEH OCEANOV«.

ŽALEC: franc. film »ČRNA MAPA«.

GOR. RADGONA: francoski film »PODZEMLJE PARIZA«, ob 20.

PTUJ MESTNI KINO: angl. barv. film »SEMENJ ŽELJA«, ob 18. in 20.

M. SOBOTA »PARK«: amer. barv. cinemasc. film »RIHARD LEVJESRČNI«, ob 18. in 20.30.

ROG. SLATINA: jugosl. barv. cinemascope film »KO PRIDE LJUBEZEN«, ob 20.

VRHNIKA Cankarjev dom: indij. film »SLEPARJI«, ob 20.15.

SEMPETER v Sav. dolini »SVOBODA«: amer. barv. film »BODIMO SREČNI«.

POSTOJNA »ZARJA«: amer. film »MADLENA«.

PIVKA: nemški film »GOSPA KASAMOVA«.

IZOLA »ZVEZDA«: kitajski film »MATI«, ob 20.30.

OTROŠKO zložljivo stajico prodam v Šiški, Smrekarjeva ul. 3.

NEKVALIFICIRANEGA ali polkvalificiranega delavca za kartonažna in knjigoveška dela sprejme na delo Mestni arhiv v Ljubljani, Magistrat. Plača po uredbi. Ponudbe pošljite do 20. avgusta. 7562-1

BRIVSKO-FRIZERSKO pomočnico in frizersko moč sprejmem takoj. Merlak, Trubarjeva 76. 7558-1

FRIZERKA dobi stalno službo. — Stanovanje v hiši. — Rakovec Ivan, Obrtniška 29, Jesenice. P 677-1

AVTO Fiat 1400 prodam. Hranilniška 10, Ljubljana. 7541-4

STARO italijansko žensko kolo poceni naprodaj. Cudnik, Poljanska c. 20-B. 7568-4

NOVO žensko kolo prodam. Ogled vsak dan v trgovini, Trubarjeva ulica 93. 7564-4

ZIDNO OPEKO, 550 kom., prodam. Nešič, Tovarniška 14-I. 7563-4

NOV MOTOR skuter »Galeb«, 150 ccm, prodam. — Ogled od 6. ure dalje na dvorišču, Titova 18. 7560-4

LAMBRETTO, dobro ohranjeno — prodam zaradi selitve. Naslov v ogl. odd. 7557-4

FIAT 600, odlično ohranjen, oljni lak, novo tapeciran — prodam. Magolič, Jesenice, Obrtniška 1. P 679-4

AMERIKANEC kupi avtomobil. Takojšnje ponudbe v ogl. odd. pod »Kvaliteten«. 7566-5

LEPO 3-sobno stanovanje s kopalnico na najlepši točki v Mariboru zamenjam za 2 ali 3-sobno s kopalnico v središču Ljubljane. Ponudbe pod »Zamenjava« v ogl. odd. 7571-9

KABINET odstopim za en mesec. Ponudbe v ogl. odd. pod »Nočnina«. 7569-9

ZA KAKRŠNOKOLI SOBO pomagam v gospodinjstvu v prostem času. Ponudbe v ogl. odd. pod »Zanesljiva«. 7561-9

PODPISANI Kenk Niko, Ljubljana, Robičeva 3, preklicujem in obžalujem klevete in žalitve, ki sem jih izrekel o Žnidaršiču Antonu iz Ljubljane, Robičeva 2 in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Kenk Vinko. 7559-11

PODPISANA preklicujem kot neresnične svoje trditve in vse svoje žaljive izraze ki sem jih dne 30. 7. 1959 izrekla o Olipic Mariji, Murova 7 in se ji zahvaljujem, da je opustila kazensko tožbo. — Klinar Jera, Jesenice, Murova 28. P 680-11

NISEM PLAČNIK dolgov žene Blatnik Danice, Jesenice, T. Čufarja 4, Miro Blatnik. P 678-11

KOVINOSTRUGARJA, visokokvalificiranega ali kvalificiranega z daljšo prakso, sprejme takoj v lanterije, Ljubljana, Mariborska št. 4. 7588-1

PRAVNIKA — EKONOMISTA želim za razlago politične ekonomije prvega letnika prava. Ponudbe pod »Takoj« v ogl. odd.

PERICO na dom enkrat tedensko iščem. Naslov v ogl. odd. 7575-1

SOFER amater želi primerno zaposlitev. Grem vozit do 1½ ton. Imam tudi lastno garažo. Naslov v ogl. odd. 75759-2

MOTOR NSU, 200 ccm, prodam. Ogled od 16. ure dalje. Galjevica. 7580-4

TOMOS »Galeb«, 150 ccm, vožen 4600 km, prodam. Jamnik, Dol 2 pri Medvodah. 7578-4

PUŠKO za podvodni lov, novo — poceni prodam. Ogled od 16. do 18. ure. Cesta na Rožnik 57. 7582-4

PRODAMO novo leseno ogrodje kabine za tovorni avto »OM« TAURUS, 4 tone. — Interesenti naj se zglasijo na upravi podjetja »Mesoizdelki«, Ljubljana, Glonarjeva 1. 7574-4

MLADA uslužbenka išče opremljeno ali neopremljeno sobo, gre tudi kot sostanovalka. Lahko pomagam po službi v gospodinjstvu. Ponudbe pod »Reden plačnik« v ogl. odd. 7586-9

MIREN ZAKONSKI PAR išče prazno sobo in kuhinjo. Ponudbe pod »Miren« v ogl. odd. 7577-9

MALI OGLASI

BRIVSKO in frizersko pomočnico sprejmem. Ponudbe pod »Gorenjsko — plača dobra« v ogl. odd. 7549-1

ZDRAVSTVENI DOM Grosuplje razpisuje mesto zdravnika splošne prakse. Temeljna plača po ZJU, položajna po pravilniku Zdravstvenega doma. — Nastop službe takoj ali po dogovoru. — Družinsko stanovanje zagotovljeno. Prošnje vložite na Zdravstveni dom, Grosuplje do 31. 8. 1959. K 2996-1

PRODAM Artur Fürst: Das Weltreich der Technik — 4 knjige. Ponudbe pod »Razvoj tehnike« v ogl. odd. 7532-4

OPEL OLYMPIO 51, črno, dobro ohranjeno, prodam. V. Humar, Igriška 3-IV, Ljubljana. 7501-4

RAZTEGLJIV KAVČ, dobro ohranjen, prodam. Gamzi Vinko, Črnuče 15. 7305-4

PRODAM POCENI hrastovo jedilnico (kredenca, raztegljiva miza, 6 stolov). Ponudbe pod »Črna jedilnica« v ogl. odd. 7531-4

OPEL REKORD 1958, belo-moder, prodamo 13. VIII. ob 9. uri na ObLO Ljubljana-Center, Dvorakova 9. 7540-4

DNE 10. T. M. sem izgubila v avtobusu SAP, ki pripelje v Ljubljano ob 20. uri iz Cerkelj — žičnica karirasto jopico od kostima. Poštenega najditelja prosim, da jo vrne proti nagradi v ogl. odd. -10

OKRAJNI KOMITE LMS, Ljubljana, išče prazen prostor, katerega bi lahko uporabili za skladišče. Prednost imajo ponudbe iz občine Center. Najemnina po dogovoru. Ponudbe na naslov: OK LMS, Ljubljana, Resljeva 9. K 2927-11

RTV Ljubljana

SPORED ZA SREDO

5.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) — vmes ob 6.30 do 6.40 Reklame; 8.05 Pesmi Rada Simonitija (Izvaja tenorist Jože Gostič in basist Lado Korošec); 8.20 Mladinski radijski roman v nadaljevanjih James Krüss, Srečni otoki v zavetrju; 8.35 Mladi pevci in godci v preteklem letu; 9.00 Frane Milčinski: Potovalni urad (ponovitev zabavne govorno-glasbene oddaje); 10.10 Romunska zborovska glasba; 10.35 Igrajo veliki zabavni orkestri; 11.00 Blaž Arnič: Šesta simfonija »Samorastnik« (Orkester Slov. filharmonije dirigira Bogo Leskovic); 11.40 Znani pevci — znane popevke; 12.00 Mario del Monaco poje arije iz italijanskih oper; 12.15 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Kako okuliramo vrtnice; 12.25 Igra violinistka Noucha Doina; 12.45 »Kako ozke so stezice« (venček narodnih ob spremljavi harmonike); 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Skladbe za harfo igra harfist Jože Pikelj G. F. Haendel: Chaconna — J. Mattheson: Air in double — B. Britten: Interludij — P. Ramovš: Adagio non troppo; 13.50 Domače poskočnice; 14.10 Skladbe Zorka Prelovca Škrjančku — Belordeča je gredica — Sedem si rož — O, da je rožа moje srce — Nageljni rdeči — Zapoj mi pesem, dekle; 14.30 Prireditve dneva; 15.35 Zabavni zvoki; 15.15 Reklame; 15.30 Peter Iljič Čajkovski: Trnuljčica, baletna suita; 16.00 Naši popotniki na tujem Dušan Zeljeznov: 72 ur v vzhodni Afriki; 16.20 Panorama zabavnih melodij; 17.10 Glasbena križanka št. 8; 18.00 Zdravnik Vam svetuje; 18.15 S popevkami po svetu; 18.45 Razgovori o medinarodnih vprašanjih; 19.00 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame; 19.30 Radijski dnevnik; 20.00 Igra zabavni orkester Rafaele; 20.30 Opera tega tedna Giuseppe Verdi: Moč usode, I. in II. dejanje; 22.15 Obisk v studiu 14 (Novi posnetki pevcev Ines Taddio in Marcela Fabrisa, spremlja plesni orkester RTV Ljubljana pod vodstvom Bojana Adamiča); 22.45 S plesnim orkestrom Les Brown; 23.00 Poročila in pregled tiska; 23.10 Bela Bartok: Glasba za godala, klavir, čelesto in tolkala (Čikaški simfonični orkester dirigira Rafael Kubelik); 23.41 Majhni zabavni ansambli.

UMRLA NAM JE SRČNO DOBRA ŽENA, MATI IN SESTRA

ELA JERŠEK roj. STRGAR

POGREB POKOJNE BO V ČETRTEK 13. AVGUSTA OB 7. URI ZJUTRAJ IZ NIKOLAJEVE MRLIŠKE VEŽICE NA ŽALAH

ŽALUJOČA DRUŽINA **JERŠEK - STRGAR** IN OSTALI SORODNIKI

LJUBLJANA, DNE 10. AVGUSTA 1959

Vsem sorodnikom in znancem sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, ded, brat, svak, tast in stric

ŠTEFAN SLEJKO

upokojenec

Pogreb pokojnika bo v četrtek, dne 13. avgusta 1959 ob 9. uri iz hiše žalosti v Planino pri Rakeku.

Žalujoče družine: **Slejko, Sebenik**

Lase, dne 11. avgusta 1959.

Izdaja in tiska Časopisno podjetje DELO — Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica štev 2, telefoni 23-522 do 23-526 — Oglasni oddelek: Ljubljana, Titova cesta 7, telefon 21-896 — Naročninski oddelek: Ljubljana, Titova cesta 5, telefon 20-463 — Poštni predal 29 — Brzojavni naslov: DELO, Ljubljana Žiro račun pri Komunalni banki Ljubljana 600-704/1-367 — Mesečna naročnina 300 din — Rokopisov ne vračamo

---

35

Skrivnost

W. SOMERSET MAUGHAM

Filip je nadvse sovražil ta pregovor in zdel se mu je popolnoma brez pomena. Stric ga je pogostokrat navajal med prepiri, preden je opustil računovodstvo. Verjetno je njegovega varuha spominjal na ta dogodek.

»Nisi več deček, saj veš. Misliti boš moral na to, da se nekje ustališ. Najprej hočeš postati računovodja, potem, ko si se tega naveličal, bi rad postal slikar. Zdaj pa, prosim, si si spet premislil. To kaže na...

Za hip se je obotavljal, da bi si bil na jasnem, na kakšne pomanjkljivosti značaja kaže, toda Filip je končal stavek.

»Na omahljivost, nesposobnost, potrebo po načrtovanju, in pomanjkanje odločnosti.«

Župnik se je naglo ozrl na nečaka, da bi videl, če se mu ta posmehuje. Filipov obraz je bil resen, toda v očeh mu je nekaj pomežiknilo in to ga je jezilo. Filip se bo res moral nekoliko bolj zresniti. Čutil je, da ga lahko upravičeno pokara.

»Zdaj nimam nič več opraviti s tvojimi denarnimi zadevami. Sam svoj gospodar si. Mislim pa, da bi se moral zavedati, da ti denar ne bo večno trajal in da ti zaradi nesrečne pokvečenosti ne bo posebno lahko, ko si boš služil kruh.«

Filip je zdaj že vedel, da je prva misel vsakogar, ki je bil nanj jezen, veljala njegovemu pokvečenemu stopalu. Ljudi je sodil po tem, da se skoraj nihče ni mogel upirati tej skušnjavi. Toda izšolal se je, da ni pokazal nobenega znamenja, da bi ga ta opazka ranila. Posrečilo se mu je celo obrzdati zardevanje, ki je bilo v deških letih ena izmed njegovih muk.

»Kot ste pravilno pripomnili,« je odgovoril, »nimajo moje denarne zadeve nič opraviti z vami in zdaj sem svoj gospodar.«

»Vsekakor mi boš pritrdil in priznal, da sem imel prav, da sem se upiral, ko si se odločil za učenje slikarstva.«

»O tem ne bi hotel dajati sodbe. Dejal bi, da se človek več nauči od napak, ki jih je zagrešil po lastnem nagibu, kot od pravilnih dejanj, ki jih je storil po tujem nasvetu. Nekoliko sem se že izživel in zdaj bi se prav rad ustalil.«

»Česa pa se boš lotil?«

Filip ni bil pripravljen na to vprašanje, ker se pravzaprav še ni bil odločil. Razmišljal je o več poklicih.

»Najprimerneje bi bilo, če bi se lotil očetovega poklica in postal zdravnik.«

»Neverjetno, toda to je natanko tisto, kar nameravam storiti.«

Med drugim je res razmišljal tudi o medicini, predvsem zato, ker mu je ta poklic menda nudil precej osebne svobode in je zaradi izkušenj iz pisarne trdno sklenil, da ne bo nikoli več imel opravka z njo. Ko je odgovoril župniku, mu je odgovor skoraj podzavestno ušel z jezika, ker je pač moral nekaj odgovoriti v besednem dvoboju. Zabavalo ga je, da se je odločil tako po naključju in je prav tam in v tistem hipu sklenil, da bo jeseni stopil v staro bolnišnico, kjer je delal njegov oče.

»Potemtakem lahko imamo tisti dve leti v Parizu za izgubljen čas?«

»Jaz ne bi bil tega mnenja. Dve leti sem se zelo dobro imel in se naučil nekaj koristnih reči.«

»Česa?«

Filip je za hip pomislil in njegov odgovor ni bil povsem brez rahle želje, da bi strica ujezil.

»Navadil sem se gledati na roke, ki jih prej nikoli nisem gledal. In namesto da bi samo gledal hiše in drevesa, sem se naučil gledati hiše in drevesa, kako se odbijajo od neba. Naučil sem se tudi, da sence niso črne, ampak barvaste.«

»Menda si domišljaš, da si zelo pameten. Menim, da je tvoja predrznost prav bedasta.«

G. Carey je pobral časopis in se umaknil v svoj kabinet. Filip se je presedel v stričev naslonjač (edini udobni naslonjač v sobi) in pogledal skozi okno ven, kjer je lil dež. Celo v tem žalostnem vremenu so zelena polja, ki so se širila do obzorja, vplivala pomirjevalno. Pokrajina, ki je prej še ni opazil, kolikor se je spominjal, je vsebovala neko domačo lepoto. Dve leti v Franciji sta mu odprli oči za lepoto domače pokrajine. Ko je pomislil na stričevo pripombo, se je nasmehnil. Srečo je imel, da se mu je duh nagibal k rahli predrznosti. Jel se je zavedati, kaj je izgubil z očetovo in materino smrtjo. To je bil eden izmed razločkov v njegovem življenju. ki mu ni dovoljeval, da bi gledal na svet tako kot drugi ljudje. Ljubezen staršev do otrok je edino čustvo, ki je popolnoma nesebično. Med tujimi ljudmi je rastel, kakor je vedel in znal, toda ti so le redkokdaj ravnali z njim potrpežljivo in strpno. Ponosen je bil, da se je imel v oblasti. To so mu vcepili s posmehovanjem njegovi sošolci. Potem so ga imeli za ciničnega in trdosrčnega. Ohranil je mirno vedenje in skoraj v vseh okoliščinah spokojen videz, tako da zdaj ni več kazal svojih čustev. Ljudje so mu govorili, da je brez čustev, on pa je vedel, da jim je vdan na milost in nemilost. Slučajna prijaznost ga je tako ganila, da se ni upal govoriti, da ne bi izdal negotovosti v glasu. Spominjal se je svojega grenkega življenja v šoli, ponižanja, ki ga je prenašal, posmehovanja, zaradi katerega se je bolestno bal osmešenja, in spominjal se je zapuščenosti ki jo je čutil, odkar se je srečal s svetom iz oči v oči, razočaranja in izgube utvar, ki je nastala zaradi razločka med tistim, kar je svet obljubljal njegovi snujoči domišljiji, in tistim, kar mu je dejansko nudil. Kljub temu pa je lahko motril nase od zunaj in se zadovoljno smehljal.

»Pri Jupitru, ko ne bi bil predrzen, bi se obesil,« si je zadovoljno mislil. In tako se je zadnjega dne v septembru Filip s tisoč šest sto funti in pokvečeno nogo že drugič odpravil v London, da bi poskusil svoj tretji začetek v življenju.

Izpit, ki ga je Filip opravil, preden je sklenil pogodbo za uk v računovodski pisarni, je zadostoval, da je vstopil v medicinsko šolo. Izbral si je bolnišnico St. Luke's, ker je tudi njegov oče tam študiral. Pred koncem poletnega semestra je odpotoval v London za en dan, da bi se pogovoril s tajnikom. Ta mu je dal seznam sob, Filip pa si je najel stanovanje v zanemarjeni hiši, ki pa je imela

Verjetno najožjo ulico imajo v Herzogenaurachu (Nemčija), kjer še vedno stoji srednjeveški stolp. Stezica je tako tesna, da se odrasla pešca le s težavo srečata, otroški vozički pa morajo čakati, da pridejo na vrsto.

Virusi trahoma na sledi

Britanskim znanstvenikom je uspelo v Zahodni Afriki »ujeti« virus trahoma, ki ga zdaj umetno razmnožujejo v laboratoriju. To sporočilo je bilo nedavno objavljeno v biltenu britanskega sveta za medicinske raziskave.

Kakor je znano, je trahom najbolj razširjen v nerazvitih deželah, kjer primanjkuje vode in zato ljudje ne morejo živeti v skladu s pravili sodobne higiene. Po približnih podatkih je na svetu še kakih 400 milijonov žrtev te nevarne očesne bolezni, katere posledica je včasih popolna slepota.

Britanski znanstveniki so prenesli v laboratoriju vzgojene viruse v oči prostovoljca, ki je bil že prej okužen s to boleznijo. Tako bodo pridobili v laboratorijih cepivo proti tej bolezni, hkrati pa bodo preizkušali učinek antibiotikov in drugih terapevtskih sredstev na viruse trahoma.

SAMUEL SCOWILL

POT V NEZNANO

MIKI MUSTER

235. »Mrcina grda!« se je razhudila Peggy. Pograbila je dolgo palico in zamahnila proti mreži. »Pusti!« jo je svaril Hen. »To je strupen ptičji pajek. Zelo nevaren je!« Peggy pa se v svoji vnemi, da bi rešila drobnemu ptičku življenje, ni zmenila za svarilo. S prvim udarcem je razdrla mrežo in osvobodila malega ujetnika.

236. Še enkrat je zamahnila, da bi pobila pajka, toda pajek jo je prehitel. Odgnal se je kot žoga in skočil na dekličino levico. Peggy se je od studa stresla in zamahnila z roko, da je pajek padel na tla, preden jo je utegnil ugrizniti. V istem hipu ga je Hen zmečkal in zaskrbljeno vprašal: »Te je ugriznil?«

237. »Mislim, da me ni,« je dejala Peggy. Hen ji je skrbno pregledal roko. Olajšano si je oddahnil, ko ni zapazil ugriza. Samo nekaj rdečkastih pajkovih kocinic je obviselo na Peggyini roki. »Ušla si smrti!« je dejal deklici. »Če bi te ugriznil, te nobeno profesorjevo zdravilo ne bi moglo rešiti. Roka te bo bolela.«

Tuji jeziki na ameriških šolah

V ZDA POČASI NARAŠČA ZANIMANJE ZA GOVORICO DRUGIH NARODOV

Na splošno velja, da ima povprečni Anglež ali Američan le malo daru za učenje tujih jezikov, pravijo pa tudi, da Angleži in Američani ne kažejo posebnega zanimanja za tujo govorico. Po podatkih neke ameriške tiskovne agencije se le malo mladih Američanov uči tujih jezikov: »Še pred dvema letoma se je samo peščica univerzitetnih študentov učila ruščine, letošnjo jesen pa jih bo blizu tristo. Narašča tudi zanimanje za učenje drugih tujih jezikov, vendar ne tako občutno ...«

O učenju tujih jezikov so razpravljali tudi v ameriškem Kongresu. Republikanski senator Wiley iz Visconsina je rekel, da je že skrajni čas, da se Američani prilagodijo dejstvu, da živi na našem planetu nad 2.5 milijarde ljudi, med katerimi jih govori angleščino kot svojo materino govorico le 250 milijonov. Demokratski senator Neuberger iz Oregona je grajal ameriške veleposlanike v Pragi, Bukarešti, Seulu in Rangunu, češ da niti oni ne znajo jezika dežele, v kateri so akreditirani, in nobenega svetovnega jezika razen materinskega.

Ugotovili so, da imajo v zunanjem ministrstvu premalo prevajalcev in tolmačev. Po statističnih podatkih govori največ ameriških državljanov razen materinščine še francosko, špansko in nemško. Ta anketa ni zajela poljskega, italijanskega in švedskega jezika, ki ga govori precej priseljencev v ZDA.

Ameriško zunanje ministrstvo je nedavno ustanovilo poseben inštitut za učenje tujih jezikov. Direktor tega inštituta Lee Hamilton je dejal, da bodo predvsem zbujali zanimanje za tuje jezike, hkrati pa je opozoril bodoče slušatelje, naj si navzlic sodobnim metodam in modernim pripomočkom ne delajo utvar, da se bodo z lahkoto naučili tega ali onega tujega jezika.

Razvozlana skrivnost Črnega morja

Dolgo so menili, da je Črno morje sestavljeno iz dveh medsebojno ločenih plasti, najnovejše raziskave akademikov Knjipoviča in Bodjanickina pa kažejo, da je Črno morje enotna vodna masa, vendar v globini 200 m že ni več življenja. Nižje vodne plasti je zastrupil žveplovodik. To je posledica znatno višjega odstotka soli v globinah. V vrhnjih plasteh je mnogo rib. Po približnih podatkih živi v Črnem morju pol milijona delfinov, ki uničijo dnevno tri milijone kilogramov rib.

Drobiž od vsepovsod

ŽVEČILNI TOBAK

Statistika francoskega tobačnega monopola je ugotovila, da se je prvič po desetletjih zvišala potrošnja žvečilnega tobaka, ki so ga do nedavnega kupovali le še redki mornarji. Ugotovitev: na čedalje več delovnih mestih je kajenje prepovedano zato, ljudje žvečijo, in sicer zlasti iskalci nafte, rudarji itd.

KAKO NAJ VE?

Mrs. Brown je prišla šele zvečer domov. Vse popoldne je bila na šoferskem izpitu. »Ali si napravila izpit?« jo je vprašal mož. »Kako naj vem?« je odgovorila. »Strokovnjak še ni mogel povedati. Ko sem šla iz bolnišnice je bil še vedno v nezavesti.«

MEDNARODNA MATURITETNA SPRIČEVALA

Na tako imenovani evropski srednji šoli v Luxemburgu je dobilo maturitetna spričevala 24 mladih ljudi iz Nemčije, Francije, Belgije, Nizozemske, Italije in Avstrije. Posamezne države so priznale ta spričevala, ki naj bi prispevala k zbližanju evropske mladine raznih narodnosti.

NOVI ROBOT

V New Yorku so preiskusili nov računski stroj, ki obračunava plače 19.000 nameščencev newyorške občine. Stroj najprej izračuna brutto zaslužek, nato odšteje za vsakega posameznika prispevek za pokojnino, davke in druge dajatve ter nazadnje napiše nalog za izplačilo.

RASTLINE NAMESTO MLEKA

Nevin Scrimsou, direktor srednjeameriškega inštituta za prehrano, je izjavil na kongresu pediatrov v Montrealu, da so panamski strokovnjaki našli rastlinski nadomestek mleka. S tem bodo pomagali prebivalstvu nerazvitih področij, kjer je redno ali pa v presledkih lakota. Rastlinska tekočina je baje navzlic bogastvu proteinov zelo poceni.

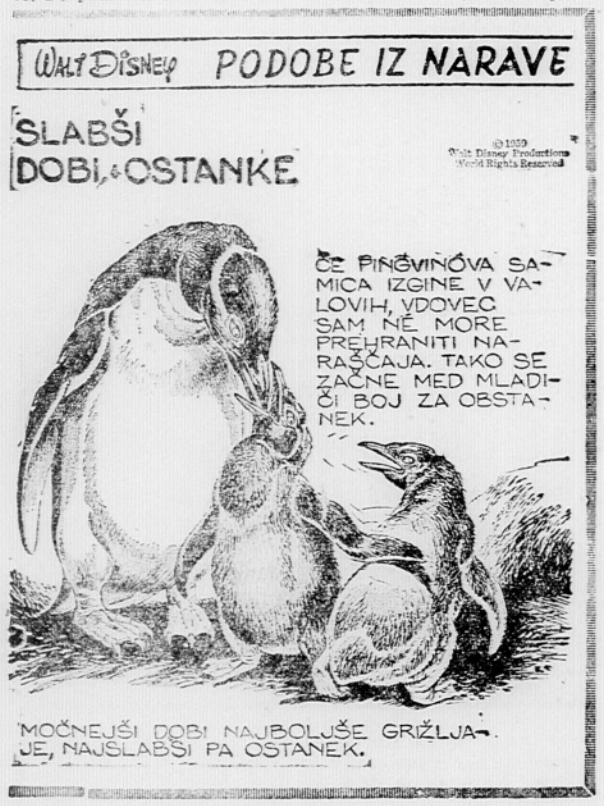

Sladoled in nafta

Prizorček, ki so ga opazovali radovedneži na glavnem kolodvoru v Milanu, bi sodil nemara v kak zabavni film režiserja Vittoria de Sice. Kmalu po prihodu vlaka iz Genove je bilo opaziti pri oknih bradate, s turbani pokrite glave. Bilo je spremstvo emirja El Katarja, ki je bil z 41 ljudmi — med drugim je imel s seboj 10 žena — na poti v Švico. Na oknih, za katerimi so sedele dame, so bile zavese zagrnjene. Ko je pripeljal mimo svoj voziček prodajalec sladoleda, se je emir nagnil skozi okno in naročil porcijo. Radovedneži so gledali, kako je s slastjo pospravil sladoled in potem nekaj naročil svojemu tajniku.

Ta je stopil iz vagona in prodajalcu sladoleda dopovedal, da želi njegov gospodar kupiti vso vsebino vozička za svoje dame. Hkrati mu je ponudil denar. Staremu prodajalcu je zaprlo sapo, dva iz bradatega spremstva sta poprijela in že je izginila vsebina iz vozička v damske oddelke. Nafta je plačala sladoled.

Študentje in cigarete

Med študenti harvardske univerze v ZDA so napravili anketo, da bi ugotovili nekatere fizične in psihične lastnosti kadilcev. Podatki so zanimivi: kadilci popijejo povprečno več alkohola in kave kot nekadilci, radi se ukvarjajo s športom, prav tako pa mnogo pogosteje menjujejo postelje.

V družini ima vedno kak potomec povečan krvni pritisk.

Častna diploma

za pazljive voznike

Spričo naglega naraščanja prometnih nezgod so v Angliji ustanovili pred tremi leti inštitut za voznike z namenom, da bi šoferje bolje usposobili za vožnjo na prometnih cestah, ker bi tako rešili mnogo človeških življenj.

Leta 1954 je dejal angleški minister za promet, da bi bilo treba uvesti za šoferje neke vrste častne diplome. Potem so ustanovili odbor, katerega člani so postali najbolj spretni šoferji in pa nekaj znanih osebnosti iz javnega življenja. Odbor naj bi proučil način in sredstva za uvedbo te častne diplome. Izbrali so posebna cestišča, v izpitni komisiji pa so zmagovalci raznih avtomobilskih dirk.

Sredi leta 1956 je začel inštitut sprejemati člane. Doslej se je prijavilo k izpitu 18.791 voznikov, uspešno pa ga je opravilo 10.892 najbolj spretnih šoferjev. Kdor ne uspe prvič, lahko poskusi drugič.

Čeprav se prijavlja k izpitu znatno več moških kakor žensk, je število lastnikov te diplome pri obeh spolih približno enako. Ženske so torej previdnejše. Zdaj šteje omenjeni inštitut okoli 11.500 članov.

Izpit traja po navadi dve uri. Tri četrtine tega časa so posvečene praktičnemu, zadnja pa teoretičnemu delu. Nekateri kandidati so živčni, zato imajo 20 minut časa za razmišljanje. Spet drugi so preveč zaverovani vase in že komaj čakajo, da bi pokazali, kaj znajo, vendar je njihov uspeh večinoma slabši kot pri onih iz prve skupine. Zanimivo je, da sedi med praktičnem delom izpita zraven kandidata član komisije, ki mu hkrati zastavlja vprašanja, da dobi predstavo o njegovi iznadljivosti in vestnosti na cesti.

Članstvo v inštitutu velja med britanskimi vozniki za čast, vendar je povprečni šofer šele nedavno spoznal, da so ti izpiti namenjeni prav njemu, ne pa vozniku z izjemnimi sposobnosti, ker je cilj te ustanove znižati število prometnih nesreč na cestah.

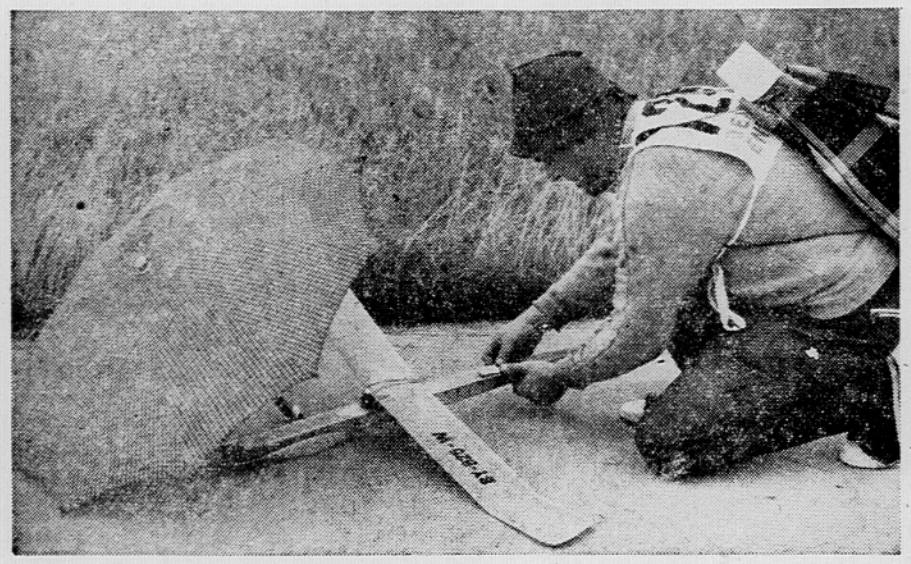

Model je treba spraviti pod marelo, da mu ne more do živega vroče sonce, ki bi mu brž ukrivilo tanka krila. Posnetek je iz Manchinga na Bavarskem, kjer je pred dnevi tekmovalo s svojimi svinčki 326 nemških letalskih modelarjev. Tale na sliki — Kavčičev Rifke — je na tekmovanju izenačil svoj evropski rekord, ki ga je postavil na Madžarskem.

Avtomatični projektor

V Angliji so izdelali aparat »projectomatic«, ki povsem nadomesti filmskega operaterja. Avtomat ugasi luči, razgrne zaveso pred platnom, sproži filmski trak v projektorju in po predstavi prižge luč ter se ustavi.

Prvih 75 tokijskih stražnikov je dobilo miniaturne radijske sprejemnike, s katerimi vzdržujejo zvezo s policijskim poveljstvom. Prijavo tega ali onega prekrška takoj po radiu posredujejo patruljam, ki so najbliže tistemu kraju. Baje bo v nekaj mesecih opremljena s takšnimi sprejemniki vsa tokijska policija. Aparati tehtajo le dobra dva kilograma in jih stražniki nosijo v posebnih torbicah, kot kaže posnetek.

PATRICK QUENTIN

Mamina kariera

35

Od sreče sem bil ves iz sebe. Konec koncev mi je bilo malo mar, koliko bo Ronnie plačal Denkerju. Prav tako je bilo vseeno, kdo je sunil Normo po stopnicah. Bilo mi je vseeno, katera evropska, azijska ali afriška osebnost je moj očim. Poglavitno je bilo, da se je mama rešila iz zagate.

»Mama!« sem vzkliknil ves navdušen. »Ti si zares edinstvena, nepremagljiva in nenadkriljiva!«

12

Tri dni pred mamino premiero je poslal Steve Adriano svoje letalo po nas. Peljali smo se v Las Vegas. Z nami se je peljala tudi obleka, ki so jo sešili mojstri pariške modne hiše Balmain, hkrati z obleko pa Cleonie, simpatična črnka, ki bi morala paziti le na to krojaško mojstrovino.

Reklama, ki jo je Steve Adriano organiziral pred našo premiero, je bila malone fantastična. Občinstvo je postajalo histerično. V južni Kaliforniji ni bilo vsaj malo znane osebnosti, ki se ne bi borila z rokami in nogami, samo da bi si zagotovila vstopnice za premiero.

Ko smo prispeli na letališče, so nas obdali časopisni poročevalci, fotografi in vsi drugi, ki se zberejo, kadar se zgodi kaj zelo važnega. Prerinili smo se skozi množico, zlezli v tri limuzine in se peljali po glavni ulici Las Vegasa.

Hotel »Sahara« je desetkrat večji kot največja poslopja v tem mestu. Zraven njega je stala velika piramida iz plastične snovi, vsa v neonski luči. Na njej je bilo zapisano z velikimi črkami: » V soboto »ANNY ROOD IN NJENA DRUŽINA«.

Obšli smo hotel, zavili mimo velikega plavalnega bazena in se ustavili pred razkošno hišo v španskem slogu tik na robu puščave. To hišo nam je Steve Adriano namenil za stanovanje.

Ko smo zlezli iz avtomobilov, nas je obkrožilo nekaj ducatov slug in sobaric, ki jim je ukazoval direktor. Steve Adriano ni imel v Las Vegasu uradno ničesar, v resnici pa ...

Zadostovalo je, da je mama vprašala direktorja, kako se počuti »dragi Steve«, pa se je začela vsa služinčad vrteti okoli nas še bolj vneto kot poprej. Direktor se je priklanjal do tal. V sobe so nam prinesli velikanske šopke cvetja, mamina soba pa je bila tako polna cvetlic in košar, da je bila še najbolj podobna cvetličarni.

Gino je povedal mnenje vseh nas, ko je dejal:

»Le koliko denarja izgubijo ljudje na ruleti v tem mestu, če nam lahko prijatelj Steve pripravi tako razkošen sprejem!«

Upal sem, da bomo imeli pred premiero vsaj malo miru, pa sem se zmotil. Kar naprej so peli telefoni, druga za drugo so se javljale vse vidne hollywoodske osebnosti.

»Draga Anny,« so prosili, »priskrbi nam vstopnico! Strašno bo, če ne bomo mogli prisostvovati tvojemu zmagoslavju in ti ploskati. Stolček, Anny, samo skromen stolček!«

Prav tako so nas napadli časopisni poročevalci iz Las Vegasa, nato pa še drugi. »Life« je poslal posebno skupino. »Life« po navadi objavlja velike ilustrirane reportaže pred dogodkom samim, da tako prehiti druge. Zaradi teh ljudi smo morali v dvorani »Mona Lisa« izvesti ves program. To improvizirano predstavo smo končali ob šestih, potem pa smo morali takoj iz dvorane, ker okrog sedmih začno prihajati gostje na večerjo. Mama je sprožila pravcato senzacijo, ko je šla skozi igralnico, potem pa smo šli vsak v svojo sobo.

Na srečo pa ni bila zadovoljna samo ona. Gledalci so postajali čedalje glasnejši. Slišali smo smeh, kdaj pa kdaj je kdo zaploskal. Razpoloženje občinstva je naraščalo. Ko je stopila na oder mama, so začeli burno ploskati, čeprav ni storila ničesar. Z njo je seveda priplavalo tistih dve sto kilometrov rožnatega traku. Ko se je pokazala, je imelo občinstvo oči le še zanjo.

Drug za drugim smo smuknili za kulise, mama je ostala na odru. Ubrala je svojo prvo pesem. Priznam, moja mama ima glas hripave srake, vendar je to glas najmikavnejše srake, odkar so ti tiči na svetu. Občinstvo je bilo, kakor da bi ga kdo hipnotiziral. Dokler je pela, so gledalci pobožno molčali, ko je utihnila, pa ni bilo ploskanju ne konca ne kraja.

Mama je zapela drugo pesmico in začela plesati. S tistimi kilometri rožnatega traku je delala pravo čudo. Potem je posnemala zvezde s filmskega platna. Z vsem telesom se je premikala. Nato je zacvilila kot Edith Piaf in spet zaplesala. Občinstvo ji je ploskalo bolj in bolj.

Zdelo se mi je, da sanjam, vendar to niso več bile strašne, temveč vesele, prijetne sanje. Počasi smo se vračali na oder. Sledil je skupen prizor, ki je bil osrednja točka večerne prireditve. Mama in striček Hans sta zajodlala, potem pa je mama ostala sama. Ko je bilo konec, so gledalci histerično ploskali.

Vse zvezde hollywoodskega filmskega sveta so pohitele v mamino garderobo.

»Krasno!« sem pomislil. »Mama je osvojila občinstvo. Zdaj je spet slavna.«

Križanka

VODORAVNO: 1. ime filmske igralke Bergman, 7. slovenski kipar, ki deluje v Beogradu, 9. naš polotok, 10. pogost del škotskih imen, ki pomeni »sin«, 12. zvišana glasbena nota, 13. časomeri, 14. železov oksid, 15. zemljišče, 17. glasbeni izraz za oživljeno, razgibano podajanje, 20. razteleševalec.

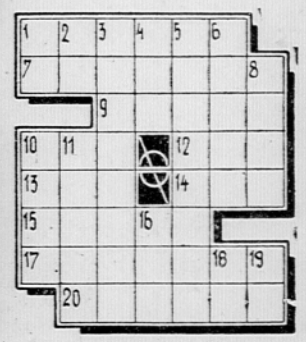

NAVPIČNO: 1. okrajšava za »idem« (isto), 2. medmet, 3. stranski produkt pri izdelovanju mila (uporablja se v kozmetiki in drugod), 4. zver iz rodu mačk, 5. zavod z vso oskrbo za učence, 6. staroperzijski kralj, 8. pleme, 10. kraj ob Dravi, 11. prizorišče v cirkusu, 16. žensko ime, 18. kazalni zaimek, 19. znamka italijanskih težkih avtomobilov.

REŠITEV ZADNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. NUK, 4. eks, 7. obrtnik, 9. RR, 10. rani, 11. Va, 12. Akka, 13. Enej, 15. Ag, 16. šola, 17. NR, 18. Ksenija, 20. ata, 21. gem.

Proletarci vseh dežel, združite se!

Ljubljana, sreda, 12. avgusta 1959 ● Leto L., štev. 101 ● Cena 10 din

DELO

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 4. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA SLOVENIJE, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK RUDI JANHUBA

ODGOVORNI UREDNIK IVAN ŠINKOVEC

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

DOBRE PERSPEKTIVE

za gospodarsko sodelovanje z Bolivijo

Jugoslovanska misija dobre volje je zaključila svoj obisk v Boliviji

LA PAZ, 11. avg. (Tanjug). Jugoslovanska misija dobre volje je danes zaključila svoj obisk v Boliviji. Pred odhodom misije v Urugvaj je njen voditelj Vlado Popović položil venec na spomenik velikemu nacionalnemu revolucionarju Simonu Bolivarju.

V čast jugoslovanski misiji dobre volje je bivši predsednik bolivijske republike in voditelj vladajočega nacionalnega revolucionarnega gibanja Paz Estensoro priredil sinoči sprejem, na katerem so bili tudi predsednik senata Lata, predsednik predstavniškega doma Ovando, poslanci in drugi predstavniki političnega življenja Bolivije.

Predsednika senata in parlamenta Plata in Ovando sta izrazila pripravljenost bolivijskega kongresa, da pošlje svojo delegacijo v Jugoslavijo.

Zasebni sprejem na čast jugoslovanski misiji je priredila v svojem domu tudi jugoslovanska kolonija v La Pazu.

Predsednik društva jugoslovanskih izseljencev Domič je pozdravil člane jugoslovanske misije in jim zaželel uspeh pri delu za zboljšanje sodelovanja med Jugoslavijo in Bolivijo.

Vodja misije Vlado Popović se je v svojem odgovoru zahvalil za pomoč jugoslovanskih izseljencev v Boliviji novi Jugoslaviji med vojno in po njenj ter je pozval izseljence, naj ustvarjajo most v razvijanju prijateljstva med Bolivijo in Jugoslavijo.

Člani jugoslovanske misije dobre volje so bili danes v bolivijskem gospodarskem ministrstvu in so imeli z ministrom Ramosom in drugimi visokimi gospodarskimi funkcionarji plodne razgovore o gospodarskem sodelovanju in o možnosti, da bi se zboljšalo.

Minister Ramos in ostali bolivijski predstavniki so izrazili željo po večji trgovinski izmenjavi in tehničnem sodelovanju Bolivije z Jugoslavijo. Na podlagi teh razgovorov bosta obe strani sestavili konkretne načrte o gospodarskem sodelovanju. Bolivijski predstavniki so izrazili željo, da bi navezali tesnejše stike z jugoslovanskimi gospodarskimi ustanovami in poslali v Jugoslavijo svoje delegacije.

Člani jugoslovanske misije so se sestali s predstavniki trgovinske zbornice in obiskali svet za agrarno reformo. Predsednik tega sveta in predsednik zadružnega gibanja sta se zanimala za razvoj zadružništva v Jugoslaviji in izrazila željo po večjem sodelovanju med jugoslovanskimi in bolivijskimi zadružniki.

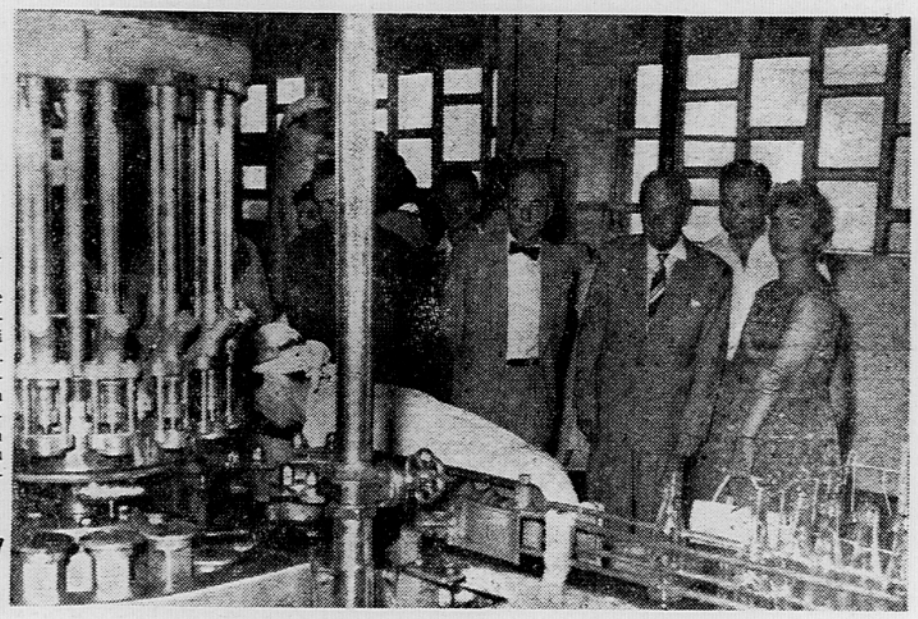

Že drugi dan, odkar je pri nas, je pokazal predsednik ljudskega odbora poljskega glavnega mesta Varšave Zigmund Dworakowsky, veliko zanimanje za napredek našega gospodarstva in komunalnih naprav. Včeraj dopoldne si je ogledal beograjsko hladilnico, kjer so mu obrazložili tudi njeno obratovanje in upravljanje

Etiopski cesar Haile Selasie I bo prispel v Jugoslavijo 15. avgusta

BEOGRAD, 11. avg. (Tanjug). Etiopski cesar Haile Selasie I., ki se bo na povabilo predsednika republike Josipa Broza Tita mudil 10 dni na obisku v naši deželi, bo prispel v Jugoslavijo 15. avgusta. Cesar Haile Selasie, ki mu bodo izkazali vse časti, bo obiskal ljudski republiki Hrvatsko in Slovenijo.

Cesarja Haile Selasija bodo spremljali njegova vnukinja princesa Aida Desta, viceguverner pokrajine Šoa Ras Mesfin Seleši, dvorni minister Tsahahi Tezas Tafara Vork Kidane Vold, načelnik posebnega štaba generalmajor Munugeta Buli, cesarjev pribočnik polkovnik Debebe Hailemaria in osebni tajnik Ato Ketema Ifru. Med obiskom bo etiopskega cesarja spremljal tudi etiopski veleposlanik v Jugoslaviji Dajazmač Amha Abera.

Zigmund Dworakowsky o beograjskih komunalnih napravah

Beograd, 11. avg. V okviru obiska v našem glavnem mestu si je predsednik prezidija Ljudskega odbora Varšave Zigmund Dworakowsky danes dopoldne ogledal beograjsko hladilnico in novo tržnico. Zanimal se je zlasti za obratovanje hladilnice, v kateri doseže temperatura — 40°, za način poslovanja, za njene zmogljivosti in za možnosti, da spravijo v njej sadje in sočivje čez zimo. Po njegovem mnenju je hladilnica zelo koristna naprava, ki na sodoben način ureja preskrbo Beograjčanov čez zimo.

Predsednik Dworakowsky se je seznanil tudi z načrtom izgradnje desnega brega Donave v prihodnjih desetih letih. Potem si je ogledal tržnico na veliko in dela ob gradnji pančevskega mostu.

Resen položaj v Laosu

MOSKVA, 11. avgusta. Svetnik veleposlanistva DR Vietnama je danes na tiskovni konferenci označil položaj v Laosu za »zelo resen«. Pripomnil je, da nevarne in napete razmere v Laosu in na njegovih mejah hudo ogrožajo mir v tem delu sveta.

Novinarji so se na tej tiskovni konferenci seznanili z nekaterimi novimi dokumenti vlade DR Vietnama, v katerih obtožuje ZDA, da se »vmešavajo v notranje zadeve Laosa, kršijo ženevske sporazume, spreminjajo Laos v ameriško vojaško oporišč in ga skušajo spraviti v SEATO z namenom, da bi v Indokini in jugovzhodni Aziji zanetili novo vojno«.

Vlada DR Vietnama obtožuje »ameriške imperialiste«, da hočejo s krepitvijo svojega vojaštva v Laosu in s tem, da prevzemajo poveljstvo nad laoško vojsko, zatreti osvobodilno gibanje laoškega naroda in »pripraviti novo vojno proti socialističnim deželam jugovzhodne Azije, to je DR Vietnamu in LR Katajski.«

V zadnjem mesecu dni je bila to že druga tiskovna konferenca veleposlaništev DR Vietnama v Moskvi v zvezi z dogodki v Laosu.

Ž. Božič (»Borba«)

Delegacija kulturnih delavcev ZAR v Ljubljani

Ljubljana, 11. avg. — Danes zvečer je prispela iz Zagreba v Ljubljano šestčlanska delegacija kulturnih delavcev iz Združene arabske republike. Vodi jo član ministrstva za kulturo dr. Moneim. Člane delegacije so v Ljubljani pozdravili predstavniki Sveta za kulturo LRS.

REZULTATI ANKETE ZADRUŽNE ZVEZE V VOJVODINI

Uspeh kooperacije

Ob letošnji žetvi je znašal čisti dohodek zadruge povprečno nad 42 %, čisti dohodek zasebnih kmetovalcev pa nad 35 %

Beograd, 11. avg. Nedavna anketa Zadružne zveze v Vojvodini je prinesla prve letošnje podatke o pridelovalni ceni, rentabilnosti in višini investicij v pridelovanju italijanskih vrst pšenice v kooperaciji kmetijskih zadrug z zasebnimi kmetovalci. Čeprav so podatki predhodni in ne zajemajo vseh zadrug v Vojvodini, so vendar zelo dragoceni, ker je to edino gospodarsko pomagalo za bližnjo jesensko setev, ko naj bi posejali mnogo več italijanskih vrst pšenice, kakor lani.

V kooperacijskem pridelovanju pšenice je sodelovalo letos mnogo kmetovalcev in sodelovanje je imelo več oblik. V glavnem lahko te kooperacijske odnose razdelimo v dve skupini: kooperacija, kjer razdele pridelek skladno z investicijami in tako imenovana nižja oblika sodelovanja (kontrahiranje), »na tretjino« itd.

Rzpoložljivi podatki, ki se nanašajo na 43 kmetijskih zadrug, pričajo, da so bili uspehi v kooperaciji, kjer so razdelili pridelek na podlagi investicij, večji kakor prejšnja leta. Dohodek je bil v tem primeru ugodnejši za zadrugo in za vključene zasebne kmete. Pri povprečnih donosih 41.5 metrskih stotov je imela zadruga 16.457 din dohodka na ha. Skupni dohodek zadruge je znašal 67.274 din, stroški pa 50.817 din na hektar. Važno je poudariti, da se je dohodek zadruge formiral večidel v samem pridelovanju, manj pa v prometu (kar v prejšnjih letih ni bilo tako). V skupnem dohodku je odpadlo na pridelovanje 54.5%, na promet pa 44.5%.

Tako doseženi dohodek omogoča zadrugam, da dobe na vsakih 100 vloženih din 142.4 din kosmatega ali 42.4 din čistega dohodka. V primerjavi s prejšnjimi leti se je dohodek znatno povečal zlasti pri zadrugah v odnosu do naložb.

Podobni so obračuni za zasebne kmetovalce. — Le-ti so imeli 59.928 din dohodka na hektar, njihove investicije (skupaj z rento) pa so znašale 44.313 din, tako da znaša njihov čisti dohodek 15.615 din. Na 100 din so torej kmetovalci imeli 135.02 din kosmatega ali 35.2 din čistega dohodka.

Na podlagi teh računov lahko sklepamo, da sodelujejo kmetijske zadruge v skupnih investicijah s 53.4%, zasebni kmetovalci, povezani z njimi v kooperaciji z zadrugami, pa 46.6%. Pri razdelitvi dohodka se odnos spremeni. Zadruge sodelujejo z 51,3%, zasebnik pa z 49.7%. Pri dohodku je torej odnos razdelitve za zasebne kmete ugodnejši kakor za zadruge.

Pri drugih oblikah kooperacije sta sestava stroškov in razdelitev dohodka skoraj enaki, kakor pri tej vrsti sodelovanja.

Ti podatki pričajo, da so v rentabilnejšem poslovanju pri kooperaciji precej napredovali. V mnogih zadrugah so nastale lani zlasti pri tako imenovanih višjih oblikah zgube, odnosno razdelitev dohodka je šla bolj v korist zasebnih kmetovalcev. Letos so prinesle vse oblike kooperacije, razen nekaterih, zadrugam akumulacijo. K temu je razen velikih donosov vsekakor pripomoglo tudi to, da so se kmetijske zadruge pravilneje postavile v gospodarskih odnosih, ko so se odločile za sodelovanje z zasebnimi kmetovalci.

Če pa nadalje pogledamo razpoložljive podatke iz te ankete, pridemo do nekaterih drugih ugotovitev. Stroški pridelovanja so bili pri tem načinu dela nestabilni. To lahko vidimo tudi iz razpoložljivih podatkov, ki pričajo, da je znašala vrednost donosa pšenice n. pr. v kmetijski zadrugi Omoljici, 14.49 din, v zadrugi Idjoš pa 31.74 din na kg. Razlika med tema dvema zadrugama je znašala torej nad 100%.

V Vojvodini bodo letos zajeli s kooperacijo pridelovanje italijanskih vrst pšenice približno na 100.000 ha. Na to obsežno delo se že pripravljajo.

Podpredsednik Kardelj sprejel delegacijo socialistične stranke Burme

Brioni, 11. avg. (Tanjug) — Podpredsednik zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj je včeraj na Brionih sprejel člane delegacije socialistične stranke Burme U Co Njena, U Hla Aunga in U Ci Njuna ter se z njimi prisrčno razgovarjal.

Nasprotja ameriških držav

Na konferenci v Santiagu bodo govorili o političnih razmerah na področju Karibskega morja in o uveljavljanju predstavniške demokracije

NEW YORK, 11. avg. (Tanjug). V prestolnici Čila se bo jutri začela peta konferenca 20 držav Latinske Amerike in ZDA, na kateri bodo prvikrat po letu 1940, ko je bila ustanovljena organizacija ameriških držav, razpravljali o medsebojnih odnosih njenih članic. Konferenci pripisujejo izreden pomen glede na to, da sta na dnevnem redu dve kočljivi vprašanji: politične razmere na področju Karibskega morja in uveljavljanje predstavniške demokracije.

Pobudniki za sklicanje konference — ZDA, Brazilija, Peru in Urugvaj — so skušali doseči, da bi se debata omejila na prvo vprašanje, ki zadeva intervencijo proti diktatorskemu režimu Trujilla v Dominikanski republiki.

Na zahtevo Venezuele, Kube in Argentine, ki so zaradi sodelovanja Trujilla z bivšim diktatorjem Batisto in Peronom prekinile diplomatske odnose z Dominikansko republiko, se bo vsebina razgovorov razširila tudi na bistvo parlamentarnega reda. Zato po splošni oceni pričakujejo, da bo prišlo do nasprotij in da sestanek ne bo minil v znamenju soglasja, kakor je bil primer s prejšnjimi.

Po dosedanjih informacijah bo debata tekla o dveh predlogih resolucij. Pobudniki za sklicanje konference nameravajo predlagati resolucijo, ki naj bi potrdila načelo neintervencije in vzpostavila poseben organizem, ki bi obravnaval podobne spore, do kakršnih je nedavno prišlo zaradi dozdevnega vmešavanja v notranje zadeve Dominikanske republike, Nikaragve in Paname. Delegacije Kube, Venezuele in drugih dežel pa imajo namen predložiti resolucijo, ki obsoja diktatorske režime v Latinski Ameriki nasploh, zlasti pa še v Dominikanski republiki. Da bi ne prišlo do razcepa, je začel brazilski zunanji minister Lafer posvetovanja o splošno sprejemljivi formuli, ki bi vsebovala načelo neintervencije, hkrati pa poudarila potrebo, da se v državah Latinske Amerike uvedejo parlamentarni režimi in spoštujejo človeške pravice.

Sklicatelji konference, zlasti pa ZDA, se na vso moč trudijo, da bi ne prišlo do razcepa, oziroma da bi sklepe konference sprejeli soglasno, kar pa je zaenkrat še docela negotovo.

Sredi turistične sezone se gostje iz tujine radi ustavljajo ob Robbovem vodnjaku v Ljubljani. Na sliki: švedska turistka bo imela kaj spomin na naše mesto

»Podatki so izmišljeni«

V Parizu so uradno demantirali pisanje britanskega tiska, da so nemški znanstveniki sodelovali v pripravah za poskusno eksplozijo francoske atomske bombe

Pariz, 11. avg. (Tanjug). V Parizu so nocoj uradno demantirali vesti britanskega tiska, da so nemški znanstveniki in strokovnjaki sodelovali v pripravah na poskusno eksplozijo francoske atomske bombe.

Londonski »Daily Herald« je danes objavil vest o tem sodelovanju in pri tem poudaril, da je »naglo napredovanje del v zvezi s proizvodnjo francoske atomske bombe omogočeno spričo sodelovanja večjega števila nemških strokovnjakov, med njimi tudi nekaterih, ki so se ukvarjali z jedrskimi raziskavami tudi za Hitlerja. List tudi piše, da je Zahodna Nemčija razen tega pomagala z znatnimi finančnimi sredstvi, prizadevajoč si, da bi tudi sama prišla v »atomski klub«, čeprav ji je to prepovedano po pariških sporazumih.

»Vsi ti podatki so povsem izmišljeni,« je izjavil predstavnik francoske vlade. Dejal je, da sodijo te vesti v okvir »nelojalne kampanje«, katere cilj je, pritisniti na Francijo, da bi se odpovedala proizvodnji atomske bombe. Ta načrt pa je eden bistvenih v vladnem programu o »veličini Francije« in »svetovni vlogi« Pete republike.

Vladni demanti so v krogih zahodnih diplomatov v Parizu sprejeli zelo hladno. Poudarjajo namreč, da je podatke britanskega lista zares težko preveriti, da pa jih mora francoska vlada, tudi če držijo, očitno demantirati že zaradi vtisa na francosko javnost. Poudarjajo pa, da je sodelovanje med Francijo in Zahodno Nemčijo na jedrskem področju vsekakor zelo razvito in četudi obe deželi ne sodelujeta pri neposredni proizvodnji atomskih bomb, vsekakor že sodelujeta v splošnih znanstvenih raziskavah. Že lani je bil v okolici Strassbourga ustanovljen francosko-zahodnonemški atomski center, katerega raziskovalna dela večinoma finansira bonnska vlada. Zelo tesno sodelujeta Francija in Zahodna Nemčija — kakor so svojčas tudi uradno objavili — tudi pri projektiranju in proizvodnji raket na srednjo daljavo, katerih oporišča za preizkušanje so prav v Sahari poleg francoskih atomskih oporišč.

Bonn demantira sodelovanje pri izdelavi francoske atomske bombe

Bonn, 11. avg. (Reuter). Predstavnik zahodnonemškega zunanjega ministrstva je danes demantiral vesti britanskega tiska, da je Zahodna Nemčija sodelovala pri izdelavi francoske atomske bombe. Poudaril je, da zahodnonemški strokovnjaki niso sodelovali ne pri konstrukciji ne pri izdelavi francoske atomske bombe.

Pravilna usmeritev

bo potrošniškim svetom omogočila uspešno opravljanje njih dejanskih nalog

Beograd, 11. avg. Načrt nove uredbe o potrošniških svetih, ki je že izdelan, bodo brzkone obravnavali že na eni izmed prvih prihodnjih sej Zveznega izvršnega sveta v septembru.

Po načrtu nove uredbe naj bi potrošniške svete ustanavljali predvsem pri stanovanjskih skupnostih, zlasti za posamezna trgovinska in gostinska podjetja. Njihova glavna naloga naj bi bila pospeševanje trgovine in gostinstva. Po določbah nove uredbe naj bi postali potrošniški sveti organi, po katerih bi skupnost nadzirala poslovanje trgovine in gostinstva **ter jima nudila pomoč.**

Nova uredba je posledica analize dosedanjega delovanja potrošniških svetov. Ugotovili so namreč, da v praktičnem življenju potrošniški sveti niso opravili tiste naloge, ki jim je bila namenjena. Vzroki so bili predvsem v tem, da so se potrošniški sveti doslej pogosto vmešali v izključno pristojnost organov samoupravljanja trgovskih in gostinskih podjetij (v razdeljevanje sredstev za investicije, v ravnanje z osnovnimi sredstvi in celo v uporabo rezervnih skladov). Namesto da bi sodelovali z organi upravljanja, so se postavili v položaj druge stranke.

V DANAŠNJI ŠTEVILKI

Str. 2 – Dva ukrepa, da bo več mesa
Str. 3 – Naraščanje proizvodnje žit
Str. 4 – Upor industrijcev v Avstriji
Str. 5 – Mednarodni gospodarski komentar – O perspektivah trgovine med ZDA in ZSSR
Str. 6 – Ulica šol in univerz v Zagrebu – Ribiški kotiček
Str. 7 – Novo stanovanjsko naselje v Kopru
Str. 8 – Med množičnostjo tudi kvaliteta

VREME

Stanje 11. avgusta: Greben visokega zračnega pritiska, ki se je še dopoldne zadrževalo nad Alpami, je močno oslabel

Napoved za sredo: Ponoči nekaj krajevnih neviht, nato pretežno sončno vreme z zmerno oblačnostjo. Popoldne v alpskem svetu krajevne nevihte. Temperature ponoči med 12 in 16, v Primorju 19, najvišje dnevne do 19, stopinj Celzija.

PRED OBISKOM PREDSEDNIKA EISENHOWERJA V BONNU

O čem se bodo razgovarjali?

DOPIS IZ BONNA

Bonn, 11. avg. — Tehničnim podrobnostim bližnjega Eisenhowerjevega obiska v Bonnu prisojajo tu tako velik pomen, da govore o njih že kot o stvareh docela politične narave. V bistvu gre za to, da bi kratkotrajni obisk ameriškega predsednika v zahodnonemški prestolnici organizirali tako, da bi šlo v izgubo čim manj časa in bi bilo Adenauerju omogočeno, da bi imel čim daljše razgovore s svojim gostom, vse to pa naj bi domači javnosti vzbudilo ustrezen vtis, potreben zato, da bi zrastel Adenauerjev osebni ugled, ki se je, sodeč po nekaterih anketah, začel v zadnjem času majati.

Pri vsem tem je Bonn prav malo prikladen za sprejemanje obiskov. Kakor so danes povedali na sestanku z novinarji, ne vedo še niti tega, kje in kako bo lahko pristalo reakcijsko letalo z uglednim gostom. Na majhnem bonnskem letališču ne bo moglo pristati. Najbližje veliko letališče je v precej oddaljenem Frankfurtu, kar pomeni, da bi potovanje z avtomobili iz Frankfurta v Bonn in nazaj terjalo najmanj polovico časa, ki ga namerava Eisenhower prebiti v Zahodni Nemčiji. Ena izmed možnosti bi bila, kakor pravijo, da bi reakcijsko letalo z Eisenhowerjem pristalo na londonskem letališču, od koder bi ameriški predsednik s kakim lažjim letalom odletel v Bonn. To pa bi še bolj okrnilo zunanji videz tega obiska, ki je že tako označen kot neuradni in si zdaj prizadevajo, da bi ga povzdignili s poudarjanjem, da bo Bonn vsaj prva postaja na Eisenhowerjevi turneji po Zahodni Evropi.

Tem protokolarno-tehničnim težavam pridružujejo bonnski politični krogi zdaj tudi ugibanje o dejanski vsebini razgovorov med Eisenhowerjem in Adenauerjem. Najvažnejše vprašanje zanje je: kdo bo imel predvsem komu kaj povedati. Današnji vladni bilten pušča to vprašanje odprto in trdi, da je najbolj važen pomen Eisenhowerjevega obiska v tem, da je z njim priznano Zahodni Nemčiji ustrezno mesto v zahodnem bloku ter da so s tem obiskom ovržene vse verzije o morebitni nevarnosti, da bi ostala Zahodna Nemčija spričo boljšega vzdušja med Vzhodom in Zahodom osamljena. Na koncu pa vendar povzemajo zaključek iz običajnega zahodnonemškega diplomatskega arzenala, da bo Adenauerjeva vlada prispevala k zboljšanju mednarodnega vzdušja samo pod pogojem, da bodo »zagotovljeni zahodni varnostni interesi in osnovna načela združene Nemčije«.

Zahodnonemški časniki pa dvomijo, da bo ta obisk pomenil kaj več kot splošno izmenjavo mnenj, pri čemer zlasti opozarjajo na kratkotrajnost obiska. Pri tem posebej upoštevajo dejstvo, da sta te dni odšla na letni oddih kancler Adenauer kot tudi zunanji minister von Brentano, iz česar sklepajo, da bonnska vlada ne namerava Eisenhowerjevega obiska izkoristiti zato, da bi začela kako novo akcijo v zvezi z nemškim vprašanjem. Sicer pa sodijo, da povzroča Adenauerju trenutno mnogo hujše preglavice skrb, da razgovori med Eisenhowerjem in Hruščevom ne bi bili uvod v tako zastavljena pogajanja o razorožitvi, katerih prvi rezultat bi bil nekakšen sporazum o opustitvi atomskega oboroževanja na sedanji ravni, torej tudi zahodnonemškega,, ki je še v teku. V zvezi s tem je že zdaj slišati stare teze, da bi vključitev Zahodne Nemčije v morebitno brezatomsko cono v Evropi »zapečatila razdelitev Nemčije«.

V Bonnu so danes sicer uradno demantirali, da bi bila Zahodna Nemčija kakorkoli soudeležena v francoskih pripravah na proizvodnji atomske bombe. S tem so odgovorili na trditve nekaterih britanskih listov, ki so pisali, da se zvezna republika na tihem pripravlja na vstop v »atomski klub«.

Neugodni komentarji, ki jih je v britanskem tisku sprožila vest o Eisenhowerjevem obisku v Bonnu, so zahodnonemške uradne kroge precej vznemirili. Gre namreč za to, kako spričo takšnega razpoloženja britanske javnosti sploh pripraviti napovedano Adenauerjevo potovanje v London. Na današnjem sestanku z novinarji v Bonnu so navedli, da bi lahko Adenauer obiskal London »pozno jeseni« kakor tudi, da je to odvisno od tega, kdaj bodo parlamentarne volitve v Veliki Britaniji. Nastal je vtis, da se sam kancler Adenauer, ki ga čaka naloga, da s svojim obiskom popravi tisto, kar je svoj čas »prispeval« k poslabšanju odnosov med obema deželama, zaveda, da Macmillanovi vladi pred volitvami ne bi bil ravno dobrodošel. V Bonnu trenutno še gojijo upanje, da bi bile britanske volitve odložene, nakar ne bi bilo več tako važno, kdaj bo kancler odrinil čez La Manche.

Na posebni tiskovni konferenci je bila danes prirejena svojevrstna »revija« nove bojne uniforme za vojake zahodnonemške vojske. Nova zelenosiva uniforma je podobna nemški uniformi iz zadnje vojne, k njej pa spada še nepremočljiva vrhnja bluza in plašč. Čelada je podobna ameriški.

Dva vojaka sta v vlogi »manekenov« v polni vojaški opremi paradirala pred novinarji. Prvi vojak, pripadnik pehote, je bil oborožen s strojnico, dvema ročnima bombama in dvema bazukama. Skupna teža opreme je znašala 32 kg, brez nahrbtnika z dodatnimi 12 kilogrami. Drugi vojak, tankist, je imel na glavi čepico, podobno kot jih nosijo francoski padalci. Kakor so objavili, bo v poldrugem letu vsa zahodnonemška vojska v novih uniformah.

Hkrati so objavili tudi poročilo o rezultatih pregledov nabornih komisij, po katerih je bilo od 600.000 pregledanih okrog 90 odstotkov sposobnih za vojaško službo. V kratkem bodo šli na nabor tudi obveznik letnika 1922. Vpoklic tega letnika je svoj čas sprožil precej kritike v javnosti, ker sodijo, da je bil prav ta letnik, v drugi svetovni vojni najbolj razredčen.

Tukajšnji listi posvečajo veliko pozornost tem rezultatom nabornih komisij. To njihovo pozornost povezujejo z vztrajnimi prizadevanji, da bi v zvezi z bližnjim Eisenhowerjevim obiskom v Bonnu čimbolj poudarili pomen zvezne republike za atlantsko zvezo.

M. Bajec (»Borba«)

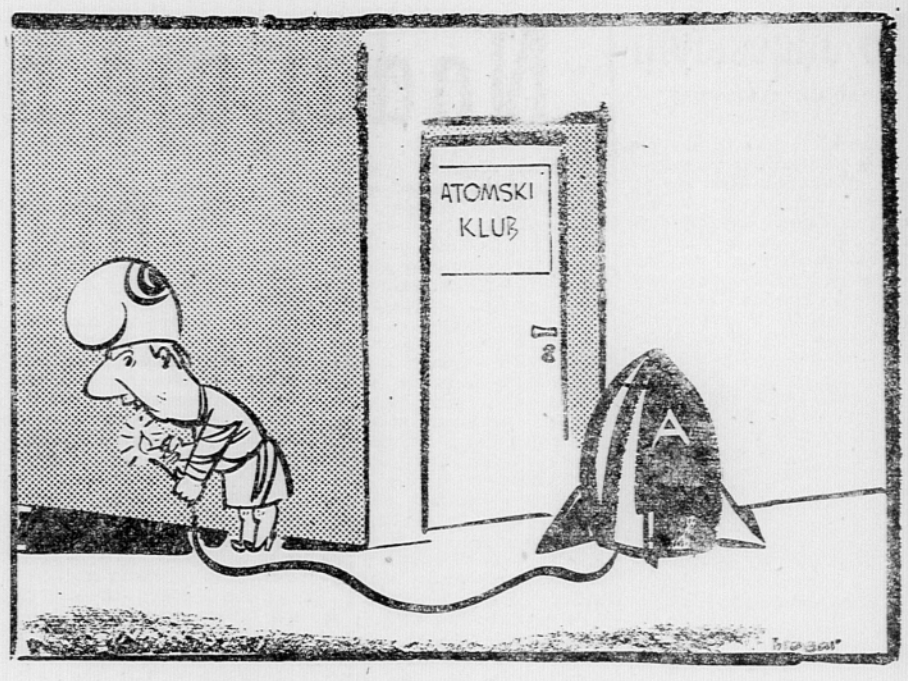

— NI VRAG, DA SE BODO VRATA VDALA...

KRIZA AVSTRIJSKE LJUDSKE STRANKE

Upor industrijcev

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

Dunaj, 11. avg. — Kriza avstrijske Ljudske stranke (ÖVP) se je v zadnjih dneh nenadoma spet zaostrila. Že med koalicijskimi razgovori za sestavo novega kabineta, se je pokazalo, da so nasprotja med posameznimi strankinimi frakcijami — frakcijo industrijcev, kmetov in krščanskih socialistov — že tako močna, da lahko ogrožajo obstoj stranke in čez noč spremene njeno osnovno politično linijo.

V junijskih dneh letošnjega leta je večkrat kazalo, da bo predsednik stranke in kancler Raab moral dokončno zapustiti svoje mesto in ga prepustili eksponentom ene ali druge skupine. Njegova odločitev, da žrtvuje svojega finančnega ministra in tako reši primat Ljudske stranke, je naletela predvsem med industrijci na prav tako oster odpor, kot njegov namen, da stopi v opozicijo in prepusti socialistom celotno vlado. Vsesplošno pomirjenje, ki je nastopilo po odločnem državniškem posegu predsednika republike dr. Schärfa v vladno krizo, je bilo zelo varljivega značaja. Tik pred parlamentarnimi počitnicami je Avstrija sicer končno dobila spet svojo vlado in je kazalo, da sta bili res obe strani zadovoljni z razmerjem 6:6 v personalni razdelitvi ministrskih portfeljev. Toda medtem ko so socialisti odnesli zdravo kožo iz koalicijskega prepira in nastopajo pod Pittermanovim vodstvom še bolj enotno kot doslej, vlada v centrali Ljudske stranke na dunajski Kärntnerstrasse prava anarhija in divja hud in odločilen frakcijski boj.

Najbolj značilen dogodek zadnjih dni je bila nenadna odločitev Zveze avstrijskih industrijcev, da ustavi vse dosedanje denarne subvencije Ljudski stranki. Predsednik Zveze dr. Lauda je izjavil, da obstojajo razna nesoglasja med generalnim sekretarjem stranke dr. Maleto in industrijci; »Die Furche«, glasilo katoliške inteligence pa očita Raabu in Maleti, da sta pri razdelitvi poslanskih mandatov in pristojnosti premalo upoštevala podjetnike. Dr. Maleta je odgovoril zelo nespretno in razburjeno ter pozval nekatera deželna vodstva ÖVP, naj ostanejo zvesta centralnemu vodstvu stranke. Očitno je namreč, da nameravajo industrijalci preko štajerskih in tirolskih voditeljev Ljudske stranke strmoglaviti Raaba in Maleto in si tako pridobiti popolno nadzorstvo nad stranko. V ta namen so zagradili »zlati studenec«, od katerega je stranka živela in ga speljali v Graz in Innsbruck.

Neposredna posledica teh dogodkov je bil tih upor v dunajski organizaciji Ljudske stranke, ki je pretežno krščansko socialistična. Eden od mladih funkcionarjev stranke dr. Krasser je namreč ponovno izjavil, da zaradi novega položaja članom katoliške Zveze delavcev in nameščencev ne preostane drugo, kot da preštudirajo možnosti za nadaljnje sodelovanje z Ljudsko stranko. S tem je prišlo na dan, kar se je v dunajskih krogih ÖVP šušljalo že nekaj mesecev: mladi katoliški intelektualci se hočejo osamosvojiti in ustanoviti lastno stranko, ki bi bila krščansko socialno usmerjena. Zaradi tega so se v javnosti spomnili tudi na večkratne grožnje dr. Kraussa in ostalih voditeljev Kmečke zveze, da bodo izstopili iz ÖVP in ustanovili lastno stranko.

Skratka, avstrijski Ljudski stranki grozi razkol. Parlamentarne volitve 10. maja letos, ki so bile za ÖVP neuspešne, so razkrile vsa dotlej spretno skrita nasprotja med raznimi interesnimi skupinami. Razrešitev nove krize — bodisi v pozitivnem, bodisi v negativnem smislu — vsekakor ni pričakovati pred septembrom ali oktobrom. Skoraj vsi politiki in vsa vlada so na počitnicah, parlament bo začel zasedati šele pozno jeseni. »Jeseni pa se ne bo samo v avstrijskih gozdovih razlegal lovski rog, vpitje gonjačev in krik ranjene divjadi«, prerokuje socialistični list »Heute«.

S. Fras

Naša pomoč palestinskim beguncem

BEJRUT, 11. avg. (Tanjug). Jugoslovanski poslanik v Libanonu Vlado Maleski je izročil direktorju agencije OZN za pomoč palestinskim beguncem 270 ton blaga, v glavnem prehranbenih predmetov, kot letni prispevek naše vlade za pomoč palestinskim beguncem. Vrednost letošnje jugoslovanske pomoči cenijo na okoli 40 tisoč dolarjev.

Jugoslavija je od leta 1949 stalno dajala materialno pomoč palestinskim beguncem, razen leta 1951 in 1952, ko je državo prizadela huda suša.

Brzojavka mednarodne komisije pravnikov de Gaullu

Ženeva, 11. avg. (AFP) Mednarodna komisija pravnikov — nevladne organizacije, ki ima posvetovalno pravico v ekonomsko-socialnem svetu OZN — je poslala predsedniku de Gaullu brzojavko, v kateri poudarja, da bi bilo po mnenju komisije zaželeno, da bi okoliščine v zvezi s smrtjo alžirskega sindikalnega voditelja Aišata Idira raziskovala neodvisna, toda strokovna komisija.

Poplave na Tajvanu

Zaradi poplav je ostalo brez strehe približno 240.000 ljudi

Tajpeh, 11. avg. (AFP). — Tajvanske oblasti (Formoza) so danes prepovedale vsak izvoz prašičev, goveda in sočivja zaradi poplav, ki so povzročile veliko škodo na bogatih kmetijskih področjih. Ta sklep so sprejeli zato, da bi zagotovili zaloge in da se cene na Tajvanu ne bi zvišale.

Kakor cenijo policijske oblasti, je zaradi poplav, ki so jih povzročili močni nalivi v petek, ostalo brez strehe okrog 250.000 ljudi oziroma vsak 40. prebivalec otoka. Po dosedanjih podatkih je izgubilo življenje 619 ljudi, 459 jih pogrešajo, 963 pa je bilo ranjenih. Podrtih je okrog 28.000 hiš, poškodovanih pa 12.441. Pod vodo je več kot 184.000 akrov obdelovalne zemlje.

Skupina uradnih funkcionarjev je z letalom prispela v južni in centralni del dežele, da bi ugotovila, kakšen je dejanski položaj na ogroženih področjih.

V zadnjih 62 urah je padlo na področju gore Ali v južnem Tajvanu več kakor meter dežja.

Meteorološki urad je objavil, da so bile to največje padavine, ki so jih kdaj zabeležili na Tajvanu.

Uvalić pri Murvillu

PARIZ, 11. avg. (Tanjug) — Jugoslovanski veleposlanik v Parizu dr. Radivoj Uvalić je danes obiskal francoskega zunanjega ministra Couve de Murvilla. Zvedelo se je, da sta ob tej priložnosti obravnavala aktualna mednarodna vprašanja v zvezi z ženevsko konferenco.

Sodni proces v Pretoriji v Južni Afriki

Pretorija, 11. avg. (Reuter). V Pretoriji v Južni Afriki se je začela sodna razprava proti 30 ljudem, ki so obtoženi, da so v zvezi z osvobodilnim gibanjem Obtožnica razglaša kot subverzivne Afriški nacionalni kongres, Kongres Indijcev v Južni Afriki, svet za mir, Kongres demokratov, Kongres sindikatov, organizacijo ljudi temne polti in Zvezo južnoafriških žen. Obtožnica pravi, da je njihov cilj ljudska demokracija in ustanovitev take države, ki bi se lahko ustvarila samo z uničenjem sedanje. Nadalje pravi obtožnica, da obstoji po vsej Južni Afriki zarota, ki naj bi po daljšem organiziranju bojkotov, stavk, državljanske nepokorščine in ustavitve dela povzročila revolucijo.

V procesu, ki se je začel 1. avgusta lani, je bilo obtoženih 91 ljudi zaradi veleizdaje, vendar pa so bile obtožbe proti 61 ljudem zavrnjene.

V NEKAJ VRSTAH

PRIPRAVE NA RAZOROŽITVENA POGAJANJA

WASHINGTON, 11. avgusta. — (Reuter). Ameriško zunanje ministrstvo je danes sporočilo, da se ZDA posvetujejo s svojimi zavezniki in generalnim sekretarjem OZN o možnosti nadaljevanja razorožitvenih pogajanj. Poročilo pa pravi, da doslej še ni bil sprejet sklep o forumu, ki naj bi vodil razgovore o razorožitvi.

OBRAMBA KANADE IN ZDA

OTTAWA, 11. avgusta (Reuter). Ameriški obrambni minister McElroy je danes izjavil, da kanadska vlada verjetno želi na svojem ozemlju zgraditi oporišča za medkontinentalne izstrelke. Pripomnil je, da ZDA niso dale nobenega predloga v zvezi s tem.

Minister McElroy je prispel v Ottawo, da bi s kanadskimi voditelji razpravljal o skupnem obrambnem sistemu proti zračnim napadom.

HAGERTY BO PRIPRAVIL EISENHOWERJEV OBISK

WASHENGTON, 11. avgusta — (AP). Predstavnik Bele hiše za tisk Hagerty bo jutri odpotoval v Evropo, kjer bo uredil vse potrebno za bližnji obisk predsednika Eisenhowerja v Bonnu, Londonu in Parizu. V vsakem izmed imenovanih mest se bo zadržal po en dan. Med bivanjem v Evropi se bo razgovarjal z ameriškimi predstavniki in funkcionarji zunanjih ministrstev Zahodne Nemčije, Francije in Velike Britanije.

MURPHY IMENOVAN ZA PODSEKRETARJA

WASHINGTON, 11. avgusta — (AP). Zunanjepolitični odbor ameriškega senata je soglasno privolil v imenovanje Roberta Murphyja za državnega podsekretarja za zunanje zadeve. — Murphy je bil doslej pomočnik državnega sekretarja. Na ta položaj je bil zdaj imenovan Livingston Merchant.

KONTROLNA KOMISIJA V INDONEZIJI

DŽAKARTA, 11. avgusta (Tanjug). Danes je bil objavljen dekret predsednika Sukarna o ustanovitvi državne kontrolne komisije. Njene člane bo imenoval predsednik iz vrst državnih uslužbencev, oboroženih sil in ostalih državljanov.

Zadnje dni so indonezijske oblasti ostro nastopile proti zlorabi državnih avtomobilov. Njih uporaba je dovoljena samo strogo v uradne namene. Kršilci predpisov o uporabi državnih avtomobilov so lahko kaznovani z zaporom do enega leta.

Najnovejše v športu

DVA PORAZA NAŠIH NOGOMETAŠEV V TUJINI

V Stuttgartu je zahodnonemški nogometni prvak FK Stuttgart sinoči premagal beograjsko Crveno zvezdo 2:1 (1:0), zagrebška Lokomotiva pa je v Rotterdamu izgubila tekmo s Feyenoordom 3:6 (0:4).

Indijske poslanice

Zaradi poslabšanja položaja v Laosu je predsednik Nehru poslal poslanice predsednikoma ženevske konference o Indokini in ministrskima predsednikoma Laosa in Kanade -- Huda nesoglasja v vodstvu kongresne stranke v državi Utar Pradeš

New Delhi, 11. avg. (AFP). Predsednik indijske vlade Nehru je danes v parlamentu izjavil, da je zaradi poslabšanja položaja v Laosu ponovno poslal poslanice predsednikoma ženevske konference o Indokini kot tudi ministrskima predsednikoma Laosa in Kanade.

Predsednika ženevske konference o Indokini oziroma zunanja ministra Velike Britanije in Sovjetske zveze, je dejal Nehru, iščeta izhoda iz zagate. Nehru je še enkrat poudaril, da bi Indija izstopila iz mednarodne komisije za kontrolo nad premirjem v Laosu, ki je bila ustanovljena na podlagi ženevskega sporazuma, če ne bi uveljavljali določb sporazuma.

Mednarodna komisija za kontrolo nad premirjem v Laosu je bila ustanovljena na podlagi sporazuma, sklenjenega v Ženevi leta 1954. V njej so bili predstavniki Indije, Kanade in Poljske in je prenehala delati lani 20. julija na zahtevo laoške vlade.

Kot so uradno objavili v Ottawi, se Kanada in Indija razgovarjata o ukrepih, ki bi jih lahko uveljavili za pomiritev položaja v Laosu.

Nedavno je indijski ministrski predsednik Nehru v pismu kanadskemu ministrskemu predsedniku Diefenbakerju predlagal, naj bi obnovili delo komisije za Laos. Kanadska vlada pa sodi, da ni treba obnavljati komisije, če je Laos proti temu.

New Delh, 11. avg. (Tanjug) V vrstah indijske kongresne stranke v državi Utar Pradeš je ponovno prišlo do hudih trenj. Osemindevetdeset poslancev, članov kongresa v parlamentu te države, se je pridružilo opoziciji in izreklo nezaupnico kongresni vladi Listi sodijo, da je tako nastala »huda politična kriza«, iz katere je nujno potrebno čimprej poiskati izhod.

Huda nesoglasja v vodstvu kongresne stranke Utar Pradeš trajajo že skoraj dve leti. Pred nekaj meseci je odstopilo osem visokih vladnih funkcionarjev, med njimi tudi nekateri ministri, ki so protestirali »proti nedemokratičnim metodam« predsednika vlade države Utar Pradeš dr Samourananda.

Razcepljenost v krogih kongresnega vodstva v tej indijski državi je v Delhiju vzbudila precejšnjo zaskrbljenost. Po zadnjih vesteh glavno vodstvo stranke ni sprejelo nobenega sklepa, marveč je dalo Samourananandu »proste roke«, da skuša »vzpostaviti enotnost kongresne družine«. Napovedani so disciplinski ukrepi proti vodilnim disidentom, katerih opozicijo proti kongresni vladi razlagajo z »nekaterimi osebnimi sektaškimi momenti«.

Medvedja usluga

Izmišljene trditve o Jugoslaviji nikoli niso padle na plodna tla v Indoneziji, ker je indonezijski javnosti zelo dobro znana politika socialistične Jugoslavije. Tega se brčkas zaveda tudi generalni sekretar KP Indonezije Aidit. Pa vendar je v svojem poročilu na plenumu CK, ki je bil te dni, obrekoval Jugoslavijo, češ, da »neposredno dela za razcepitev sil protikolonialnega in protiimperialističnega gibanja«.

Aidit je očitno menil, da njegov referat iz kakršnihkoli razlogov že ne bo popoln, če ne bo v njem, pa četudi v škodo političnih interesov KP Indonezije, vsaj enega odstavka proti Jugoslaviji. Iz referata je sicer jasno razvidno, da razlogi za takšno »popolnost« niso povezani z indonezijskimi političnimi potrebami, marveč gre za Aiditovo pojmovanje nekaterih razlogov, ki niso v zvezi z Indonezijo. Pustimo vprašanje, ali je tudi te razloge ustrezno uporabil.

V referatu generalnega sekretarja Aidita kot tudi v gradivu za VI. kongres KP Indonezije, ki je napovedan za 22. avgust, je pravilno ugotovljeno in je mnogo govora o potrebi po skupnih naporih vseh protikolonialnih in protiimperialističnih sil. - Toda Aidit pljuje v lastno skledo in dela slabo uslugo protikolonialnemu in protiimperialističnemu boju, ko v isti sapi deklarativno izjavlja, da se je treba skupno boriti proti imperializmu in kolonializmu, in nastopa proti doslednemu in neomajnemu protikolonialnemu in protiimperialističnemu činitelju, in sicer činitelju, katerega celotna praksa je dobro znana vsem protikolonialističnim in protiimperialističnim gibanjem.

Pocenitev v Romuniji

Cene blaga, ki so ga pocenili, so bile doslej precej visoke

Bukarešta, 11. avg. (Tanjug). V Romuniji so včeraj znižali prodajne cene nekaterih izdelkov tekstilne, živilske in farmacevtske industrije, kakor tudi avtomobilov, motociklov, radijskih in fotografskih aparatov. Sklep o pocenitvi velja za več kot 2.600 proizvodov, pocenitev pa se giblje povprečno od 5 do 30%. Objavili so, da bo skupna vrednost znižanja cen znašala milijardo lejev pri letnem prometu s tem blagom.

Sklep o pocenitvi sta sprejela skupaj CK Partije in vlada.

Na podlagi tega sklepa so nove cene blaga za 6 do 15% nižje, izdelkov iz bombaža in plastične mase (trikotaža, nogavice in podobno) za 5 do 47%, čevljev boljše kakovosti za 8 do 28%, nekaterih izdelkov farmacevtske industrije za 13 do 53%, radijskih in fotografskih aparatov, gramofonov, glasbil in ur za 5 do 35%, motorjev in avtomobilov pa za 14 do 32%. Izmed živil so sedaj pocenili samo bonbone, čokolado, kekse, olive, limone, pomaranče, čaj, kavo in kakao.

Cene teh predmetov, za katere velja sklep o pocenitvi, so bile doslej precej visoke. Računajo, da bodo s tem ukrepom povečali promet, namreč, da bodo prebivalci v prihodnje kupovali več teh predmetov kakor doslej.

V Romuniji že več let niso pocenili tolikšnega števila predmetov. Pričakujejo nove sklepe o pocenitvi še nekaterih predmetov, prav tako pa tudi o uvedbi ekonomskih cen za nekatere predmete, ki so bili doslej nerentabilni.

Danes je bil objavljen tudi sklep o olajšanju nakupa pohištva, električnih strojev za gospodinjstvo, motociklov in biciklov na kredit.

Hudi boji v Kamerunu

Kairo, 11. avg. (TASS). Kamerunsko predstavništvo v Kairu je danes objavilo, da so bili na področju Bamilek štiri dni boji med domačini in francoskimi četami. Sporočilo pravi, da so domačini zadali hude izgube francoskim silam in da so zasedli štiri vasi. Gibanje kamerunskega prebivalstva je oživelo tudi na področjih Jaunde in Bafia. V sporočilu je rečeno, da je v Kamerun nedavno prispela skupina francoskih oficirjev.

Nov minister za trgovino v Romuniji

Bukarešta, 11. avg. (AFP.) - Prezidij romunske skupščine je danes imenoval za novega ministra za trgovino Gogua Radulescuja namesto Marcela Popescuja, ki je bil minister za trgovino od marca 1957.

Sovjetska razstava v New Yorku končana

New York, 11. avg. (Reuter). Sinoči so v New Yorku zaprli razstavo sovjetskih znanstvenih, tehničnih in kulturnih dognanj, ki jo je v šestih tednih obiskalo nad milijon ljudi. Po končani razstavi v newyorškem koloseumu je generalni direktor sovjetske razstave Aleksej Manzhulo izrazil upanje, da bo njen uspeh pripomogel k ustvaritvi vzdušja medsebojnega zaupanja med Sovjetsko zvezo in ZDA.

Na razstavi so bili razstavljeni modeli sovjetskih elektrarn, jeklarn, atomskih reaktorjev in sputnikov, kakor tudi razkošni krzneni plašči, pohištvo, avtomobili, knjige, umetniške slike in drugo.

Pariz, 11. avg (AFP). Poveljstvo alžirske osvobodilne vojske v Sahari je objavilo, da so francoske sile v alžirski Sahari konec julija izgubile več kot 100 vojakov. Sporočilo pravi, da so ti vojaki naleteli na mine, ki so jih alžirski borci postavili v alžirski Sahari. Sporočilo tudi pravi, da je v bližini Colon - Bechaira eksplodiralo 8 min in je bilo ranjenih 22 francoskih vojakov. Na sliki: Alžirska delavnica za popravilo orožja. — (Foto služba Urada za informacije, začasne vlade alžirske republike.)